

**UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
NICOLAE TESTEMIȚANU DIN REPUBLICA MOLDOVA**



**Culegere de rezumate științifice
ale studenților, rezidenților și tinerilor cercetători**



Chișinău

2016

0

**UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
NICOLAE TESTEMIȚANU DIN REPUBLICA MOLDOVA**

**Culegere de rezumate științifice
ale studenților, rezidenților și tinerilor cercetători**

**Chișinău
2016**

Comitetul de organizare

Președinte:

Ion Ababii – rector, academician al AȘM, dr. hab. șt. med., profesor universitar, Om Emerit

Membri:

- Gheorghe Rojnoveanu* – prorector pentru activitate științifică, dr. hab. șt. med., profesor universitar
- Olga Cernețchi* – prorector pentru asigurarea calității și integrării în învățământ, dr. hab. șt. med., profesor universitar
- Mihai Gavriiliuc* – prorector pentru relații internaționale, dr. hab. șt. med., profesor universitar
- Oleg Lozan* – prorector pentru implementarea tehnologiilor informaționale și dezvoltare strategică, dr. hab. șt. med., profesor universitar
- Emil Ceban* – prorector pentru activitate clinică, dr. hab. șt. med., profesor universitar
- Marcel Abraș* – prorector pentru educație și probleme sociale, dr. șt. med., asistent universitar
- Didina Nistoreanu* – secretar științific al Senatului, dr. filos., conferențiar universitar
- Ghenadie Curocichin* – șef departament, Departamentul Știință, dr. hab. șt. med., profesor universitar
- Olga Tagadiuc* – director, Școala doctorală în domeniul Științe Medicale, dr. hab. șt. med., conferențiar universitar
- Eugenia Groza* – șef adjunct departament, Departamentul Știință
- Adrian Belii* – specialist coordonator, Departamentul Știință, dr. hab. șt. med., conferențiar universitar
- Dumitru Chesov* – specialist coordonator, Departamentul Știință, dr. șt. med., asistent universitar
- Alexei Levițchi* – specialist coordonator, Departamentul Știință, dr. șt. biol.
- Lilian Șaptefrați* – șef departament, Departamentul Didactic, dr. hab. șt. med., conferențiar universitar
- Gheorghe Plăcintă* – decan, Facultatea de Medicină nr. 1, dr. șt. med., conferențiar universitar
- Mircea Bețiu* – decan, Facultatea de Medicină nr. 2, dr. șt. med., conferențiar universitar
- Ion Lupan* – decan, Facultatea de Stomatologie, dr. hab. șt. med., profesor universitar
- Nicolae Ciobanu* – decan, Facultatea de Farmacie, dr. șt. med., conferențiar universitar
- Valeriu Revenco* – decan, Facultatea de Rezidențiat și Secundariat Clinic, dr. hab. șt. med., profesor universitar
- Vladislav Badan* – șef departament, Departamentul Educație Medicală Continuă, asistent universitar
- Parascovia Becciev* – șef departament, Departamentul Evidență și Gestiune Contabilă
- Liubovi Karnaeva* – director, Biblioteca Științifică Medicală
- Silvia Ciubrei* – șef departament, Departamentul Comunicare și Relații Publice
- Igor Spalatu* – șef adjunct departament, Departamentul Tehnologia Informației și Comunicațiilor
- Ghenadie Crușelnițchi* – șef adjunct departament, Departamentul Tehnologia Informației și Comunicațiilor
- Marian Stan* – șef catedră, Catedra de educație fizică
- Sergiu Berliba* – președinte al Comitetului sindical al angajaților IP USMF *Nicolae Testemițanu*, dr. șt. med., conferențiar universitar
- Gheorghe Buruiană* – președinte al Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină, student
- Victor Juncu* – vicepreședinte al Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină, rezident

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Culegere de rezumate științifice ale studenților, rezidenților și tinerilor cercetători / Inst. Publ. Univ. de Stat de Medicină și Farmacie *Nicolae Testemițanu* din Rep. Moldova; com. org.: Ion Ababii (președinte) [et al.]. – Chișinău: CEP *Medicina*, 2016. – 81 p.

Text paral.: lb. rom., engl. – 100 ex.

ISBN 978-9975-82-029-5.

61:378.661(478-25)(082)=135.1=111

C 94

Medicina este o știință în continuă schimbare, ce necesită revizuirea periodică a teoriilor și practicilor existente referitoare la arsenalul diagnostic și curativ, a principiilor de organizare, gestiune, evaluare, asigurare a calității serviciilor prestate și securității pacienților.

În acest context, în culegerea dată își aduc aportul studenții, rezidenții și tinerii cercetători ai USMF "Nicolae Testemițanu", care își prezintă rezultatele activității de cercetare, efectuată sub îndrumarea atentă a conducătorilor științifici.

Prezenta culegere de rezumate nu a fost supusă unei evaluări colegiale (peer-review).

Redacția a respectat stilistica și ortografia originală a rezumatelor predate pentru publicare, care au fost anterior verificate și validate de către conducătorii științifici ai autorilor, precum și de redactorii de limbă română și engleză, colaboratori ai Catedrei de limbi moderne a USMF "Nicolae Testemițanu".

Totuși, în vederea posibilelor erori umane sau schimbărilor survenite în știința medicală, încurajăm cititorul să verifice informația prezentată, folosind și alte surse, și nu ne asumăm responsabilitatea pentru erorile, omisiunile sau rezultatele, obținute în urma utilizării informației din această culegere.

Departamentul Știință, IP USMF Nicolae Testemițanu

Cercetări fundamentale



STUDIUL ULTRASONOGRAFIC AL UTERULUI Gandrabur Iulia

(Conducător științific: Belic Olga, conf.univ., Catedra de anatomie a omului)

Introducere. Pentru ultrasonografie este necesară o cunoaștere perfectă a particularităților structurale și a raporturilor stereometrice, ale fiecărui organ, informație, care se referă nemijlocit și la uter.

Scopul lucrării. Studiarea parametrilor morfologici ai uterului în dependență de vârstă.

Material și metode. Prin metoda retrospectivă, în funcție de perioadele de vârstă, cu ajutorul IBM SPSS Statistics 23, au fost analizate 49 de rezultate ale investigațiilor ultrasonografice. Cazurile au fost repartizate în felul următor: 16-20 ani (grupul I), 21-35 (grupul II), 36-55 (grupul III), 56-74 (grupul IV).

Rezultate. Datele obținute denotă, că lungimea uterului a constituit: în grupul I – de $53,36 \pm 9,73$ mm, în al II-ea grup – $50,61 \pm 6,77$ mm, iar în grupurile III și IV, respectiv – $51,12 \pm 7,44$ mm și $45 \pm 10,78$ mm. Dimensiunea antero-posterioară a organului măsura: în grupul I – $34,27 \pm 2,76$ mm, în al II-ea – $34,46 \pm 1,56$ mm, în grupul III – $34,81 \pm 4,76$ mm și în al IV-ea – $31,88 \pm 2,71$ mm, iar lățimea: în grupul I – $52,54 \pm 12,16$ mm, în al II-ea – $34,46 \pm 1,56$ mm, iar în grupurile III și IV corespunzător $34,81 \pm 4,76$ mm și $55,22 \pm 12,38$ mm. Prin prelucrarea materialului aplicând analiza de corelație Pearson, a fost stabilită o relație liniară dintre vârstă și lungimea uterului ($r = -0,33$, $p = 0,019$). Cu exactitate de până la 95% s-a stabilit că uterul, odată cu avansarea în vârstă, în fiecare an se micșorează în dimensiuni cu $0,31 - 0,03$ mm.

Concluzii. Paralel cu înaintarea în vârstă din cauza proceselor degenerative ale țesuturilor organelor dimensiunile uterului diminuează în dimensiuni.

Cuvinte cheie: ultrasonografie, particularități de vârstă, parametri morfometrici, uter.

THE ULTRASONOGRAPHIC STUDY OF THE UTERUS Gandrabur Iulia

(Scientific adviser: Belic Olga, associate professor, Chair of human anatomy)

Introduction. The knowledge of structural particularities and stereometrical relationship of every organ is essential for performing ultrasonography and it is also true about the uterus.

Objective of the study. To perform an analysis of the morphological parameters of the uterus that depends on the age.

Material and methods. Retrospectively using IBM SPSS Statistics 23 we analyzed 49 ultrasonographies based on their age periods. The data was divided in 4 groups: 16-20 years (I group), 21-35 years (II group), 36-55 years (III group), 56-74 years (group IV).

Results. The acquired data showed that the length of the uterus in the I group was 53.36 ± 9.73 mm, in the II group – 50.61 ± 6.77 mm, in the III group – 51.12 ± 7.44 mm and in the IV group – 45 ± 10.78 mm. The antero-posterior dimension of the organ was 34.27 ± 2.76 mm in the I group, 34.46 ± 1.56 mm in the II group, 34.81 ± 4.76 mm in the III group and 31.88 ± 2.71 mm in the IV group; whereas the width in the I group was 52.54 ± 12.16 mm, in the II group – 34.46 ± 1.56 mm, in the III group – 34.81 ± 4.76 mm and in the IV group – 55.22 ± 12.38 mm. The data was then analyzed using Pearson's correlation which revealed a linear relationship between the age and the length of the uterus ($r = -0.33$, $p = 0.019$). We can state with the odds ratio of 95% that with every year the uterus becomes smaller by $0.31 - 0.03$ mm.

Conclusions. With every year the dimension of the uterus, become smaller due to degenerative processes that take place in the uterus.

Keywords: ultrasonography, age particularities, morphometric parameters, uterus.

ACTIVITATEA PRO-OXIDANTĂ A UNOR COMPUȘI BIOACTIVI AUTOHTONI

Andronache Lilia

(Conducător științific: Tagadiuc Olga, dr. hab. șt. med., conf. univ., Laboratorul de biochimie;

Consultant științific: Gulea Aurelian, dr. hab. șt. chim., prof. univ., academician, Departamentul de chimie anorganică, Universitatea de Stat din Moldova)

Introducere. Elucidarea particularităților acțiunii unor compuși bioactivi (CBA) autohtoni asupramarkerilor stresului oxidativ, precum și a capacității lor de a induce formarea acestora prezintă un mare interes teoretic și practic.

Scopul lucrării. Selectarea unor substanțe noi cu cele mai înalte proprietăți pro-oxidante, în experiențe *in vitro* și care ar putea fi folosite la modelarea patologiilor induse de radicalii liberi ai oxigenului (RLO).

Material și metode. A fost efectuat screening-ul a 50 CBA autohtoni noi – baze Schiff cu liganzi chelanți și macrociclici sintetizați în baza halogensemicarbazidelor și combinația lor cu metale nonplatinice. Intensitatea stresului oxidativ a fost evaluată prin determinarea: hidroperoxidilor lipidici (HPL) și dialdehidei malonice (DAM).

Rezultate. Studiul efectuat a relevat că nivelurile de HPL și DAM a crescut cu 15-25% sub influența GMB-4, GMB-6, GMB-7, TIA-1, TIA-4, TIA-7 în concentrațiile 12,5, 25 și 50 μM/L. Cei mai activi sunt compușii CMA-10, CMA-32, CMC-49, CMC-54, CMC-95, CMC-105, CMSA-1, CMSA-2, CMSA-32, CMSA-34, CMSA-47, CMG-33, care în concentrațiile 6,25, 12,5, 25 și 50 μM/L au condiționat creșterea HPL și DAM cu 30-50%.

Concluzii. Au fost selectate substanțe noi cu cele mai înalte proprietăți pro-oxidante. Datele furnizate de acest studiu pot constitui un suport pentru viitoarele explorări asupra mecanismelor moleculare de acțiune ale CBA autohtoni și care ar putea furniza informații valoroase privind utilitatea lor terapeutică.

Cuvinte cheie: compuși biologic activi, stres oxidativ, hidroperoxizi lipidici, dialdehida malonică.

PRO-OXYDANT ACTIVITY OF SOME LOCAL BIOACTIVE COMPOUNDS

Andronache Lilia

(Scientific adviser: Tagadiuc Olga, PhD, associate professor, Laboratory of biochemistry; Scientific consultant: Gulea Aurelian, PhD, associate professor, academician, Department of inorganic chemistry, State University of Moldova)

Introduction. Elucidation of the action peculiarities of some local bioactive compounds (BAC) on the oxidative stress markers, as well as their ability to induce their formation is of great theoretical and practical interest.

Objective of the study. Selection of new substances with the highest pro-oxidant properties in experiments *in vitro* and which could be used in the pathologies modeling induced by the oxygen free radicals (OFR).

Material and methods. The screening of 50 local new bioactive compounds, – Schiff bases with chelate and macrocyclic ligands based on the halogensemicarbazides derivatives and their combination with nonplatinic metals [Gulea A et al., 2007, 2009], has been performed. The intensity of oxidative stress has been evaluated by determination of lipid hydroperoxides (LHP) and of malondialdehyde (MDA).

Results. The performed study revealed that levels of LHP and MDA increased by 15-25% under the influence of GMB-4, GMB-6, GMB-7, TIA-1, TIA-4, TIA-7 in concentrations of 12.5, 25 and 50 μM/L. The compounds CMA-10, CMA-32, CMC-49, CMC-54, CMC-95, CMC-105, CMSA-1, CMSA-2, CMSA-32, CMSA-34, CMSA-47, CMG-33 are the most active, which in concentrations 6.25, 12.5, 25 and 50 μM/L increased LHP and MDA by 30-50%.

Conclusions. The new substances with the highest pro-oxidant properties were selected. The data provided by this study may ensure a support for future explorations on the molecular mechanisms of action of BAC which could give valuable information about their therapeutic usefulness.

Keywords: biologically active compounds, oxidative stress, lipid hydroperoxides, malondialdehyde.

PARTICULARITĂȚILE METABOLISMULUI COLESTEROLULUI ÎN CREIER ȘI ROLUL ACESTUIA ÎN MENȚINEREA HOMEOSTAZIEI MORFOFUNCȚIONALE CEREBRALE

Artene Ion

(Conducător științific: Tagadiuc Olga, dr. hab. șt. med., conf. univ., Catedra de biochimie și biochimie clinică)

Introducere. Colesterolul este o moleculă multifuncțională. În pofida rezultatelor obținute în studierea metabolismului colesterolului în organismul uman, rolul acestei molecule în funcționarea sistemului nervos central a rămas incomplet elucidat.

Scopul lucrării. Evidențierea particularităților căilor de metabolizare a colesterolului în creier și a mecanismelor prin care acesta contribuie la menținerea homeostaziei morfofuncționale a țesutului nervos.

Material și metode. S-a efectuat o sinteză bibliografică a 75 articole ce abordează metabolismul colesterolului în creier, publicate în ultimii 20 ani în bazele de date Hinari (WHO), Medscape și Medline.

Rezultate. Encefalul conține aproximativ 25% din întreaga cantitate de colesterol a organismului. Unica sursă de colesterol în creier este sinteza *de novo* locală. Colesterolul și metaboliții săi intervin activ în procese morfogenetice (sinaptogeneză, sinteza mielinei, axono- și dendritogeneză) și neurofiziologice (modularea receptorilor neurotransmițătorilor, transportul axonal, exocitoză, depozitarea neuromediatorilor, reglarea somnului și modularea memoriei). Metabolismul anormal al colesterolului cerebral a fost semnalat în sindromul Lempli-Opitz, boala Alzheimer, boala Niemann-Pick tip C, boala Huntington, boala Parkinson.

Concluzii. Metabolismul colesterolului prezintă particularități esențiale în creier. Elucidarea mecanismelor de control biochimic și farmacologic al metabolismului colesterolului în encefal reprezintă un factor important în vederea prevenirii unor maladii neurodegenerative și îmbunătățirii funcțiilor cerebrale.

Cuvinte cheie: metabolismul colesterolului, creier, funcțiile colesterolului.

PARTICULARITIES OF CHOLESTEROL METABOLISM IN THE BRAIN AND ITS ROLE IN THE MAINTENANCE OF MORPHOFUNCTIONAL CEREBRAL HOMEOSTASIS

Artene Ion

(Scientific adviser: Tagadiuc Olga, PhD, associate professor, Chair of biochemistry and clinical biochemistry)

Introduction. Cholesterol is a multifunctional molecule. Despite of manifold results obtained in studies regarding the cholesterol metabolism in humans, the role of this molecule still remains incompletely elucidated.

Objective of the study. Highlighting the particularities of pathways of cholesterol metabolism in the brain and the mechanisms by which it contributes to the maintenance of the morphofunctional homeostasis in the nervous tissue.

Material and methods. A literature review has been conducted using 75 articles regarding the cholesterol metabolism in the brain, published in the last 20 years in the databases Hinari (WHO), Medscape and Medline.

Results. The brain contains approximately 25% of the total amount of the cholesterol in humans. The only source of cholesterol in the brain is the local *de novo* synthesis. Cholesterol and its metabolites are actively involved in morphogenetic (synaptogenesis, dendrogenesis, axonogenesis) and neurophysiological processes (modulation of neurotransmitter receptors, axonal transport, exocytosis, storage of neurotransmitters, sleep regulation and memory modulation). Abnormalities in cholesterol metabolism in the brain occur in several disorders, including Lempli-Opitz syndrome, Alzheimer's disease, Niemann-Pick type C disease, Huntington's disease, Parkinson's disease.

Conclusions. The metabolism of brain cholesterol differs markedly from that of other tissues. Elucidation of mechanisms underlying biochemical and drug control of brain cholesterol metabolism is an important factor that could help prevent neurodegenerative diseases and improve brain functions.

Keywords: cholesterol metabolism, brain, functions of cholesterol.

STRESUL OXIDATIV ÎN CANCER

Bacinschi Alina

(Conducător științific: Sardari Veronica, dr. șt. med., asist. univ., Catedra de biochimie și biochimie clinică)

Introducere. Speciile reactive ale oxigenului (SRO) sunt implicate într-un spectru larg de boli, incluzând inflamația cronică, și într-o largă varietate de diferite tipuri de cancer.

Scopul lucrării. Elucidarea rolului stresului oxidativ în apariția și evoluția cancerului.

Material și metode. Pentru realizarea scopului propus am efectuat analiza reviziei literaturii între anii 1993-2015, utilizând 72 surse bibliografice, dintre care ale Bibliotecii Științifice Medicale ale USMF „Nicolae Testemițanu”, date ale bibliotecilor electronice PubMed, Medline, Medscape și Hinari.

Rezultate. Inițierea și progresia cancerului sunt strâns legate de stresul oxidativ (SO) prin creșterea mutației ADN sau prin inducerea deteriorării ADN-ului, instabilitatea genomului și proliferarea celulară. Celulele inflamatorii produc mediatori solubili, cum ar fi metaboliții ai acidului arahidonic, citokine și chemokine, care acționează prin recrutarea în continuare a celulelor inflamatorii la locul de deteriorare și care produc mai multe SRO. Acești mediatori-cheie pot activa cascadele de transmitere a semnalului intracelular, cu transducția factorilor de transcripție. Acest mediu oxidativ, inflamator susținut, conduce la un cerc vicios, care poate deteriora celulele epiteliale și stromale vecine sănătoase pe o perioadă lungă de timp, prin intermediul SO cronic, conducând la cancerogeneză.

Concluzii. SO cronic la nivel celular poate stimula fie progresia cancerului, fie puterea de metastazare a cancerului, ceea ce rezultă că anumite tratamente medicamentoase anticancer să fie mai puțin eficiente.

Cuvinte cheie: cancer, stres oxidativ, radicali liberi ai oxigenului.

OXIDATIVE STRESS IN CANCER

Bacinschi Alina

(Scientific adviser: Sardari Veronica, PhD, associate professor, Chair of biochemistry and clinical biochemistry)

Introduction. Oxygen reactive species (ORS) are involved in a wide range of diseases, including chronic inflammation, and in a wide variety of different types of cancer.

Objective of the study. To elucidate the role of oxidative stress in the cancer development and evolution.

Material and methods. To achieve the proposed purpose literature analysis between 1993-2015, using 72 bibliographic sources, including Scientific Medical Library of the Medical University „Nicolae Testemițanu”, PubMed, Medline, Medscape and Hinari electronic library data has been performed.

Results. Cancer initiation and progression are closely related to the oxidative stress (OS) by increasing of the DNA mutation or by inducing of the DNA damage, genome instability and cell proliferation. The inflammatory cells produce soluble mediators, such as metabolites of the arachidonic acid, cytokines and chemokines, which act through the continue recruitment of the inflammatory cells at the damage site and produce more ORS. These key-mediators can activate transmission cascades of the intracellular signal, with the transduction of the transcription factors. This oxidative environment, supported inflammatory, leads to a vicious circle, which can damage epithelial and stromal neighboring normal cells over a long period of time, through chronic OS, leading to cancerogenesis.

Conclusions. Chronic OS at cellular level can stimulate either cancer progression or metastasis power of cancer, which results that certain drug anticancer treatments are less effective.

Keywords: cancer, oxidative stress, free radicals of oxygen.

VITAMINA B17 (AMIGDALINA) ÎN LUPTA CONTRA CANCERULUI

Dintiu Dorina

(Conducător științific: Sardari Veronica, dr. șt. med., asist. univ., Catedra de biochimie și biochimie clinică)

Introducere. Incidența cancerului se află într-o creștere continuă, astfel elaborarea unor noi remedii anticancerigene eficiente este de o mare importanță și actualitate în medicină.

Scopul lucrării. Evaluarea proprietăților anticancerigene ale amigdalinei.

Material și metode. S-a efectuat analiza reviuului literaturii între anii 2005-2016, utilizând 12 surse bibliografice, dintre care ale Bibliotecii Științifice Medicale ale USMF „Nicolae Testemițanu”, Universității “Dunărea-de-jos” din Galați, date ale bibliotecilor electronice Medline și Hinari.

Rezultate. Amigdalina este un heterozid vegetal, care în TGI este hidrolizată sub influența prunasin- β -glucosidazei la glucoză și mandelonitril, care este scindat la benzaldehidă și acid cianhidric, care sunt foarte toxice, dar în componența vitaminei B17 ele devin inofensive. Sub acțiunea β -glicosidazei se obțin cele două componente din amigdalină. În celulele sănătoase această enzimă se găsește în cantități foarte mici, dar în abundență în celulele canceroase. Vitamina B17 este foarte eficient descompusă anume în regiunile afectate de cancer. Distrugerea lizozomilor de către cianura rezultată din degradarea vitaminei B17, va conduce la apoptoza celulelor canceroase. Celulele sănătoase nu sunt atacate de amigdalină din cauza prezenței unei enzime mitocondriale rhodanese, care detoxifică cianura (CN⁻) prin transformarea ei în tiocianat (SCN⁻), mai puțin toxic, această enzimă “protectoare” fiind în cantități foarte mici în țesuturile cancerigene, nefiind protejate.

Concluzii. Posibilitatea amigdalinei de a distruge celulele cancerigene fără a afecta țesuturile sănătoase este o prioritate a acestui remediu.

Cuvinte cheie: cancer, amigdalina, vitamina B17, beta-glicosidază, acid cianhidric, rhodanese.

VITAMIN B17 (AMIGDALINE) IN THE FIGHT AGAINST CANCER

Dintiu Dorina

(Scientific adviser: Sardari Veronica, PhD, associate professor, Chair of biochemistry and clinical biochemistry)

Introduction. The incidence of cancer is in continuous growth, so the elaboration of new effective anticancer remedies is of great importance and topicality in medicine.

Objective of the study. To evaluate the anticancer properties of amygdaline.

Material and methods. Literature analysis between 2005-2016, using 12 bibliographic sources, including Scientific Medical Library of the Medical University „Nicolae Testemițanu”, "Dunărea-de-Jos" University from Galați, Medline and Hinari electronic library data.

Results. Amygdalin is a vegetable heteroside, which is hydrolyzed in GIT under the influence of prunasin- β -glucosidase until glucose and mandelonitrile, which is cleaved till benzaldehyde and hydrogen cyanide, that are highly toxic, but in the composition of vitamin B17 they become harmless. Under the action of β -glycosidase are obtained those two components from amygdaline. In normal cells this enzyme is found in very small amounts, but in abundance in cancer cells. Vitamin B17 is very efficiently decomposed namely in regions affected by cancer. Lysosomes are destroyed by the cyanide, resulted from the degradation of vitamin B17, leading to the apoptosis of cancer cells. Normal cells are not attacked by amygdaline due to the presence of an mitochondrial enzyme rhodanese which detoxify cyanide (CN⁻) by turning it into thiocyanate (SCN⁻) less toxic, this "protective" enzyme being in very small quantities in the cancerous tissues, which are not protected.

Conclusions. The possibility of amygdaline to destroy cancer cells without affecting normal tissues, is a priority of this remedy.

Keywords: cancer, amygdalin, vitamin B17, beta-glucosidase, hydrogen cyanide, rhodanese.

CORELAȚIA DINTRE SPORT, ANXIETATE ȘI SOMN

Bodnari Maria, Cojocaru Virginia

(Conducător științific: Lupușor Adrian, asist. univ., Catedra de fiziologie a omului și biofizică)

Introducere. Anxietatea este un fenomen ce afectează sănătatea mintală și somnul. Aceasta este mai pronunțată la studenți și liceeni, perioada dată fiind caracterizată printr-un nivel ridicat de stres. Exercițiile fizice au fost propuse pentru a ameliora impactul negativ al anxietății asupra somnului și a proceselor cognitive.

Scopul lucrării. Studiarea corelației dintre exercițiile fizice și efectul lor anxiolitic, nivelul de anxietate și perioada de latență a somnului, exercițiile fizice și efectul lor benefic asupra calității somnului.

Material și metode. Studiu transversal efectuat pe 84 de persoane (34 studenți la medicină anul II, 50 elevi clasa a 12-a). Au fost folosite 3 teste: Inventarul Stare-Trăsătură de Anxietate a lui Spilberger, chestionar de evaluare a calității somnului Pittsburgh, scorul Dijon pentru evaluarea nivelului de pregătire fizică.

Rezultate. Pregătire fizică (PF) – nivel anxietate: dintre cei cu PF slabă (7,23%) – toți prezintă anxietate foarte exprimată (100%), PF medie (51,81%) – atât anxietate foarte exprimată (57%), cât și majorată (43%), și doar în grupul cu PF bună au fost studenți cu anxietate normală (9%).

Pregătire fizică (PF) – eficacitate somn (ES): majoritatea studenților din grupul cu PF bună au ES înaltă (86%), în grupul cu PF medie toți au ES înaltă (100%), iar din cei cu PF slabă 25% au ES joasă.

Nivel de anxietate – latența somnului (LS): studenții la care s-a înregistrat un nivel de anxietate normal, LS a fost de durată medie (47%), la cei cu anxietate majorată – LS a fost minimă (44%) și medie (41%), iar la o parte din studenții cu anxietate foarte exprimată LS a fost minimă (67%), ceilalți – majorată (33%).

Concluzii. Nivelul înalt de anxietate crește perioada de adormire, reducând, astfel, timpul total de somn. La rândul lor, exercițiile fizice atât prin faptul că scad nivelul anxietății, cât și în mod direct, duc la îmbunătățirea calității somnului. Prin urmare a fost demonstrată corelația dintre sport – reducerea anxietății – creșterea calității somnului.

Cuvinte cheie: sport, anxietate, calitate somn, studenți, elevi.

CORRELATION BETWEEN PHYSICAL ACTIVITY, ANXIETY AND SLEEP

Bodnari Maria, Cojocaru Virginia

(Scientific adviser: Lupușor Adrian, associate professor, Department of physiology and biophysics)

Introduction. Anxiety is a phenomena that affects mental health and sleep. It is more noticeable at students and high-schoolers, this period being characterized by high level of stress. Physical exercises were proposed to improve the negative impact of anxiety on sleep and cognitive processes.

Objective of the study. To study the correlation between physical exercises and their anxiolytic effect, anxiety level and sleep latency, physical exercises and their beneficial influence on sleep quality.

Material and methods. Transversal study on 84 persons (34 medical students from II year, 50 twelfth-graders). There were used 3 questionnaires: Spielberger's The State-Trait Anxiety Inventory, The Pittsburgh Sleep Quality Index, Dijon Score for the level of physical training.

Results. Physical training (PT) – anxiety level – from those with poor PT (7.23 %) – all present severe anxiety (100%), medium PT (51.81%) – severe anxiety (57%) and moderate anxiety (43%), and only in the group with good PT (40.96%) students present normal anxiety level (9%).

Physical training (PT) – sleep efficacy (SE) – the majority of students with good PT have a high SE (86%), group with medium PT shows 100% SE for all students, and those with poor PT – 25% show a low SE.

Anxiety level – sleep latency (SL) – students with normal anxiety show a medium SL (47%), those with moderate anxiety present a minimum SL (44%) and medium SL (41%), and a number of students with severe anxiety show minimum SL (67%), others increased one (33%).

Conclusions. Sleep latency is increased by the high level of anxiety, whereas the total time of sleep is decreased. Physical exercises reduce anxiety and enhance the sleep quality. Thus, the correlation physical activity – anxiety reduction – improvement of sleep quality, was demonstrated.

Keywords: sport, anxiety, sleep quality, students.

ROLUL α -SYNUCLEINEI ÎN DECLANȘAREA BOLII PARKINSON

Boiciuc Irina

(Conducător științific: Lozovanu Svetlana, conf. univ., Catedra de fiziologie a omului și biofizică)

Introducere. La scara mondială, incidența bolii Parkinson este pe locul doi în lista bolilor neurodegenerative. Cauzele genetice cunoscute explică mai puțin de 5% din cazurile de Parkinson, de aceea doar simptomele sale pot fi atenuate medicamentos și prin modificarea stilului de viață.

Scopul lucrării. Familiarizarea cu rolul proteinei α -sinucleina în generarea și evoluția bolii Parkinson.

Material și metode. Pentru realizarea acestui proiect am folosit multiple surse informaționale, tabele, scheme și imagini.

Rezultate. Cantitatea de α -synucleină din sânge este un biomarker al bolii Parkinson (1% din cantitatea totală de proteină se găsește în plasmă). Referitor la conținutul de α -synucleină în sânge la pacienții cu parkinsonism, sunt obținute date contradictorii – de la ~78 pg/ml la 250 ng/ml.

Concluzii. (1) α -synucleina este cu siguranță un factor patogenetic în boala Parkinson, ea fiind cea mai abundentă în corpii Lewy și deoarece mutațiile genetice ale ei, cum ar fi duplicațiile, triplicațiile, fosforilarea – sunt asociate cu boala Parkinson. (2) Rămâne de stabilit, dacă este veridică ideea afectării mitocondriilor de către surplusul de α -synucleină în duplicații și triplicații ale genei ce o codifică.

Cuvinte cheie: α -synucleina, boala Parkinson, corpi Lewy.

THE ROLE OF α -SYNUCLEIN IN THE TRIGGERING OF PARKINSON'S DISEASE

Boiciuc Irina

(Scientific adviser: Lozovanu Svetlana, associate professor, Chair of human physiology and biophysics)

Introduction. At a global level, Parkinson's disease is the second most common neurodegenerative disorder. The known genetic causes explain only 5% of cases. So, it can be treated only by changing the lifestyle and by palliative treatment.

Objective of the study. To understand the role of α -synuclein in the triggering and evolution of Parkinson's disease.

Material and methods. In order to realize this project, many information resources, schema, images and tables were used.

Results. The quantity of α -synuclein in the blood is a biomarker of Parkinson's disease. There are different results for this quantity in different studies – from ~78 pg/ml to 250 ng/ml.

Conclusions. (1) α -synuclein is surely a pathogenetic factor in Parkinson's disease, because its duplication, triplication and phosphorylation is associated with the disease. (2) It remains to be established if synuclein can produce mitochondrial fragmentation and impair mitochondrial complex.

Keywords: α -synuclein, Parkinson's disease, Lewy bodies.

STUDIUL DIFERIȚILOR INDICATORI FIZIOLOGICI ÎN RAPORT CU RITMUL CIRCADIAN LA PERSOANELE SĂNĂTOASE ȘI LA PACIENȚII CU BOALĂ CARDIACĂ ISCHEMICĂ

Dodul Cristina, Negara Ivan

(Conducător științific: Melniciuc Naina, Catedra de fiziologia omului și biofizică)

Introducere. Boala ischemică cardiacă reprezintă o disfuncție cronică sau acută a inimii, apărută din cauza reducerii vascularizării miocardului cu sânge arterial.

Scopul lucrării. Studiul modificărilor ritmului circadian al diferiților indicatori fiziologici la pacienții cu boală cardiacă ischemică, comparativ cu persoanele sănătoase de diferite vârste.

Material și metode. Analiza unui număr de lucrări științifice.

Rezultate. Au fost determinate fluctuațiile zilnice regulate ale parametrilor de coagulare și fibrinoliză în sânge, schimbul de electroliți și lipide la pacienții cu boala ischemică în comparație cu acești parametri la persoanele sănătoase cu vîrstă corespunzătoare. Aceștea includ: nivelul colesterolului în sânge, concentrația trigliceridelor, activitatea fibrinolitica a sîngelui, concentrația plasmatică a potasiului și a sodiului în lichidele biologice, precum și alți indicatori.

Concluzii. Datele studiate indică schimbări deosebit de nefavorabile ai parametrilor corespunzători spre seară și în timpul nocturn. Informația dobîndită poate servi ca bază pentru implimentarea unor intervenții terapeutice mai eficiente, realizate ținînd cont de ritmul circadian al parametrilor semnificativi, precum și pentru un studiu mai detaliat al mecanismelor de patogeneză în boala cardiacă coronariană și a complicațiilor sale.

Cuvinte cheie: boală ischemică coronariană, schimb de lipide, schimb de electroliți, ceasul biologic, ritmuri circadiene.

RESEARCH OF VARIOUS PHYSIOLOGICAL INDICATORS AND THEIR CIRCADIAN RHYTHMS IN HEATHY PEOPLE AND IN PEOPLE WITH ISCHAEMIC HEART DISEASE

Dodul Kristina, Negara Ivan

(Scientific adviser: Melniciuc Naina, Department of human physiology and biophysics)

Introduction. Ischemic heart disease is an acute or chronic dysfunction of the heart, which manifests due to reduced blood supply of the myocardium.

Objective of the study. The primary objective of this study was to research the deviations in the circadian rhythms of different physiological parameters in patients with ischemic heart disease and to analyze these deviations in comparison with normal values in healthy people of various ages.

Material and methods. Analysis of a number of scientific sources.

Results. The research suggests the existence of certain daily rhythms of blood coagulation and fibrinolysis, lipid and electrolyte metabolism in patients with cardiovascular diseases which differ from those in healthy people of various ages. These include: blood cholesterol, triglycerides, fibrinolytic activity, sodium and potassium levels in various body fluids and other indicators.

Conclusions. The data indicates the existence of particularly unfavorable shifts in the dynamic of certain physiological parameters in the evening and at night. These findings may serve as the basis for implementation of more effective therapeutic measurements based on daily rhythms of certain physiological indicators as well as for a more detailed study of the mechanisms of pathogenesis of ischemic heart disease and its complications.

Keywords: ischemic heart disease, lipid metabolism, electrolyte metabolism, biological clock, circadian rhythms.

REMODELAREA CARDIACĂ ÎN DIFERITE AFECȚIUNI

Babaleu Elena

(Conducător științific: Iarovoi Andrei, conf. univ., Catedra de fiziopatologie și fiziopatologie clinică)

Introducere. Remodelarea cardiacă prezintă modificări morfofuncționale și metabolice din miocard sub influența stimulilor mecanici și neuro- umorali, în condiția expresiei factorilor de risc.

Scopul lucrării. Determinarea rolului exact jucat de factorii de risc și cercetarea mecanismelor prin intermediul caruia au loc procesele de remodelare cardiacă.

Material și metode. Remodelarea cardiacă consecutivă evoluției cronice a bolii, este un proces greu de depistat și monitorizat fără ajutorul investigațiilor paraclinice, ecocardiografia efectuată în modul M fiind cea mai fidelă metodă de diagnosticare. Remodelarea cardiacă se poate evalua și prin depistarea tulburărilor de ritm sinusal: tahicardia sinusală sau fibrilație atrială. Indicatorii biochimici ai remodelării cardiace sunt reprezentați de creatinfosfochinaza și lactatdehidrogenaza. Troponinele cardiace și peptidele natriuretice reprezintă o modalitate sigură de evaluare a stresului miocardic.

Rezultate. Factorii care promovează hipertrofia (*TNF-alfa, ET-A, Ag II, Nen, „wall stress”*) activează genele transcripționale și cele oncogene, duc la sinteza de noi proteine contractile și la ansamblarea de noi sarcomere. Diagnosticarea concomitentă cu producerea sindromului de insuficiență cardiacă este ușor de efectuat, dar stadiul tardiv în care se găsește boala duce la reducerea dramatică a metodelor terapeutice și a duratei de supraviețuire.

Concluzii. Remodelarea în suprasolicitări funcționale prezintă pe de o parte, un mecanism destul de perfect de adaptare atât în condițiile fiziologice, cât și patologice, pe de altă parte, particularitățile metabolice, structurale și funcționale în miocardul hipertrofiat prezintă o premiză a dezvoltării patologiei cardiace.

Cuvinte cheie: remodelare cardiacă, prevenire, factori de risc, hipertrofia.

CARDIAC REMODELING IN DIFFERENT DISEASES

Babaleu Elena

(Scientific adviser: Iarovoi Andrei, associate professor, Chair of pathophysiology and clinical pathophysiology)

Introduction. Cardiac remodeling presents morpho-functional and metabolic changes in myocardium under the influence of mechanical and neuro-humoral stimuli, in condition of expression risk factors.

Objective of the study. Determining the exact role played by risk factors and research mechanisms by which cardiac remodeling processes occur.

Material and methods. Consecutive cardiac remodeling of chronic disease evolution is difficult to detect and monitor without the help of laboratory investigations, M mode echocardiography being the most true method of diagnosis. Cardiac remodeling can be assessed by detecting sinus rhythm disorders: sinus tachycardia or atrial fibrillation. Biochemical indicators of cardiac remodeling are represented by creatine, lactate. Cardiac troponins and natriuretic peptides represent a reliable method of myocardial stress evolution.

Results. Factors that promote hypertrophy (*TNF-alfa, ET-A, Ag II, Nen, „wall stress”*) activate oncogenic and transcriptional genes which lead to the synthesis of new contractile proteins and assembly of new sarcomeres. Concomitant diagnosis along with the production of cardiac insufficiency syndrome is easy to perform, but the late stage where the disease is found leads to dramatic reduction of therapeutic methods and duration of survival.

Conclusions. Remodeling in functional oversteering shows on the one hand, a mechanism of adaptation quite perfect either under physiological and pathological conditions, on the other hand, the metabolic, structural and functional peculiarities of hypertrophied myocardium presents a prerequisite for the development of cardiac pathology.

Keywords: cardiac remodeling, prevention, risk factors, hypertrophy.

ATEROSCLEROZA

Ianachii Inga

(Conducător științific: Iarovoi Andrei, conf. univ., Catedra de fiziopatologie și fiziopatologie clinică)

Introducere. Ateroscleroza, boală a arterelor elastice și musculare de calibru mare și mediu, prezintă un mare contrast între instalarea spontană a semnelor clinice și ritmul lent de progresie a leziunilor vasculare.

Scopul lucrării. Stabilirea factorilor de risc care ar contribui la instalarea aterosclerozei și la evoluției ei ulterioare, deducând manifestările clinice posibile.

Material și metode. Asocierea dintre manifestările clinice ale aterosclerozei și anumiți factori fiziologici, biochimici și de mediu a dus la detectarea factorilor de risc, care sunt divizați în influențabili (fumatul, obezitatea, hiperlipidemia/dislipidemia, hipertensiunea arterială, sedentarismul, diabetul zaharat, stress-ul psihic) și neinfluențabili (vârsta, sexul, afecțiunile genetice), și a mecanismelor lor de acțiune.

Rezultate. Factori de risc noi determinați: Markerii serici de inflamație, proteina C-reactivă înalt sensibilă (*high sensitivity C reactive protein, hs-CRP*), utilizată în aprecierea riscului cardiovascular; Hiperhomocisteinemia (pe fondul deficitului de vitamină B și acid folic, agravează disfuncția endotelială prin creșterea aderenței trombocitelor și monocitelor și a producției de radicali liberi de oxigen); Infecțiile (*Chlamydia pneumoniae, Helicobacter pylori, virusul cytomegalic*); Lipoproteina (a) – LDL modificat ce conține apoproteina (a) cu structură similară plasminogenului.

Concluzii. (1) Din punct de vedere fiziopatologic se poate afirma că ateroscleroza debutează silențios și se termină zgomotos. (2) Rămâne de stabilit, dacă modificările găsite pot fi definite drept „disfuncție congenitală” care se manifestă sub formă de striuri lipidice și epitopi specifici, provenite de la mama cu HLP sau induse de anumiți factori.

Cuvinte cheie: factori de risc noi determinați, disfuncție congenitală.

ATHEROSCLEROSIS

Ianachii Inga

(Scientific adviser: Andrei Iarovoi, university lecturer, Chair of pathophysiology and clinical pathophysiology)

Introduction. Atherosclerosis, a muscular and elastic artery disease of medium and large caliber presents a big contrast between installing spontaneous clinical signs and slow progressive rhythm of vascular lesions.

Objective of the study. Establishing risk factors that might contribute to atherosclerosis installation and its subsequent evolution, concluding possible clinical manifestations.

Material and methods. The association between clinical manifestations of atherosclerosis and physiological, biochemical and environmental factors led to detection of risk factors, which are divided into influential (smoking, obesity, hiperlipidemia/dislipidemia, hypertension, physical inactivity, diabetes, stress mentally) and uninfluential (age, sex, genetic affections), and their mechanisms of action.

Results. New risk factors determined: Serum markers of inflammation, high-sensitive C-reactive protein (*high sensitivity C reactive protein, hs-CRP*), used in assessing cardiovascular risk; Hyperhomocysteinemia (due to deficiency of vitamin B and folic acid, worsens endothelial dysfunction by increasing the accession of platelets and monocytes and the production of oxygen free radicals); Infections (*Chlamydia pneumoniae, Helicobacter pylori, cytomegalovirus*); Lipoprotein (a) – modified LDL containing apo-protein (a) structurally similar to plasminogen.

Conclusions. (1) From the pathophysiological point of view we can say that atherosclerosis begins quietly and ends noisily. (2) It remains to be established whether the changes found could be defined as "congenital dysfunction" that manifests as fatty streaks and specific epitopes, coming from the mother with HLP or induced by certain factors.

Keywords: new risk factors, congenital dysfunction.

EFFECTUL ANALGEZIC ȘI ANTIINFLAMATOR AL DERIVAȚII IZOTIOUREICI

Olaru Cătălina, Boiciuc Irina

(Conducător științific: Popovici Olesea, asist. univ., Catedra de farmacologie și farmacologie clinică)

Introducere. Derivații izotioureici sunt inhibitori ai nitric oxid sintetazei (NOS), care blochează reversibil, posibil selectiv, doar NOS inductibilă (iNOS). Anterior a fost demonstrată implicarea (iNOS) în generarea inflamației și a durerii, astfel prezintă interes această clasă de compuși în vederea tratamentului stărilor inflamatorii, precum osteoartrită, endotoxemie, în mod special, șocul septic.

Scopul lucrării. Evidențierea specificului derivaților izotioureici, pe post de potențiale remedii terapeutice în inflamație și durere.

Material și metode. Sinteză de literatură, în care s-au elucidat studiile de specialitate. S-au analizat inovațiile și experimentele sugestive, privind demonstrarea efectului iNOS în patogenia inflamației. A fost studiată potența și specificul derivaților izotioureici în inhibiția acestei enzime.

Rezultate. Pe lângă faptul că majoritatea inhibitorilor NOS sunt neselectivi, blochează toate 3 tipuri de enzimă, un alt neajuns reprezintă inhibiția ireversibilă a acestora, ceea ce denotă un efect negativ asupra organismului în inflamație. În cazul derivaților izotioureici, utilizați actual ca remedii antihipotensive, se evidențiază privilegiul acestora în patologiile menționate, prin inhibiție potentă, reversibilă și selectivă. Efectele preparatelor sunt benefice în osteoartrită, endotoxemie, arsuri grave, șoc septic.

Concluzii. Derivații izotioureici ar putea deveni potențiale remedii terapeutice în tratamentul șocului septic și jugularea durerii, prin acțiunea asupra iNOS, implicată în patogenia acestora. În viitor, este utilă demonstrarea experimentală a eficacității preparatelor de față.

Cuvinte cheie: derivații izotioureici, nitric oxid sintetaza inductibilă.

ANTIINFLAMMATORY AND ANALGESIC EFFECTS OF ISOTHIUREA DERIVATES

Olaru Cătălina, Boiciuc Irina

(Scientific adviser: Popovici Olesea, associate professor, Department of pharmacology and clinical pharmacology)

Introduction. Isothiourea derivatives are considered nitric oxide synthase inhibitors (NOS), which block in a reversible, possibly selective manner the inducible form of the enzyme (iNOS). The iNOS is an important agent in generation of the inflammatory and pain effects, therefore this therapeutic remedies may represent an alternative treatment method for diseases such as endotoxemia, osteoarthritis and septic shock.

Objective of the study. To highlight the specificity of isothiourea derivatives as potential therapeutic remedies in pain and inflammation.

Material and methods. Literature review, where it was analyzed different experiments and innovations, in manner to demonstrate the iNOS effect in the pathogenesis of inflammation. The specificity and the potency of this drugs were studied.

Results. The majority of NOS inhibitors are irreversible and non-selective because they block all the 3 types of enzymes, so in inflammation their effect is negative. On the contrary, isothiourea derivatives actually used as antihypotensive drugs have a potent, selective and reversible effect. The benefit of the drug is useful in endotoxemia, osteoarthritis and septic shock.

Conclusions. Isothiourea derivatives are potential therapeutic remedies for the treatment of septic shock and pain control by influencing the iNOS. It remains to be established experimentally the effectiveness of the drugs.

Keywords: isothiourea derivatives, nitric oxide synthase.

STUDIUL COMPARATIV AL TOTALULUI FENOLIC DIN SEMINȚE NEGERMINATE ȘI GERMINATE DE *TRITICUM AESTIVUM* ȘI *HELIANTHUS ANNUUS*

Grigoriev Valeria, Chiru Tatiana

(Conducător științific: Nisteanu Anatolie, dr. șt. șt. farm., prof. univ., Catedra de farmacognozie și botanică farmaceutică)

Introducere. Polifenolii din cereale reprezintă compuși bioactivi ce exercită efect antiinflamator, antialergic, antitrombotic, antibacterial, antiviral și vasodilatator. Germinarea neutralizează inhibitorii de enzime și acidul fitic, inactivează aflatoxinele, și amplifică conținutul antioxidanților pînă la 515 ori.

Scopul lucrării. Determinarea totalului fenolic din semințe negerminate și germinate de grâu și floarea-soarelui, evaluarea comparativă a potențialului farmacoterapeutic a extractelor.

Material și metode. Cariopsele de grâu și achenele de floarea-soarelui au fost colectate în s. Rădeni, r. Strășeni în a. 2015. Totalul fenolic a fost determinat prin metoda spectrofotometrică, utilizînd reactivul Folin-Ciocalteu, standard acidul galic.

Rezultate. Pentru grîul negerminat totalul fenolilor constituie 17,15 mg EAG/g masă uscată, iar pentru cel germinat este egal cu 22,05 mg EAG/g masă uscată. Pentru semințele negerminate de floarea-soarelui valoarea este de 52,96 și pentru germinată respectiv 86,14 mg EAG/g masă uscată. Rezultatele experimentelor denotă creșterea conținutului de polifenoli în urma procesului de germinare.

Concluzii. Germinarea amplifică conținutul de polifenoli cu 28,52% în cazul cariopselor de grâu și cu 62,64% pentru achenele de floarea-soarelui. Polifenolii au un potențial major în lupta cu bolile degenerative cauzate de stresul oxidativ și posedă un larg spectru farmacoterapeutic.

Cuvinte cheie: grâu, floarea-soarelui, germeni, polifenoli, antioxidanți.

COMPARATIVE STUDY OF TOTAL PHENOLIC CONTENT OF SPROUTED AND UNSPROUTED GRAINS OF *TRITICUM AESTIVUM* AND *HELIANTHUS ANNUUS*

Grigoriev Valeria, Chiru Tatiana

(Scientific adviser: Nisteanu Anatolie, PhD, university professor, Department of pharmacognosy and pharmaceutical botany)

Introduction. Polyphenols of cereals are the major bioactive compounds for health benefits, including anti-inflammatory, anti-allergic, antithrombotic, antibacterial, antiviral, and vasodilatory actions. Sprouting neutralizes enzyme inhibitors and phytic acid, inactivates aflatoxin and increases the amount of antioxidants up to 515 times.

Objective of the study. To determine the total phenolic content of unsprouted and sprouted grains of wheat and sunflower and to analyze comparatively the potential pharmacotherapeutic effect of the extracts.

Material and methods. The caryopsis of wheat and achenes of sunflower were harvested in the village Rădeni, district Strășeni in 2015. Total phenolic content was determined spectrophotometrically, using Folin-Ciocalteu reagent and galic acid as standard.

Results. For unsprouted wheat total phenolic content constitutes 17,15 mg GAE/g dry mass, but for the sprouted it is equal to 22,05 mg GAE/g dry mass. For unsprouted sunflower the value is 52,96 but for the sprouted sample is 86, 14 mg GAE/g dry mass, respectively. The experimental results show clearly the increase of total phenolic content owing to germination process.

Conclusions. The germination process majors the content of polyphenols by 28,52% for the caryopsis of wheat and by 62,64% for the achenes of sunflower. Polyphenols have a tremendous potential in the treatment of degenerative diseases caused by oxidative stress and suppose a large pharmacotherapeutic spectrum of activity.

Keywords: wheat, sunflower, sprouts, polyphenols, antioxidants.

STUDIUL FITOCHIMIC ASUPRA SPECIEI *CICHORIUM INTYBUS L.*

Lupașcu Anna, Chiru Tatiana, Benea Anna

(Conducător științific: Cojocaru-Toma Maria, dr.șt. farm., conf. univ., Catedra de farmacognozie și botanică farmaceutică)

Introducere. Cicoarea (*Cichorium intybus L.*) este cea mai răspândită specie din genul *Cichorium*, familia *Asteraceae*. Specia este utilizată pentru tratarea patologiilor hepato-biliare, reduce nivelul de colesterol și normalizează glicemia.

Scopul lucrării. Analiza farmacognostică a speciei *Cichorium intybus L.*, în valorificarea și utilizarea produselor vegetale din colecția Centrului științific de Cultivare a Plantelor Medicinale USMF „Nicolae Testemițanu”.

Material și metode. Produsele vegetale: *Cichorii herba et radices* au fost recoltate din colecția Centrului, în perioada a. 2015.

Rezultate. Analiza fitochimică a produsele vegetale *Cichorii herba et radices*, denotă că părțile aeriene de cicoare sunt mai bogate în compuși polifenolici, cu un conținut de 0,196 %, urmate de părți subterane, cu 0,125%, după Folin Ciocâlțeu. Totalul flavonoidelor dozate spectrofotometric, exprimate în rutozidă, constituie 0,98%, pentru *Cichorii herba*, în dezavantaj pentru părți subterane cu 0,67%, iar dozarea permanganatometrică a taninurilor prezintă – 2,53% pentru părți aeriene și 0,73 % în părți subterane.

Concluzii. Publicarea dată pune în evidență părțile aeriene din cicoare (*Cichorii herba*), ce se prezintă cu un conținut mai înalt de polifenoli, inclusiv flavonoide și substanțe tanante, comparativ cu părțile subterane.

Cuvinte cheie: produse vegetale, plante medicinale, analiză fitochimică.

PHYTOCHEMICAL STUDIES OF SPECIES *CICHORIUM INTYBUS L.*

Lupașcu Anna, Chiru Tatiana, Benea Anna

(Scientific adviser: Cojocaru-Toma Maria, PhD, associate professor, Department of pharmacognozy and pharmaceutical botany)

Inroduction. *Cichorium intybus L.* is the most known species of *Cichorium* genum, *Asteraceae* family. This species is used for hepatic diseases treatment, it reduces the level of cholesterol and regulates glycemia.

Objective of the study. Pharmacognostical analysis of *Cichorii intybus L.* species, in value and use of vegetal drugs from the collection of Scientific Centre of Cultivation of Medicinal Plants from State University of Medicine and Pharmacy „Nicolae Testemițanu”.

Material and methods. Vegetable products: *Cichorii herba et radices* were harvested from the collection of the Center, during 2015.

Results. Phytochemical analysis of vegetal products: *Cichorii herba et radices*, shows that herbal parts of chicory are richer in polyphenolic compounds than underground parts, with a content of 0.196%, followed by underground parts 0.125% by Folin Ciocalteu. Spectrophotometric dosage of total flavanoids expressed in rutoside constitutes 0.98% for *Cichorii herba*, in disadvantage for underground parts with 0.67%, and permanganatometric dosage of tannins shows 2.53% and 0.73% for the herbal and underground parts.

Conclusions. This publication highlights the herbal parts of Chicory, which has a higher content of polyphenols, including flavonoids and tannins, compared with underground parts.

Keywords: vegetable products, medicinal plants, phytochemical analysis.

CORELAREA ÎNTRE CONȚINUTUL TOTAL DE POLIFENOLI ȘI ACȚIUNEA ANTIOXIDANTĂ ÎN UNELE PRODUSE VEGETALE

Costin Mariana, Chiru Tatiana, Benea Anna

(Conducător științific: Cojocaru-Toma Maria, dr. șt. farm., conf. univ., Catedra de farmacogonzie și botanică farmaceutică)

Introducere. Compușii polifenolici reduc oxidarea lipoproteinelor de joasă densitate prin proprietăți antioxidante.

Scopul lucrării. Evaluarea corelației între conținutul total de polifenoli și acțiunea antioxidantă în unele produse vegetale recoltate din colecția Centrului Științific de Cultivare a Plantelor Medicinale (CȘCPM) USMF N. Testemițanu.

Material și metode. Produsele vegetale: Turiță-mare (*Agrimonia eupatoria* L.), cicoare (*Cichorium intybus* L.), sclipeți (*Potentilla erecta* L.) și tătăneasă (*Symphytum officinale* L.) au fost recoltate conform recomandărilor farmaceutice. Polifenolii au fost dozați prin metoda spectrofotometrică, cu reagentul Folin-Ciocalteu, iar acțiunea antioxidantă s-a realizat prin testul DPPH, după Trolox.

Rezultate. Activitatea antioxidantă prin testul DPPH, denotă faptul că cu cât IC 50 este mai mic, cu atât acțiunea antioxidantă este mai mare. Rezultatele obținute confirmă că părțile aeriene de turiță manifestă cea mai înaltă activitate antioxidantă, urmată de sclipeți, cicoare și tătăneasă: *Agrimonia eupatoria* L. (IC 50 = 45,55 μg/ml) > *Potentilla erecta* L. Rausch (60,65 μg/ml) > *Cichorium intybus* L. (IC 50 – 173,08 μg/ml) > *Symphytum officinale* L. (205,56 μg/ml), cu un conținut în descreștere a polifenolilor, respectiv: 6,07% > 4,98% > 2,88% > 1,52%.

Concluzii. Rezultatul studiului a pus în evidență corelarea între conținutul de polifenoli și acțiunea antioxidantă. Turița (*Agrimonia eupatoria* L.) este special cu conținutul cel mai înalt de polifenoli, în corelare cu o acțiune antioxidantă semnificativă, urmată de cicoare, sclipeți și tătăneasă.

Cuvinte cheie: produse vegetale, polifenoli, acțiune antioxidantă.

THE CORRELATION BETWEEN THE CONTENT OF TOTAL POLYPHENOLS FRACTIONAL STRIFE AND ANTIOXIDANT ACTION IN SOME PLANT PRODUCTS

Costin Mariana, Chiru Tatiana, Benea Anna

(Scientific adviser: Cojocaru-Toma Maria, PhD., associate professor, Chair of pharmacognosy and pharmaceutical botany)

Introduction. Polyphenolic compounds reduce the oxidation of low density lipoprotein by antioxidant properties.

Objective of the study. Evaluation of the correlation between the content of total polyphenols and antioxidant action in some vegetable products harvested in the Scientific Center of cultivation of medicinal plants (CȘCPM) SUMP N. Testimianu.

Material and methods. Plant products: Turiță-large (*Agrimonia eupatoria* L.), chicory (*Cichorium intybus* L.), sclipeți (*Potentilla erecta* L.) and for Dermatologic (*Symphytum officinale* L.) were collected in accordance with the recommendations of the farmaceutice. Polyphenols have been dozați by Spectrophotometric method with in-house reagent Folin-Ciocalteu, and antioxidant action was accomplished by DPPH test after Trolox.

Results. Activitatea antioxidantă, DPPH test shows that the higher the IC 50 is smaller, the antioxidant action is greater. The results obtained confirm that the air părțile turiță manifest the highest antioxidant activity, followed by sclipeți, and chicory for Dermatologic: *Agrimonia eupatoria* L. (IC 50=45.55 μg/ml) > *Potentilla erecta* L. Rausch (60.65 μ g/ml) *Cichorium intybus* > L. (IC 50 – 173.08 μg/ml) > *Symphytum officinale* L. (205.56 μ g/ml) with a decrease in the content of polyphenols, such as: 6.07% > 4.98% > 2.88% > 1.52%.

Conclusions. The result of the survey has shown the correlation between the content of polyphenol and antioxidant action. Turița (*Agrimonia eupatoria* L. speciacu) is the highest content of polyphenols, in correlation with antioxidant action, followed by semnificativă, sclipeți and chicory for Dermatologic.

Keywords: plant products, polyphenols, antioxidant action.

FORME FARMACEUTICE ÎN FARMACOTERAPIA PEDIATRICĂ

Babenco (Darciuc) Nina

(Conducător științific: GurandaDiana, dr. șt. farm., conf. univ., Catedra de tehnologie a medicamentelor)

Introducere. Actualmente, pe plan mondial formele medicamentoase extemporale reprezintă unele din cele mai utilizate datorită numeroaselor avantaje pe care le posedă și anume prepararea oricărei forme farmaceutice conform prescripției individuale. Formelor farmaceutice rectale le revine un loc de frunte în farmacoterapia pediatrică. Luând în considerație faptul că organismul unui copil posedă particularități totalmente diferite din punct de vedere fiziopatologic față de organismul unui matur. Copii necesită o prudență sporită în ceea ce privește alegerea unei forme farmaceutice corecte, care ar fi eficientă, dar și comodă de administrat micilor pacienți.

Scopul lucrării. Prepararea și analiza formelor farmaceutice rectale utilizate în farmacoterapia pediatrică și particularitățile administrării la copii.

Material și metode. Studiul bibliografic. Analiza formelor farmaceutice rectale conform prescripțiilor extemporale în cadrul secției de producere a Centrului universitar „Vasile Procopișin” pe parcursul anului 2016.

Rezultate. În urma unui studiu efectuat pe parcursul anului 2016, am stabilit randamentul ce revine formelor farmaceutice rectale pentru copii luând în considerație toate formele extemporale. În rezultat am primit: Centrul Universitar „Vasile Procopișin” – 7% ; „Centrofarm” – 25%; „Zea Mays” – 5%; Farmacia Nr. 280 – 1% ; Farmacia Nr. 465 – 3%.

Concluzii. În urma estimărilor efectuate la receptura extemporale locale s-a ajuns la concluzia că, preparatele rectale sunt cele mai solicitate și constituie aproximativ 9% din toate formele farmaceutice preparate în prezent în farmacii.

Cuvinte cheie: forme farmaceutice rectale, farmacoterapia pediatrică, forme extemporale, biodisponibilitate.

RECTAL PHARMACEUTICAL FORMS IN PEDIATRIC PHARMACOTHERAPY

Babenco (Darciuc) Nina

(Scientific adviser:GurandaDiana, PhD, associate professor, Chair of drug technology)

Introduction. Currently, worldwide extemporaneous dosage forms are some of the most commonly used, because they possess the numerous advantages, like preparing pharmaceutical form by individual prescription. Rectal pharmaceutical forms occupy a prominent place in pediatric pharmacotherapy. Considering the fact that in terms of pathophysiological particularities a child's body is completely different from an adult body, children require greater caution in choosing a correct pharmaceutical forms which would be effective and convenient to administer to little patients.

Objective of the study. The preparation and analysis of rectal pharmaceutical forms used in pediatric pharmacotherapy and particularities of administration to children.

Material and methods. Bibliographic study. Analysis of rectal pharmaceutical forms according to extemporaneous prescriptions inside the Production Department of University Center “Vasile Procopișin” during 2016.

Results. As a result of the research performed during 2016, we establish the percentage of rectal pharmaceutical forms for children, taking into account all extemporal forms, is: University Center “Vasile Procopișin” – 7%, “Centrofarm” – 25%, “Zea Mays” – 5%, Pharmacy No. 280 – 1%, Pharmacy No. 465 – 3%.

Conclusions. Following the assessments of local extemporaneous prescription, was concluded that the rectal pharmaceutical forms are most required with the total percentage – 9 % from all pharmaceutical forms.

Keywords: rectal pharmaceutical forms, pediatric pharmacotherapy, extemporaneous forms, biodisponibility.

PULBERI CU CONȚINUT DE CALCIU ÎN RECEPTURA PEDIATRICĂ EXTEMPORALĂ

Malic Irina

(Conducător științific: Guranda Diana, dr.șt.farm., conf. univ., Catedra de tehnologie a medicamentelor)

Introducere. În prezent, formele medicamentoase cu calciu sunt utilizate cu succes în farmacoterapia pediatrică, datorită numeroaselor avantaje pe care le prezintă. Calciul este cel mai abundent mineral din corpul uman, esențial în dezvoltarea oaselor și dentiției la bebeluși (98% din totalul redistribuirii în organism) și participant în diverse procese fiziologice ca: contracția musculară, coagularea sanguină, transmiterea impulsurilor nervoase și stabilizarea membranei celulare cu diminuarea proceselor alergice.

Scopul lucrării. Prepararea și analiza pulberilor cu conținut de calciu în receptura pediatrică locală.

Material și metode. Studiul prescripțiilor extemporale în formulă pediatrică din cadrul secțiilor de producere a Centrului universitar „Vasile Procopișin” și „Centrofarm S.A.”, în lunile: ianuarie, martie, aprilie și mai – 2016.

Rezultate. Procentul pulberilor cu conținut de calciu, din totalul pulberilor prescrise a constituit:

– în cadrul Centrului universitar – 7% (ianuarie), 15,5% (martie), 17,1% (aprilie), 18,3% (mai);

– în cadrul Centrofarm S.A., (în aceeași ordine) – 19,1%; 29,2%; 31%; 30,1%.

În medie, din pulberile cu calciu, 40% reprezintă pulberi simple de calciu gluconat sau/și lactat. Din cele 60% de pulberi compuse, jumătate sunt prescripții de calciu glicerofosfat sau gluconat cu fenobarbital, altele 27% sunt de calciu glicerofosfat cu pantogam. Receptura pulberilor cu conținut de calciu, în luna ianuarie s-a plasat pe locul 5 (în cadrul pulberilor), iar în luna mai ajunge pe locul 3.

Concluzii. Conform studiilor efectuate, calciu este folosit pe larg în practica pediatrică. În lunile de primăvară, se constată o creștere procentuală, ceea ce, corespunde apariției afecțiunilor cu caracter sezonier, cum sunt: hipovitaminozele, polinozele, reacțiile alergice de origine alimentară, etc. Dintre toate formele solide preparate în secțiile de producere, formele cu calciu ocupă aproximativ 20%.

Cuvinte cheie: pulberi, calciu gluconat, calciu lactat, calciu glicerofosfat, pediatric.

POWDERS CONTAINING CALCIUM IN PEDIATRIC EXTEMPORANEOUS RECEIPTS

Malic Irina

(Scientific adviser: Guranda Diana, PhD, associate professor, Chair of drugs technology)

Introduction. Currently, calcium dosage forms are used successfully in pediatric pharmacotherapy, because they have many advantages. Calcium is the most abundant mineral in the human body, it is essential for the development of bones and infants teeth (98% of total redistribution) and participate in diverse physiological processes such as: muscle contraction, blood clotting, transmission of impulses in nerves, stabilize cell membranes and diminishing allergic processes.-p

Objective of the study. Preparation and analysis of powders containing calcium in the local's pediatric receipt.

Material and methods. The study involved the evaluation of extemporal prescriptions in pediatric formula from the sections of production of University Centre "Vasile Procopishin" and "Centrofarm S.A." during the months of January, March, April and May – 2016.

Results. The percentage of powders containing calcium, from the total prescribed powder was:

– The University Center - 7% (January), 15.5% (March), 17.1% (April) 18.3% (May);

– Centrofarm S.A. (in the same order) - 19.1%; 29.2%; 31%; 30.1%.

Simple powders, containing calcium, in average, constitutes 40% and includes calcium gluconate and/or lactate. The composite prescriptions which constitutes 60% from all prescribed powders, contain calcium gluconate/glycerophosphate with phenobarbital, those with calcium glycerophosphate and pantogam prevail-less. Powder formulations containing calcium, in January, was placed 5th and in May reached number three (after phenobarbital and captopril).

Conclusions. According to conducted theoretical and practical studies, calcium is used extensively in pediatric practice. From all solid forms prepared in pharmaceutical production sections, powders containing calcium occupy about 20%, with a slight growth in spring's months due to seasonal emergence of diseases, such as: hypovitaminosis, allergy-home food, etc.

Keywords: powder, calcium gluconate, calcium lactate, calcium glycerophosphate, extemporal, pediatric.

AFEȚIUNI CARDIOVASCULARE CONGENITALE: ASPECTE TEORETICO-MEDICALE ȘI BIOETICE

Furculița Daniel

(Conducător științific: Ojovanu Vitalie, dr. hab. șt. filos., conf. univ., Catedra de filosofie și bioetică)

Introducere. Patologiile congenitale cardiovasculare au un indice statistic destul de înalt și se manifestă printr-o gravitate evidentă. Alături de performanțele înregistrate în lupta cu acest flagel în continuare rămâne a fi valorificat un imens potențial generator de soluții. Un component substanțial în elaborarea unei metodologii curative eficiente este bioetic.

Scopul lucrării. Relevarea aspectelor teoretico-medicale și bioetice în afecțiunile cardiovasculare congenitale, precum și facilitarea actului medical prin aplicarea principiilor bioetice.

Material și metode. La realizarea studiului s-au utilizat cercetări științifice, studii de referință autohtone, baza normativă, publicații de referință internaționale, cercetări și date statistice. S-a aplicat, totodată, analiza bioetică și sociologică.

Rezultate. Analiza cazurilor de patologii cardiovasculare înăscute relevă posibilități diverse și eficiente ale gestionării actului medical decât cele utilizate până în prezent. Optimizările obținute se datorează implicării analizelor teoretice medicale suplimentare și corelarea actului medical cu principiile bioetice.

Concluzii. (1) Patologiile cardiace congenitale reprezintă o categorie de afecțiuni ce necesită o medicație specifică, multilaterală. (2) Actul medical poate fi optimizat prin coordonarea acțiunilor realizate pe reperi bioetice. (3) Bioetica rămâne a fi o componentă importantă în tratamentul patologiilor cardiace.

Cuvinte cheie: bioetică, medicină, cardiologie, afecțiuni congenitale.

CONGENITAL HEART DEFECT: THEORETICAL MEDICINE AND BIOETHICS

Furculița Daniel

(Scientific adviser: Ojovanu Vitalie, PhD, associate professor, Chair of philosophy and bioethics)

Introduction. Congenital heart defects have high prevalence and manifest themselves with visible severity. Although there have been some impressive advances in the fight against this terrible disease, there is still an immense potential for generating new solutions to be exploited. A substantial component in the development of an efficient curative methodology is the bioethical one.

Objective of the study. To identify the main aspects of congenital heart defects from the point of view of theoretical medicine and bioethics and to improve medical practice by applying bioethical principles.

Material and methods. For this research scientific studies, local references, the regulatory framework, international publications, researches and statistical data have been used. At the same time, a bioethical and sociological analysis has been applied.

Results. The analysis of different cases of congenital heart defects occurrence reveals a multitude of efficient possibilities for managing medical practice, which have not yet been applied. The achieved optimizations are due to the implication of additional analysis in the field of medical theory and to the correlation between medical practice and bioethical principles.

Conclusions. (1) Congenital heart defect is a disease that requires specific and versatile medication. (2) Medical practice can be optimized by coordinating actions based on bioethical principles. (3) Bioethics remains to be a major component of the treatment for congenital heart defects.

Keywords: bioethics, medicine, cardiology, congenital disorders.

BIOETICA ȘI RESPONSABILITATEA MORALĂ ÎN ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ BIOMEDICALĂ

Codreanu Olga

(Conducător științific: Rubanovici Ludmila, dr. șt. filos., lect. univ., Catedra de filosofie și bioetică)

Introducere. Bioetica devine un ghid de conștiință pentru cercetările biomedicale, se transformă în priză a conștiinței privind drepturile celui implicat în activitatea de cercetare. Problema centrală și actuală a bioeticii este aceea de a găsi un echilibru între tehnologie și medicina tradițională, în scopul susținerii confortului interuman caracteristic actului medical.

Scopul lucrării. Evidențierea faptului că bioetica poate contribui din plin la formarea modelului de competență științifică biomedicală, la responsabilizarea medicului-cercetător în activitatea sa.

Material și metode. Publicații științifice de medicină teoretică, de filosofie a științei, de bioetică, de sociologie. În acest studiu s-a aplicat metoda analitică, structuralistă, etică, bioetică, istorico-medicală.

Rezultate. Bioetica aprofundează dimensiunea umană a activității științifice. Dezvoltarea biomedicinei este inevitabilă, însă implementarea în practică a rezultatelor obținute trebuie să fie evaluate în mod competent, în acord cu prevederile bioeticii. Responsabilitatea morală obligă cercetătorul să realizeze în activitatea sa tot ceea ce este just, corect și echitabil, impune la reflecții bioetice și juridice, în scopul de a oferi un sens uman și a le face utile acestuia. Prevenirea iresponsabilității morale, dar și juridice pentru actul medical trebuie să se producă prin respectarea parametrilor deontologici dintre care pot fi evidențiați: competența profesională, conștiinciozitatea față de actul medical, prudența profesională, profesiunea de credință și respectarea conștientă a principiilor și imperativelor bioeticii.

Concluzii. Bioetica caută răspuns la problemele generate de rezultatele contradictorii ale progresului științei și tehnologiilor biomedicale. Responsabilitatea morală este strâns legată de datoriile și obligațiile fiecărui specialist ce activează în domeniul biomedical și impune un anumit comportament echilibrat și precaut în orice acțiune.

Cuvinte cheie: bioetica, știința biomedicală, act medical, responsabilitate morală.

BIOETHICS AND MORAL RESPONSIBILITY IN THE SCIENTIFIC BIOMEDICAL ACTIVITY

Codreanu Olga

(Scientific adviser: Rubanovici Ludmila, PhD, associate professor, Chair of philosophy and bioethics)

Introduction. Bioethics is a guide of conscience for biomedical research; it turns into the socket on the rights of conscience involved in research. The central and actual problem of bioethics is in order to support interpersonal comfort characteristic of medical care.

Objective of the study. To highlight the fact that bioethics can contribute greatly to the formation of scientific biomedical model, and to empower the doctor in his activity.

Material and methods. There were used the scientific publications of theoretical medicine, philosophy of science, bioethics, sociology. In this study was applied the analytical, structuralist, ethical, bioethical, historico-medical methods etc.

Results. The bioethics deepens the human dimension of scientific activity. The development of biomedicine is inevitable, but the practical implementation of the results must be competently assessed, in accordance with the provisions of bioethics. Moral responsibility requires the researcher to achieve in his work all that is just, fair and equitable. Preventing the moral irresponsibility, but also the legal in the medical act should occur by observing the deontological parameters of which can be distinguished: professional competence, conscientiousness towards the medical act, professional prudence, and conscious profession of faith and respect for the principles and imperatives of bioethics.

Conclusions. Bioethics seeks an answer to problems caused by the conflicting results of the progress of science and biomedical technologies. Moral responsibility is closely related to the duties and obligations of each specialist working in biomedical field and forcing the balanced and cautious behavior in any action.

Keywords: bioethics, biomedical science, medical act, moral responsibility.

TRATAMENTUL CHIRURGICAL ȘI CONSILIEREA SPIRITUALĂ A DEȚINUȚILOR: PERSPECTIVE MEDICO-BIOETICE

Cojocaru Viorel, Bujac Irina

(Conducător științific: Ojovanu Vitalie, dr. hab. filos., conf. univ., Catedra de filosofie și bioetică)

Introducere. Serviciul medical chirurgical contemporan se realizează cu succes și în condiții de penitenciar în secții specializate, Consilierea spirituală a persoanelor private de libertate devine o necesitate tot mai evidentă. Administrarea tratamentului chirurgical și asistenței spirituale va avea efecte psiho-somatice pozitive. Concomitent aceste implicații e necesar de a fi corelate cu principiile bioetice.

Scopul lucrării. Evidențierea corelației medico-bioetice în cadrul consilierii spirituale a deținuților aflați în tratament chirurgical.

Material și metode. Au fost consultați spiritual circa 183 deținuți cărora li s-a administrat intervenții chirurgicale în condiții de staționar. S-au analizat metode actuale: structuralistă, bioetică, sociologică, psiho-pedagogică.

Rezultate. În urma consilierii spirituale a deținuților cu intervenții chirurgicale s-au înregistrat schimbări pozitive în comportament, s-a extins interesul spre comunicare și abordare a subiectelor spirituale din literatură, religie, filosofie, artă ș.a. Efectul scontat al acțiunilor întreprinse a rezultat în urma aplicării principiilor bioetice.

Concluzii. (1) Consilierea spirituală a deținuților, inclusiv a celor cu tratament chirurgical, devine o necesitate actuală. (2) Efecte psiho-somatice pozitive s-au înregistrat practic în toate cazurile și la reprezentanții ambelor sexe. (3) Componentele bioetice au o dublă valoare: (1) sunt implicate la toate etapele consilierii și a actului medical chirurgical; (2) devine necesară realizarea unei metodologii bioetice efective.

Cuvinte cheie: medicină, bioetică, pacienți-deținuți, tratament chirurgical, consiliere spirituală.

SURGICAL TREATMENT AND SPIRITUAL COUNSELING OF DETAINEES: MEDICO - BIOETHICAL PERSPECTIVES

Cojocaru Viorel, Bujac Irina

(Scientific adviser: Ojovanu Vitalie, PhD, associate professor, Chair of philosophy and bioethics)

Introduction. The contemporary surgical medical service is also successful in prison conditions in specialized sections. Spiritual counseling of detainees is becoming an obvious. Surgical treatment administration and spiritual assistance will have positive psychosomatic effects. Simultaneously these implications are necessary to correlate with bioethical principles.

Objective of the study. Highlighting the medical and bioethical correlation in the spiritual counseling of the detainees that are under surgical treatment.

Material and methods. There were spiritual counseled about 183 detainees who received surgical interventions surgery in the hospital. Current methods were analyzed: structuralist, bioethical, sociological, psycho-pedagogical.

Results. Following the spiritual counseling of detainees with surgical interventions, there were recorded positive changes in behavior, interest has expanded to communication and approaching spiritual subjects from literature, religion, philosophy, art etc. The expected effect of actions resulted from the application of bioethical principles.

Conclusions. (1) Spiritual counseling of detainees, including those with surgical treatment becomes a necessity today. (2) Psychosomatic positive effects were recorded in almost all cases and of both sexes. (3) Bioethical components have a double value: (1) are involved in all stages of counseling and of the medical surgical act; (2) It becomes necessary to conduct an effective bioethical methodology.

Keywords: medicine, bioethics, detainees patients, surgical treatment, spiritual counseling.

RAPORTUL SUICIDULUI CU LIBERTATEA UMANĂ. ASPECTE BIOETICE

Gorbatovschi Veronica

(Conducător științific: Ojovanu Vitalie, dr. hab. șt. filos., conf. univ., Catedra de filosofie și bioetică)

Introducere. Salvarea vieților umane, lupta cu moartea, reprezintă scopul suprem al medicinei. Dorința de a trăi este un instinct natural și, în cele mai multe cazuri, nu se supune unor deliberări, cel puțin nu din partea medicilor, celor care prin definiție au menirea să o conserveze. Perspectiva socială, cataloghează suicidul drept un fenomen paradoxal, alienat, chiar blamat, care a creat o reticență colectivă și o atitudine evitantă.

Scopul lucrării. Relevarea unor aspecte ale manifestării suicidului inclusiv și prin aplicarea activă a principiilor bioetice. Trasarea perspectivei unei metodologii de abordare eficientă, care să corespundă necesităților și vulnerabilităților pacienților suicidari.

Material și metode. Publicații de referință internaționale. Cercetări științifice publicate în domeniul psihiatriei, psihologiei medicale, filosofiei, bioeticii. Analiza sociologică.

Rezultate. Pacientul suicidar poate fi ajutat, numai din moment ce este conștientizată autonomia ființei umane și dreptul de a decide asupra finalului existenței sale. Numai în așa caz medicul este capabil să se apropie de suferința pacientului și să o asiste cu profesionalism, fără aplicarea unor scheme de constrângere, care s-au demonstrat a fi ineficiente. Analiza și înțelegerea mecanismelor funcționale ale pacienților suicidari, aplicarea principiilor bioetice, adaptarea la realitatea individuală a pacientului, sporesc considerabil șansele de viață.

Concluzii. Problema etică a suicidului este complexă și invocă o analiză minuțioasă a cauzelor care duc la astfel de acțiuni distructive. Datorită aplicării active a principiilor bioetice rezultă adoptarea unei atitudini potrivite rezolvării situațiilor conflictuale individuale.

Cuvinte cheie: bioetică, suicid, pacient suicidar, libertate, medicină, medici.

RELATION BETWEEN SUICIDE OCCURRENCE AND HUMAN BEING'S FREEDOM. BIOETHICAL ASPECTS

Gorbatovschi Veronica

(Scientific adviser: Ojovanu Vitalie, PhD, associate professor, Chair of bioethics and philosophy)

Introduction. Fighting against death, saving human lives, represents the ultimate goal of medicine. The desire to live is a natural instinct and, in most cases, is not subject to deliberations, at least not by physicians, who by definition are meant to conserve life. Social perspective, catalogs suicide as a paradoxical phenomenon, blamed, even alienated that have created a collective reluctance and an avoidant behavior.

Objective of the study. Revealing certain aspects of suicidal behavior, including an active implementation of bioethical principles. Structure a perspective of methodology, which may provide an effective approach, that fits the needs and vulnerabilities of suicidal patient.

Material and methods. International reference publications. Published scientific research in psychiatry, medical psychology, philosophy, bioethics. Sociological analysis.

Results. Suicidal patient can be helped, since it is realized human autonomy and the right to decide on the end of its existence. Only in this case, doctor is able to approach the patient's suffering and to assist it professionally, without application of coercive schemes that have proved to be ineffective. Analyzing and understanding functional mechanisms of suicidal patient, applying the principles of bioethics, adapting to the reality of the individual patient, increase the chances of life.

Conclusion. Ethical problem of suicide is complex and rely on a thorough analysis of the causes leading to such destructive actions. Due to active application of the principles of bioethics, is possible to adopt an attitude suited to solve individual conflict situations.

Keywords: bioethics, suicide, freedom, suicidal patient, medicine, physicians.

PERSPECTIVE BIOETICE PRIVIND EVOLUAREA HEPATITEI VIRALE C ÎN GRUPURILE CU RISC SPORIT DE INFECTARE

Grosu Mihail, Palii Constanția

(Conducător științific: Ojovanu Vitalie, dr. hab. șt. filos., conf. univ., Catedra de filosofie și bioetică)

Introducere. Virusul hepatic C (HCV) este una dintre cele mai importante cauze de boli hepatice cronice pe întreg mapamondul. O caracteristică majoră a hepatitei acute C este tendința de a se transforma în hepatică cronică. Cel puțin 75% dintre bolnavii de hepatită acută C dezvoltă într-un final infecția cronică. Optimizarea investigațiilor la subiect presupune în mod impetuos implicarea principiilor bioetice.

Scopul lucrării. Relevarea particularităților bioetice ale studierii evoluării hepatitei virale C în grupurile cu risc de infectare.

Material și metode. Au fost consultate publicații științifice, statistico-sociologice și etico-bioetice din țară și de peste hotare. S-au utilizat metodele: istorică, sistemică, statistică, bioetică.

Rezultate. Studiul hepatitei virale C reprezintă un subiect prioritar de sănătate publică în Republica Moldova și în lume. Incluziunea în cercetarea acestei probleme a reperelor bioetice presupune reevaluarea unor principii metodologice și incluziunea unor subiecte novatoare. Acest fapt s-a depistat în analiza materialelor publicate și în desfășurarea unor sondaje.

Concluzii. (1) Au fost evidențiate particularitățile epidemiologice ale hepatitei virale C la persoanele din grupurile cu risc sporit de infectare din Republica Moldova. (2) Aplicarea metodei bioetice identifică posibilități noi, facile și diverse în investigarea procesului epidemiologic la hepatitele virale C în grupuri cu risc major de infectare. (3) Optimizarea studiilor morbidității hepatitei virale C presupune și evidențierea impactului social, psihologic, etic fapt ce poate fi realizat cu aplicarea principiilor medico-bioetice.

Cuvinte cheie: medicină, bioetică, factori de risc, hepatite virale C, risc sporit de infectare.

THE BIOETHICS PERSPECTIVE OF HEPATITIS C EVOLUTION IN GROUPS WITH HIGH RISK OF INFECTION

Grosu Mihail, Palii Constanția

(Scientific adviser: Ojovanu Vitalie, PhD, associate professor, Chair of philosophy and bioethics)

Introduction. Hepatitis C virus (HCV) is one of the most important causes of chronic liver disease throughout the world. A major feature of acute hepatitis C is a tendency to turn into chronic liver disease. At least 75% of people with acute hepatitis C develop chronic infection. Optimization of the investigations on the subject requires the involvement of bioethical principles.

Objective of the study. To reveal bioethical particularities in studying hepatitis C evolution in groups with high risks of infection.

Material and methods. National and abroad scientific, statistical-sociological and ethical-bioethical publications have been consulted. The following methods have been used: historical, systemic, statistical, bioethics.

Results. Hepatitis C study is a public health priority issue in Moldova and abroad. Involvement of the bioethical principles in this research requires reassessment of several methodological principles and inclusion of innovative topics. This issue was proved in the analysis of the published materials and performance of surveys.

Conclusions. (1) Epidemiological peculiarities of hepatitis C in high-risk of the infection of the groups from Moldova were highlighted. (2) The use of bioethical methodology generates new, easy and diverse opportunities in epidemiological investigation process for hepatitis C in groups of high risk of infection. (3) Optimization of study for hepatitis C morbidity highlights social, psychological and ethical impact, which can be achieved by applying medical-bioethics principles.

Keywords: medicine, bioethics, risk factors, viral hepatitis C, high risk of infection.

IMPACTUL RADIATIEI IONIZANTE CA FACTOR NOCIV ASUPRA SANATATII POPULATIEI

Malachi Stefan

(Conducător științific: Margine Leonid, dr.șt. med., conf.univ., Catedra de medicină socială și management sanitar)

Introducere. Una din cele mai importante probleme ale medicinei contemporane este studierea influenței radiației ionizante asupra sănătății populației. Sursele radiației ionizante pot fi atât cosmice, naturale cât și în urma proceselor tehnologice: catastrofa de la Cernobil, Fukushima ș.a.m.d.

Scopul lucrării. Evaluarea consecințelor de sănătate a populației afectate de radiația ionizantă.

Material și metode. Ca material s-a folosit literatura de specialitate, documentația medicală a persoanelor supuse radiației ionizante. Consecințele de sănătate a accidentelor nucleare de la Cernobil și Fukushima și altele. Lucrarea științifică e de tip științific.

Rezultate. La persoanele expuse dozelor mici de radiație ionizantă cel mai frecvent au fost depistate afecțiunile neuropsihice (98,5%), gastrointestinale (66,2%), endocrine (32,4%), cardiovasculare (27,9%).

Concluzii. Cea mai mare pondere a dizabilității îi revine perioadei de 10-15 ani după expunerea la acțiunea radiației ionizante. Populația masculină este mai sensibilă la acțiunea radiației ionizante, comparativ cu cea feminină.

Cuvinte cheie: morbiditate, Cernobîl, Fukushima, dizabilitate, mortalitate.

IMPACT OF IONIZING RADIATION AS HARMFUL FACTOR ON HUMAN HEALTH.

Malachi Stefan

(Scientific adviser: Margine Leonid, PhD, associate professor, Chair of social medicine and sanitary management)

Introduction. One of the most important problems of contemporary medicine is studying the influence of ionizing radiation on human health. Sources of ionizing radiation can be both cosmic, natural as well as following technological processes: the catastrophe of Chernobyl, Fukushima and others.

Objective of the study. Health consequences evaluation of population affected by ionizing radiation.

Material and methods. As material was used literature of specialty, medical documentation of persons subjected to ionizing radiation. Health consequences of nuclear accidents at Chernobyl and Fukushima and others. The scientific work is of scientific type.

Results. In people exposed to low doses of ionizing radiation were detected most frequently neuropsychiatric disorders (98.5%), gastrointestinal (66.2%), endocrine disorders (32.4%) and cardiovascular disorders (27.9%).

Conclusions. The largest share of disability rests the period of 10-15 years after exposure to ionizing radiation action. The male population is more sensitive to ionizing radiation action compared with women.

Keywords: morbidity, Chernobyl, Fukushima, morbidity, disability, mortality.

DIZABILITATEA POPULAȚIEI CA PROBLEMĂ MEDICO-SOCIALĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Burlacu Victoria

(Conducător științific: Margine Leonid, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de medicină socială
și management sanitar „N. Testemițanu”)

Introducere. Persoanele cu dizabilități reprezintă persoanele cu deficiențe fizice, mintale sau senzoriale, deficiențe care în interacțiunea cu diverse bariere, pot împiedica participarea deplină și eficientă la viața societății în condiții de egalitate cu celelalte persoane.

Scopul lucrării. Studiarea particularităților medico-sociale a persoanelor cu dezabilități în Republica Moldova.

Material si metode. Pentru efectuarea acestei lucrări științifice au fost revizuite sursele literare cu scop de a evidenția importanța cunoașterii problemelor persoanelor cu dizabilități. Ca material de studiu s-a utilizat literatură de specialitate, datele statistice a Departamentului de statistică din RM, persoane cu dizabilități, anuarul statistic a centrului Național de Management a MS RM.

Rezultate. Rezultatele studiului vor fi esențiale pentru creșterea calității de asistență socială și medicală a persoanelor cu dizabilități. În Republica Moldova încadrarea în dizabilitate constituie doar 5% din populație, ceea ce reprezintă mult mai puțin decât media globală.

Concluzii. (1) Numarul persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova constituie 5% din numărul total al populației și are tendința spre creștere. (2) Accesul persoanelor cu dizabilități la procesul de educație, muncă și odihnă este limitat. Doar 2% din instituțiile educaționale sunt adaptate totalmente la necesitățile persoanelor cu dizabilități. (3) Reîncadrarea în munca a persoanelor cu acest statut constituie doar 1,5%.

Cuvinte cheie: dizabilitate, medico-social, deficiențe.

POPULATION DISABILITY AS MEDICAL AND SOCIAL PROBLEM IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Burlacu Victoria

(Scientific adviser: Margine Leonid, PhD, associate professor, Chair of social medicine
and sanitary management "N. Testemițanu")

Introduction. People with disabilities are people with physical, mental or sensory impairments which in interaction with various barriers may hinder their full and effective participation in society on an equal condition with the other person.

Objective of the study. Studying medico and social peculiarities of persons with disability in Republic of Moldova.

Material and methods. To perform this work were reviewed scientific literary sources with aim to highlight the importance of knowing the problems of disabled people. Study material was used specialized literature and statistical data of the Department of Statistics of the Health Ministry of the Republic of Moldova, disabled persons, Statistical Yearbook of the National center of Management of the Health Ministry of the Republic of Moldova.

Results. The results of the study will be essential for improving the quality of social and medical assistance to people with disabilities. In the Republic of Moldova classification in disability constitutes only 5 % of the population which is much less than the world average.

Conclusions. (1) The number of people with disabilities in Republic of Moldova is constitutes 5% of the total population and tends to increase. (2) The access of persons with disabilities in education, employment and recreation is limited. Only 2% of educational institutions are entirely tailored to the needs of disabled people. Reemployment of persons with that status represents only 1.5%.

Keywords: disability, medical and social deficiencies.

IMPACTUL MIGRAȚIEI ASUPRA SĂNĂȚĂȚII POPULAȚIEI REPUBLICII MOLDOVA

Cujba Natalia

(Conducător științific: Margine Leonid, dr. șt. med., conf.univ., Catedra de medicină socială și management sanitar)

Introducere. Fenomenul migrației, preponderent emigrației, are o influență considerabilă asupra sănătății populației. Odată cu mărirea numărului de emigranți se înrăutățesc indicatorii demografici și de sănătate a populației RM.

Scopul lucrării. Studiarea impactului migrației asupra sănătății populației RM.

Material și metode. Această lucrare științifică a utilizat ca material de studiu bazele statistice a Biroului Național de statistică al RM, datele Biroului Migrație și Azil al RM, datele Centrului Național de Management în sănătate, dări de seamă a instituțiilor medicale, documentația medicală.

Rezultate. Rezultatele studiului denotă o influență negativă a fenomenului migrației asupra stării de sănătate a populației RM. Cu cât fluxul emigrațional e mai mare, cu atât se înrăutățesc indicatorii de sănătate.

Concluzii. (1). Fenomenul migrației, preponderent emigrației, influențează negativ indicatorii demografici și de sănătate, și poate fi considerat factor de risc în menținerea sănătății populației RM. (2). Fenomenul migrației este în corelație liniară, inversă cu indicele de sănătate a populației.

Cuvinte cheie: migrație, emigrație, corelația, indicatori de sănătate, rata, proporția.

THE IMPACT OF MIGRATION ON POPULATION HEALTH IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Cujba Natalia

(Scientific adviser: Margine Leonid, PhD, associate professor, Department of social medicine and health management)

Introduction. The phenomenon of migration, mainly emigration, has a considerable impact on population health. Along with the increasing number of immigrants, the demographic and population health indices in Moldova are worsening.

Objective of the study. The study of the impact of migration on health of population in the Republic of Moldova

Material and methods. This scientific paper used as study material the statistical data of the National Bureau of Statistics of RM data Migration and Asylum Bureau of Moldova, the Center for Health Management, reports from medical institutions and medical documentation.

Results. The study results show a negative influence of migration on the population health of Moldova. The higher the migration flow is, the worse are the health indicators.

Conclusions. (1) Migration phenomenon, mainly emigration, influences negatively the demographic and health indicators and can be considered as a risk factor in maintaining population health of Moldova. (2) Migration phenomenon has a linear correlation vs. population health indices.

Keywords: migration, emigration, correlation, health indicators, rate, proportion.

ASPECTE MECIO-SOCIALE ALE MALADIILOR RENALE CRONICE LA POPULAȚIA DIN MEDIUL RURAL

Grăjdianu Mihaela

(Conducător științific: Grejdian Tudor, dr. hab. șt. med, prof. univ., Catedra de medicină socială și management sanitar)

Introducere. Incidența bolii cronice renale (BCR) este în continuă creștere, afectând și tineretul, și persoanele apte de muncă prin alterarea stării fizice și diminuarea semnificativă a calității vieții lor.

Scopul lucrării. Evaluarea aspectelor medico-sociale ale maladiilor renale cronice la populația din mediul rural.

Material și metode. S-a realizat studiul descriptiv retrospectiv pe baza la 100 fișe de observații și prospectiv pe 100 pacienți, toți din mediul rural, cu vârsta mai mare de 18 ani, internați în Secția Nefrologie a Spitalului Clinic Republican pe parcursul anului 2014.

Rezultate. Din populația generală predomină ușor numărul femeilor, vârsta medie a loturilor este de 52 ani, iar categoriile profesionale sunt variate. Cele mai frecvente maladii asociate s-au dovedit a fi hipertensiunea arterială (70%), hepatitele virale cronice (29%) și bolile autoimune (16%). În ambele studii au prevalat pacienți cu BCR stadiul I (40%) și II (30%). Deasemenea, la 50% dintre pacienți din studiul prospectiv, s-au identificat diferit grad al depresiei, dominant fiind numărul celor cu depresie severă (22%).

Concluzii. La nivel național, este în continuă creștere numărul populației din mediul rural cu BCR și a pacienților care necesită tratament de substituție a funcției renale, deopotrivă la ambele sexe, mai frecvent în rândul celor apti de muncă care practică diferite profesii, domiciliați preponderent în raioanele de centru ale republicii. Stadiul BCR V înregistrează cifre îngrijorătoare, o treime din pacienți prezentând grad accentuat de dezabilitate fizică, iar 20% dintre ei – depresie severă.

Cuvinte cheie: maladii cronice, boală cronică de rinichi.

MEDICAL AND SOCIAL ASPECTS OF CHRONIC KIDNEY DISEASES IN THE RURAL POPULATION

Grajdianu Mihaela

(Scientific adviser: Grejdean Tudor, PhD, associate professor, Department of social medicine and health management)

Introduction. The incidence of chronic kidney disease (CKD) is constantly growing and harm the youth and persons able to work by alteration of physical and significant diminution of their life quality.

Objective of the study. Evaluation of medical and social aspects of chronic kidney disease to population form rural area.

Material and methods. A descriptive, retrospective study performed on 100 medical files of 100 patients, all from rural areas, older than 18 years, hospitalized in the Republican Clinical Hospital, Nephrology Department, during 2014.

Results. In general population the number of women predominate slightly, the average age is 52 years, professional categories are varied. The most common diseases associated proved to have high blood pressure (70%), chronic viral hepatitis (29%) and autoimmune diseases (16%). In both studies prevailed patients with CKD stage I (40%) and II (30%). Also, 50% of patients in prospective study has been identified varying degree of depression, dominating the number of those with severe depression (22%).

Conclusions. At national level the number is steadily growing in the rural population with CKD and patients requiring renal replacement therapy, equally in both sexes, more common among those able to work who practice different professions, residing in central regions of republic. CKD V stage records worry numbers, one third of patients had high degree of physical disability, and 20% – severe depression.

Keywords: chronic diseases, chronic kidney disease.

UNELE PARTICULARITĂȚI ALE SERVICIILOR DE SĂNĂTATE OCUPAȚIONALĂ

Gurghiș Elena, Țapu Livia, Ferdohleb Alina

(Conducător științific: Bahnarel Ion, dr. hab. șt. med., prof. univ., Catedra de igienă generală)

Introducere. Starea de sănătate precară a angajaților constituie o problema majoră atât la nivel național, cât și global. Muncitorii sănătoși sunt coloana vertebrală a unei economii prospere.

Scopul lucrării. Analiza colaborării interdisciplinare între serviciile sănătății ocupaționale și cele ale medicinei primare.

Material și metode. Bibliografico-descriptivă, analitico-comparativă a literaturii de specialitate.

Rezultate. Conform datelor OMS, la nivel global doar 10-15 % din angajați au acces la serviciile sănătății ocupaționale, iar pentru ceilalți 85-90 % unicele servicii de sănătate de care beneficiază sunt cele ale medicilor de familie. Medicii de familie nu sunt numai veriga de legătură între pacient/angajat și specialistul în sănătate ocupațională, dar, ocazional, și unicul furnizor de servicii de sănătate. Pentru mulți medici patologiiile profesionale sunt „punct orb” din cauza omiterii sferei de ocupație a pacientului. În determinarea riscurilor pentru sănătatea unui individ sunt importanți atât factorii profesionali, cât și cei non-profesionali. Medicii de familie trebuie să înțeleagă sănătatea ocupațională și vice-versa. Aceasta face vitală necesitatea colaborării productive între medicii specialiști în sănătate ocupațională cu medicii de familie, organizarea cursurilor pentru medicii de familie în domeniul sănătății ocupaționale. O abordare integrată a sănătății ocupaționale și medicii de familie va avea un impact mai răsunător asupra sănătății populației apte de muncă.

Concluzii. Cheia succesului în acest domeniu este inițierea, menținerea și îmbunătățirea colaborării între serviciile de asistență medicală primară și sănătatea ocupațională.

Cuvinte cheie: sănătate ocupațională, angajați, medicina de familie.

SOME PECULIARITIES OF OCCUPATIONAL HEALTH SERVICES

Gurghiș Elena, Țapu Livia, Ferdohleb Alina

(Scientific adviser: Ion Bahnarel, PhD, university professor, Department of general hygiene)

Introduction. Employees' poor health is a major problem both nationally and globally. Healthy workers are the backbone of a prosperous economy.

Objective of the study. Analysis of interdisciplinary collaboration between primary health care and occupational health.

Material and methods. Bibliographical-descriptive, analytical and comparative study of field literature.

Results. According to WHO, only 10-15% of employees have access to occupational health services and the other 85-90% benefit only of primary health care services. So physicians are not only the connecting link between the patient / employee and occupational health specialist, but, in countries with rudimentary occupational health services, is the sole provider of occupational health services. It has been demonstrated that the major share of physicians have diagnosing professional illness as weakness due to the omission of the patient's occupation. Both occupational and habitual factors are important in determining health risks of a worker. Physicians must understand the occupational health services and vice versa. This makes vital the productive collaboration between medical specialists in occupational health with physicians, organizing courses for physicians in the fields of labor hygiene and occupational diseases. An integrated approach of occupational health services and primary health care services will have a greater impact on the health of the working age population.

Conclusions. The key to success in this area is initiating, maintaining and enhancing the collaboration between occupational health and primary health care services.

Keywords: occupational health, employees, primary health care.

STRESUL TERMIC ÎN ACTIVITATEA MEDICULUI DE FAMILIE

Belitei Doina

(Conducător științific: Croitoru Cătălina, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de igienă generală)

Introducere. Preocuparea majoră a umanității la cele mai înalte niveluri politice și științifice sunt schimbările climatice. Periculoase pentru sănătatea umană, sunt evenimentele meteorologice extreme, așa ca valurile de căldură, care condiționează stresul termic.

Scopul lucrării. Analiza efectelor stresului termic ca problemă de sănătate publică în activitatea medicului de familie.

Material și metode. A fost utilizată metoda analizei bibliografice. Rezultatele cuprind părerile savanților elucidate în 14 referințe bibliografice, publicate în ultimii 10 ani.

Rezultate. Stresul termic duce la creșterea numărului deceselor, influențează morbiditatea, calitatea vieții, condițiile prestării serviciilor medicale, condițiile de muncă, instruire. Medicii de familie trebuie să conștientizeze posibilitatea afectării populației, acutizarea maladiilor cronice, apariția formelor nosologice noi. Stresul termic poate provoca diferite niveluri de gravitate a patologiilor, începând cu patologii minore până la patologii de gravitate extremă. Activitatea medicului de familie este nemijlocit legată de comunicarea cu grupele vulnerabile la acțiunea stresului termic. Un aspect important în activitatea medicului de familie este modalitatea de comunicare cu pacienții, care au acuze specifice.

Concluzii. Prevenirea stresului termic cere răspuns adecvat din partea structurilor de sănătate publică. Experiența mondială dovedește că acțiunile de răspuns trebuie să prezinte caracter local, ceea ce necesită cercetări pentru identificarea proceselor de monitorizare și acțiune asupra grupurilor vulnerabile. Măsurile de supraveghere și profilaxie a efectelor stresului termic pot fi realizate cu succes la etapa medicinei primare.

Cuvinte cheie: stres termic, medic de familie.

HEAT STRESS IN THE ACTIVITY OF FAMILY PHYSICIAN

Belitei Doina

(Scientific adviser: Croitoru Catalina, PhD, associate professor, Department of general hygiene)

Introduction. The major concern of humanity at the level of politics and science are the climate changes. Extreme weather events such as heat waves are threatening to human health and can cause heat stress.

Objective of the study. Analysis of the effects of heat stress as a public health problem in the activity of the family doctor.

Material and methods. A bibliographic analysis method was performed. The results include the opinions of scientists, which were reported in 14 bibliographic references and published in the last 10 years.

Results. The heat stress leads to a greater number of deaths, influences morbidity, quality of life, the conditions of medical assistance, workplace conditions and training. Family physicians should be aware of possible affection of the population, acute exacerbation of chronic diseases, occurrence of new nosologic forms. Heat stress can cause different levels of severity of pathologies, from minor pathologies to diseases of extreme gravity. Family physician, practice is closely related to communication with groups of patients vulnerable to heat stress action. An important aspect in the practice of the family doctor is the mean of communication with patients who present specific symptoms.

Conclusions. The prevention of heat stress requires an adequate response among public health organizations. World experience shows that the actions must present a local character, which requires research in order to identify processes for monitoring and action upon the vulnerable groups. The supervision and prevention measures of the effects of heat stress can be carried out successfully at the stage of primary medicine.

Keywords: heat stress, family physician.

STUDII ȘI ASPECTE TEORETICE ALE STRESULUI FAMILIAL

Burduniuc Aurelia

(Conducător științific: Croitoru Cătălina, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de igienă generală)

Introducere. Familia este o sursă bună de sprijin, dar poate fi, de asemenea și o sursă de stres. Stresul în familie este mult mai important decât orice alte tensiuni, așa cum familia reprezintă o reuniune a oamenilor care se iubesc.

Scopul lucrării. Evaluarea surselor bibliografice științifice cu referire la stresului familial.

Material și metode. Studiul prezintă revista literaturii. Au fost analizate cele mai importante aspecte ale stresului familial publicate în 22 de surse, în ultimul deceniu.

Rezultate. Conform studiilor analizate, surse principale de stres în familie constituie: conflictul conjugal, divorțul, lipsa de afecțiune și respect, incompatibilitatea de idei, preocupări, atitudini și lupta pentru dominare, problemele sexuale, financiare, copiii, responsabilitățile gospodărești, etc. Procesul de adaptare este afectat de modul în care familia este în stare să răspundă la un eveniment stresant, resursele disponibile, prezența/absența unor strategii de adaptare eficiente. Unele studii menționează că familiile pot diminua efectele situațiilor stresante prin crearea de forțe proprii: capacitatea de comunicare cu membrii familiei ajută în perioade de stres, și dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor.

Concluzii. Copiii modelează comportamentul părinților, inclusiv cel legat de gestionarea stresului. Consolidarea unei familii puternice, care gestionează în mod eficient factorii de stres nu numai că face casa un loc de relaxare, reîncărcare pentru fiecare membru, dar, de asemenea, construiește abilitățile necesare pentru ca familia într-o criză să se adune și să gestioneze în mod eficient stresul de familie.

Cuvinte cheie: stres, familie.

STUDIES AND THEORETICAL ASPECTS OF FAMILY STRESS MANAGEMENT

Burduniuc Aurelia

(Scientific adviser: Croitoru Cătălina, associate professor, Chair of general hygiene)

Introduction. Family can be a great source of support, but it can also be a source of significant stress. The family stress get more highlighted than any other stresses, as family is the union of people who are bound to love.

Objective of the study. To evaluate of scientific bibliographical sources referring to the family stress management

Material and methods. This study is a review of the major aspects of family stress published during the last decade. The study is based on 22 literary sources of foreign authors.

Results. According to the analysed studies marital conflict, divorce, lack of affection and respect, incompatibility of ideas, concerns, attitudes and struggle for dominance, financial, sexual problems, kids, bills, household chores, spousal relationships etc. were stress sources in the family. The process of adaptation is affected by the family's response to a stressful event, their available resources, presence/absence of effective adaptation strategies. The majority analysed studies mentioned that families can decrease the effects of stressful situations by building up their strengths: the ability to communicate with family members helps in periods of stress, and to develop problem-solving skills.

Conclusions. Children model their parents' behavior, including that related to managing stress. Building a strong family unit that effectively manages stressors not only makes your home a place for each member to relax, recharge, but also builds the skills necessary for the family to come together in a crisis and effectively manage family stress.

Keywords: stress, family.

STATUTUL PSIHOLOGIC ÎN RÂNDUL TINERILOR CU EXCES DE GREUTATE

Cernelev Olga

(Conducător științific: Tafuni Ovidiu, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de igienă generală)

Introducere. Cercetările în domeniu demonstrează că obezitatea poate avea un impact psihologic, devenind o boală cronică stigmatizantă.

Scopul lucrării. Evaluarea statutului psihologic în rândul studenților străini cu supraponderabilitate și obezitate din cadrul USMF "Nicolae Testemițanu".

Material și metode. Studiul dat a cuprins 120 de studenți străini din cadrul USMF "Nicolae Testemițanu" cu vârsta cuprinsă între 18-29 de ani, al căror indice de masă corporală este $\geq 25 \text{ kg/m}^2$.

Rezultate. Majoritatea respondenților (73,3%) au afirmat faptul că nu sunt satisfăcuți de starea lor de sănătate și ar dori să o amelioreze. Circa 50,8% au declarat insatisfacție față de imaginea proprie din oglindă. Aproximativ $\frac{1}{2}$ din persoane au declarat că simt o lipsă sau insuficiență de respect din partea familiei lor, iar $\frac{1}{3}$ au afirmat că nu sunt respectați de colegi și prieteni. Datele au arătat că 37,5 % din studenți nu sunt încrezuți în sine și se subapreciază în timp ce, 28,3 % din respondenți se găsesc preponderent într-o stare de depresie. Circa 23,3 % din studenți se simt izolați, iar 26,6 % simt o atitudine negativă și discriminatorie a altor persoanelor față de ei.

Concluzii. Rezultatele studiilor au demonstrat că majoritatea tinerilor cu exces de greutate corporală nu doar că declară insatisfacție față de imaginea proprie, dar și au un nivel scăzut de încredere în sine. O parte din studenți simt o atitudine negativă a celor din jur față de ei, fiind preponderent în depresie, ceea ce îi face mai vulnerabili față de comportamentul cu risc.

Cuvinte cheie: statut psihologic, tineri, obezitate.

PSYCHOLOGICAL STATUS AMONG YOUTH WITH EXCESS BODY WEIGHT

Cernelev Olga

(Scientific adviser: Tafuni Ovidiu, PhD, associate professor, Department of general hygiene)

Introduction. The researches in the area show that obesity can have a psychological impact becoming a stigmatized chronic disease.

Objective of the study. To assess the psychological status among foreign students with overweight and obesity from the State University of Medicine and Pharmacy "Nicolae Testemițanu".

Material and methods. This study included 120 foreign students from the State University of Medicine and Pharmacy "Nicolae Testemițanu" aged between 18-29 years old, whose body mass index is $\geq 25 \text{ kg / m}^2$.

Results. Most respondents (73.3%) stated that they are not satisfied with their health and would like to improve it. Approximately 50.8% reported dissatisfaction of their image in the mirror. About half of the students said they feel a lack or insufficiency of respect from their family, and one third said they are not respected by colleagues and friends. The data showed that 37.5% of students are not self-confident and underestimate themselves while 28.3% of respondents are mostly in a state of depression. Approximately 23.3% of students feel isolated, and 26.6% feel negative and discriminatory attitude of other people towards them.

Conclusions. The results of the study have shown that most of young people with excess body weight declared not only dissatisfaction about image states, but also have low self-confidence. Some students feel a negative attitude of other people towards them being mainly in depression, which makes them more vulnerable to risk behavior.

Keywords: psychological status, youth, obesity.

COMPORTAMENTUL SEXUAL ÎN RÂNDUL ELEVILOR DIN LICEELE RURALE ALE REPUBLICII MOLDOVA DIN FAMILIILE TEMPORAR DEZINTEGRATE

Gîscă Veronica, Țurcan Larisa

(Conducător științific: Cazacu-Stratu Angela, dr. șt. med., asist. univ., Catedra de igienă generală)

Introducere. O problemă actuală pentru Republica Moldova o reprezintă dezintegrarea temporară a familiei din cauza exodului în masă a populației adulte peste hotare în scopul angajării în muncă și ca urmare o mare parte a adolescenților sunt lipsiți de supravegherea părinților.

Scopul lucrării. Analiza particularităților comportamentului sexual în rândul elevii din liceele rurale ale republicii moldova din familiile temporar dezinegrate.

Material și metode. Studiul a cuprins un eșantion de 742 de elevi din clasele a IX-XII-a (băieți – 313, fete – 419) din 10 licee din localitățile rurale ale Republicii Moldova. Instrumentul de studiu a constituit un Chestionar ce a inclus 10 întrebări referitor la comportamentul sexual.

Rezultate. Au băut alcool sau au folosit droguri înainte de ultima relație sexuală 8,6% (10,3% băieți și 3,2% fete) elevi din familii complete și 12,3% (8,5% băieți și 20,0% fete) elevi din familii temporar dezintegrate, nu au folosit nici o metodă de contracepție 21,2% (20,0% băieți și 26,1% fete) elevi din familii complete și 19,2% (13,7% băieți și 29,6% fete) elevi din familii temporar dezintegrate. Au fost forțați vreodată de cineva să întrețină relații sexuale 3,7% (1,6% băieți și 5,6% fete) elevi din familii complete și 3,6% (0% băieți și 6,3% fete) elevi din familii temporar dezintegrate. Dintre fetele anchetate în proporție de 1,0% (0,4% din familii complete și 1,9% din familii temporar dezintegrate) au rămas vreo dată însărcinate.

Concluzii. Nu se atestă o diferență semnificativă privind prevalența comportamentului sexual cu risc pentru sănătate la elevii din familiile complete comparativ cu cei din familiile temporar dezintegrate.

Cuvinte cheie: comportament sexual, elevi, familii complete și temporar dezintegrate.

SEXUAL BEHAVIOR AMONG PUPILS FROM RURAL HIGH SCHOOLS FROM REPUBLIC OF MOLDOVA FROM TEMPORARY DEZINEGRATE FAMILIES

Gîscă Veronica, Țurcan Larisa

(Scientific adviser: Cazacu-Stratu Angela, PhD, associate professor, Chair of hygiene)

Introduction. A current problem for Moldova is the temporary disintegration of the family because of the population mass exodus abroad for employment purposes and as a result much of the adolescents are deprived of parental care.

Objective of the study. Analysis of sexual behavior among pupils from rural high schools from Republic of Moldova from temporary dezinegrate families.

Material and Methods. The study included a sample of 742 pupils from IXth - XIIth grades (boys – 313, girls – 419) from 10 high schools in rural areas of Moldova. Study instrument was a questionnaire that included 10 questions about sexual behavior.

Results. Drank alcohol or used drugs before last sexual intercourse 8.6% of pupils (10.3% boys and 3.2% girls) from complete families and 12.3% of pupils (8.5% boys and 20.0% girls) from temporarily disintegrated families, have not used any method of contraception – 21.2% of pupils (20.0% boys and 26.1% girls) from complete families and 19.2% (13.7% boys and 29.6% girls) of pupils from temporarily disintegrated families. Were forced to have sex 3.7% (1.6% boys and 5.6% girls) of pupils from complete families and 3.6% (0% boys and 6.3% girls) of pupils from temporarily disintegrated families. 1.0% of surveyed girls (0.4% from complete families and 1.9% from temporarily disintegrated families) remained pregnant.

Conclusions. There were no significant difference in the prevalence of student's sexual behavior with risk for health between complete families and those from temporarily disintegrated families.

Keywords: sexual behavior, pupils, complete and temporarily disintegrated families.

EVALUAREA SPECTRULUI ETIOLOGIC ÎN INFECȚIILE PLĂGILOR CHIRURGICALE

Burduniuc Aurelia

(Conducător științific: Balan Greta, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de microbiologie, virusologie și imunologie)

Introducere. Infecțiile plăgilor chirurgicale (IPC) rămâne o cauză semnificativă a morbidității și mortalității postoperatorii în pofida progreselor majore înregistrate în tratamentul bolnavilor chirurgicali. Spectrul agenților etiologici implicați în IPC este divers și prezintă rezistență către preparatele antimicrobiene.

Scopul lucrării. Studiarea și analiza surselor bibliografice științifice cu referire la spectrul etiologic în infecțiile plăgilor chirurgicale.

Material și metode. Această revistă a literaturii a analizat cele mai importante aspecte ale acestui subiect, publicate în ultimele decenii. Studiul s-a bazat pe 17 surse literare ale unor autori străini și organizații internaționale.

Rezultate. IPC au fost recunoscute ca având o etiologie polimicrobiană, care implică atât microorganisme aerobe cât și anaerobe. Multiple studii analizate au raportat că speciile cel mai frecvent responsabile pentru IPC au fost *S.aureus* urmate de *P.aeruginosa* și alți bacili gram-negativi. Într-o analiză similară, autorii au concluzionat că agenții patogeni aerobi sau facultativi, cum sunt *S.aureus*, *P.aeruginosa*, streptococul β -hemolitic au fost cauzele principale a infecției de plagă și a vindecării lor întârziate.

Concluzii. 1) Rezultatele studiilor analizate au raportat că, plăgile infectate au fost cauzate atât de microorganisme gram pozitive cât și gram negative cu predominarea *S. aureus* și *P.aeruginosa*.

(2) Studiile realizate au accentuat importanța laboratorului microbiologic în determinarea semnificației clinice a tulpinilor izolate, testarea sensibilității la antimicrobiene, furnizarea informației bazată pe dovezi pentru terapia adecvată.

Cuvinte cheie: infecțiile plăgilor chirurgicale, spectrul etiologic.

ASSESSMENT OF ETIOLOGIC SPECTRUM IN SURGICAL WOUND INFECTIONS

Burduniuc Aurelia

(Scientific adviser: Balan Greta, PhD, associate professor, Chair of microbiology, virology and immunology)

Introduction. Surgical wound infection (SWI) remains a significant cause of postoperative morbidity and mortality despite major advances in the surgical treatment of patients. The spectrum of etiologic agents involved in the SWI is diverse and presents resistance to antimicrobial preparations.

Objective of the study. To study and evaluate of scientific bibliographical sources referring to the etiologic spectrum of surgical wounds infections.

Material and methods. This paper analysis the major aspects of this topic published during the last decades. The study is based on 17 literary sources of foreign authors and international organizations.

Results. SWI were recognized as having a polymicrobial etiology, involving both aerobic and anaerobic microorganisms. Various analyzed studies reported that the spices most frequently responsible for IPC were *S.aureus* followed by *P.aeruginosa* and other gram negative bacilli. In a similar analysis, autors concluded that aerobic or facultative pathogens, such as *S. aureus*, *P. aeruginosa*, β -haemolytic streptococcus were the primary causes of delayed healing and infection wounds.

Conclusions. (1) Results of the analyzed studies reported that the infected wounds were caused by both gram positive and gram negative with predominance of *S. aureus* and *P. aeruginosa*. (2) Emphasizes the importance of microbiological laboratory studies conducted to determine the clinical significance of isolates, the antimicrobial susceptibility testing, providing evidence-based information for adequate therapy.

Keywords: surgical wounds infections, etiological spectrum.

BENEFICIILE ȘI RISCURILE VACCINURILOR

Căpăstru Adriana

(Conducător științific: Vorobjit Valentina, conf. univ., Catedra de microbiologie, virusologie și imunologie)

Introducere. Vaccinarea poate preveni de la 2 până la 3 milioane de decese anual. OMS a declarat că vaccinarea nu este o afacere individuală, ci o problemă publică deoarece este destinată pentru a crea imunitate colectivă. Conform acestei concepții, în scopul limitării și eliminării circulației agenților patogeni este necesară imunizarea a 95% din populație. Însă 18,7 milioane de copii din lume încă nu primesc vaccinuri de bază (OMS).

Scopul lucrării. Aprecierea beneficiilor și reacțiilor adverse ale vaccinurilor, caracteristica comparativă a principalelor tipuri de vaccinuri contemporane.

Material și metode. Studiu bibliografic.

Rezultate. În Republica Moldova, conform rapoartelor statistice privind vaccinările efectuate copiilor cu vârsta până la un an, conform calendarului de vaccinare, în anul 2010 cuprinderea cu vaccinare este de peste 90%.

Concluzii. (1) Pentru a preveni sigur infecțiile, RM are nevoie de continuarea vaccinărilor cu o acoperire vaccinală de minim 95% a copiilor de până la un an. (2) Imunizarea profilactică și sistematică a populației realizează o scădere substanțială a morbidității, mortalității și invalidității survenite în urma bolilor infecțioase și a pierderilor economico-sociale cauzate de aceste boli. (3) Datorită succesului programelor de imunizare incidența bolilor scade și păstrarea interesului public pentru programul de vaccinare devine o provocare pentru autoritățile din sănătate.

Cuvinte cheie: vaccin, beneficii, riscuri.

THE BENEFITS AND RISKS OF VACCINATION

Căpăstru Adriana

(Scientific adviser: Vorobjit Valentina, associate professor, Chair of microbiology, virology and immunology)

Introduction. The Vaccination process can prevent from 2 to 3 million deaths each year. WHO declared that the vaccination is not an individual affair, but a public problem because it is for collective immunity. According to this concept, for limiting and elimination of diseases agents' circulation the immunization of 95% of population is required. But 18.7 millions of children from entire globe do not yet receive basic vaccination (WHO).

Objective of the study. Assessing the risk and side effects of the vaccination processes, the comparative characteristics of main modern types of vaccine.

Material and methods. Bibliographical study.

Results. In Republic of Moldova, according to the statistical reports about vaccination of a child of age up to one year, according to the vaccination calendar, the vaccination coverage is over 90% during 2010.

Conclusions. (1) For a certain prevention of infections, Republic of Moldova requires the continuation of vaccination at least 95% of children of age up to one year. (2) Prophylactic and systematic of immunization process performs a substantial drop of morbidity, mortality and invalidity percentages caused by infectious diseases and by economic and social losses caused by these diseases. (3) Due to the programs success of immunization the incidence of the diseases drops and the public interest for vaccination becomes a challenge for health authorities.

Keywords: vaccination, benefits, risks.

STRUCTURA ETIOLOGICĂ A TULPINILOR IZOLATE DIN UROCULTURI DIN SPITALUL CLINIC REPUBLICAN

Cocarcea Victor

(Conducător științific: Lozan-Tîrșu Carolina, asist.univ.,Catedra de microbiologie,virusologie și imunologie)

Introducere. Statisticile mondiale menționează faptul, că infecțiile tractului urinar sunt cele mai răspândite infecții, cu o morbiditate înaltă, astfel reprezentând o problemă serioasă de sănătate publică.

Scopul lucrării. Colectarea, studierea, obținerea și evidențierea datelor veridice a structurii etiopatogenice din uroculturile efectuate pentru secția urologice a Spitalului Clinic Republican în perioada anilor 2014-2015.

Material și metode. Datele au fost studiate și colectate din documentația medicală formular Nr.240/e, “Rezultatul investigației microbiologice și determinarea sensibilității culturilor evidențiate față de preparatele chimio-terapeutece”, extrase din fișele de observație clinică a bolnavilor din secția urologie a IMSP Spitalul Clinic Republican. Identificarea tulpinilor s-a efectuat prin urocultura cantitativă, pentru care sunt disponibile trei metode: metoda diluțiilor în plăci, metoda ansei calibrate, metoda uricult.

Rezultate. În cadrul speciilor bacteriilor izolate, o rată înaltă prezintă *E. coli* 28%, urmată de *K. pneumoniae* 13% și în rate egale *E. faecalis* cu *P. aeruginosa*, câte 11% fiecare. În dependență de sexul pacienților, infecțiile urinare cu *E. coli*, au fost mai frecvent izolate la genul masculin, iar în ceea ce privește sezonabilitatea, ea se manifestă mai mult în lunile martie 17% cazuri, iunie 13% și iulie 11% cazuri, iar cele mai puține în luna septembrie 5% cazuri.

Concluzii. (1) Prin metodă cantitativă din uroculturile cercetate, uroculturile sterile au o prevalență mai mare cu 6% decât cele pozitive. (2) În structura etiologică a tulpinilor izolate din uroculturi, *E. coli* prezintă o rată înaltă 28%, iar pe locul doi *K. pneumoniae* 13% urmată de *E. faecalis* și *P. aeruginosa* 11%.

Cuvinte cheie: infecțiile tractului urinar, *E. coli*.

ETIOLOGICAL STRUCTURE OF THE ISOLATED STRAINS FROM URINE CULTURE FROM REPUBLICAN CLINICAL HOSPITAL

Cocarcea Victor

(Scientific adviser: Lozan-Tîrșu Carolina, associate professor, Chair of microbiology, virology and immunology)

Introduction. Urinary tract infections represent the widespread to international statistics data associated with high morbidity thus representing a serious problem of public health.

Objective of the study. Collection, study and obtaining of etiopathogenic structure proper data from performed urine culture for Urology Department of the Republican Clinical Hospital 2014-2015 years.

Material and methods. Data there were studied and collected from medical document Nr.240/e, “Rezultatul investigației microbiologice și determinarea sensibilității culturilor evidențiate față de preparatele chimio-terapeutece”, extracted from clinical patient cards from Urology Department of the Republican Clinical Hospital. Three main methods of strain identification there were used: method of dilution in plagues, caliper loop and uricult method.

Results. In the isolated bacteria species *E. coli* 28% represents one of the most prevalent followed by *K. pneumoniae* 13%, *E. faecalis* with *P. aeruginosa* 11%. According to patient sex, urinary infections with *E. coli* more frequently there were registered especially in March 17%, June 13%, July 11% and September 5% of cases.

Conclusions. (1) The quantitative method from research urine cultures showed that sterile urine cultures have a higher incidence 6% then positive ones. (2) In the etiological structure of the isolated strains from urine culture, *E. coli* represent 28%, *K. pneumoniae* 13%, followed by *E. faecalis* and *P. aeruginosa* 11%.

Keywords: urinary tract infection, *E. coli*.

MALADIILE „MASCANTE” ALE IMUNODEFICIENȚELOR PRIMARE

Iarmoliuc Olga

(Conducător științific: Andrieș Lucia, dr. hab. șt. med., prof. univ., Catedra de medicină de laborator)

Introducere. În ultimii ani a devenit clar, că maladiile imunodeficitare (MID) se înregistrează mult mai frecvent comparativ cu alte maladii. Frecvența sumară ale acestora în lume constituie în mediu 1:10000. Diagnosticul târziu (sau întârziat) a stărilor imunodeficitare (SID) poate conduce nu numai la tratament irațional, dar și la consecințele drastice. Iată de ce este important de menținut cele 10 criterii alarmante a stărilor imunodeficitare, elaborate de OMS (2011).

Scopul lucrării. a fost studiul structurii morbidității maladiilor «mascante» a SID la copii, aprecierea particularităților regionale și concretizarea recomandărilor de monitorizare a acestei grupe de copii.

Material și metode. Ca material de studiu au servit 803 de fișe de observație a copiilor de vârsta 0-15 ani spitalizați în perioada anilor 2011-2015.

Rezultate. Analiza retrospectivă a rezultatelor a demonstrat, că cel mai frecvent se întâlnește patologia pulmonară acută (68,3%), apoi maladiile gastrointestinale (17,1%) și cele urogenitale (2,7%). Coraportul fetițelor și băieților constituie 1:4. Frecvența prezenței a două și mai multe patologii crește de la 30,6% în a. 2011 până la 42,8% în a. 2015 (patologia SNC și endocrine, anomalii de congenitale și retard în dezvoltare fizică și psihică).

Concluzii. S-au constatat diverse forme a patologiei pulmonare, care corelează cu datele statistice internaționale a maladiilor «mascante» a IDS la copii. Reieșind din criteriile clinice a MID pentru stabilirea unui diagnostic veridic este necesară testarea statusului imun cu confirmarea lui molecular-genetică.

Cuvinte cheie: copil, infecții respiratorii, sistemul imun.

“MASKED” PATHOLOGIES OF IMMUNODEFICIENCY DISEASES

Iarmoliuc Olga

(Scientific adviser: Andrieș Lucia, PhD, university professor, Department of laboratory medicine)

Introduction. Immunodeficiency diseases are likely to be common diseases than it was considered before. The average incidence of immunodeficiency diseases is 1: 10 000 (all forms in total) all over the world. Late diagnosis of immunodeficiency diseases may result not only in inadequate therapy, but dramatic consequences as well. Therefore, it is essential to be alert to 10 alarming signs of immunodeficiency conditions (according to WHO).

Objective of the study. The objective of the research was to study the structure of “masked” pathologies of immunodeficiency diseases, to detect regional features and to define requirements for monitoring this group of children.

Material and methods. The research was based on 803 case histories of patients aged 0-15, who were hospitalized in the period 2011-2015. The data of retrospective analysis showed that the most common pathology was respiratory pathology – 68.3%, followed by gastrointestinal pathologies – 17.1% and kidney pathologies – 2.7%. The ratio of girls to boys was 1: 4. The incidence of the availability of two and more pathologies increased from 30.6% in 2011 to 42.8% in 2015 (pathologies of central nervous system, endocrine system, retard development and abnormalities of development).

Conclusions. Respiratory pathologies were diagnosed in 68.3% of examined patients that corresponds to the world statistics on the structure of pathologies that “mask” immunodeficiency diseases in children. Detected changes in the immune status of these children need a more thorough consideration.

Keywords: children; respiratory diseases; immune system.

IZOLAREA HEPATOCITELOR DE LA ȘOBOLANI ADULȚI PENTRU RECELULARIZAREA FICATULUI *IN VITRO*

Jian Mariana, Cobzac Vitalie, Macagonova Olga

(Conducător științific: Nacu Viorel, dr. hab. șt. med., prof. univ., Laboratorul de inginerie tisulară și culturi celulare)

Introducere. Actualmente obținerea hepatocitelor este o premisă în crearea condițiilor necesare de cercetare în domeniul medical, aceasta fiind un instrument important în dezvoltarea de noi strategii în domeniul ingineriei tisulare, ce presupune obținerea de organe funcționale în condiții de laborator.

Scopul lucrării. Izolarea hepatocitelor din ficat de șobolan adult necesare pentru studierea procesului de recelularizare a ficatului *in vitro*.

Material și metode. Studiu a fost efectuat pe ficate de șobolan adult Wistar cu masa corporală de $274,66 \pm 2,52$ g (n=3) din care au fost extrase hepatocitele prin perfuzarea prin vena cavă superioară cu colagenază de tip II și Hank's cu 0,9 mM MgCl₂, 0,5 mM EDTA și 25 mM HEPES (HiMedia, India).

Rezultate. Celulele au fost numărate la 1, 3 și a 5-a zi cu tripan albastru 0,25% în hemocitometru, determinată viabilitatea și au fost cultivate în mediu William E (HiMedia, India) cu 2 mM L-glutamină, 5% ser fetal bovin (Lonza, Belgia), soluție antibiotic antimicotic (HiMedia, India), 100 nM dezametazonă și 100 nM insulină, a câte $2,5 \times 10^5$ celule per godeu în plăci cu 12 godeuri. În urma izolării hepatocitelor au fost obținute $324,48 \times 10^6 \pm 1,25$, celule cu o viabilitate de $94,7 \pm 0,9$, % ceea ce denotă un randament înalt de celule viabile.

Concluzii. Metoda de izolare a hepatocitelor este una eficientă și necesită studii ulterioare pentru recelularizarea *in vitro* a ficatului.

Cuvinte cheie: hepatocite, izolare, viabilitate.

HEPATOCYTES ISOLATION FROM ADULT RAT FOR *IN VITRO* LIVER RECELLULARIZATION

Jian Mariana, Cobzac Vitalie, Macagonova Olga

(Scientific adviser: Nacu Viorel, PhD, university professor, Laboratory of tissue engineering and cell cultures)

Introduction. Currently hepatocytes obtaining is a prerequisite to create the necessary conditions for medical research, because it is an important tool in developing of new strategies in tissue engineering domain, which represent achievement of functional organs in laboratory conditions.

Objective of the study. Isolation of hepatocytes from adult rat liver that are necessary for studying *in vitro* liver recellularization.

Material and methods. The study was made on adult Wistar rat liver with body weight 274.66 ± 2.52 g (n=3) which were used for hepatocytes extraction by perfusion through the superior vena cava with collagenase type II and Hank's 0.9 mM MgCl₂, 0.5 mM EDTA and 25 mM HEPES (HiMedia, India).

Results. The cells were counted at the 1, 3 and 5 days with trypan blue 0.25% in hemocytometer and cultured in William's E medium (HiMedia, India) with 2 mM L-glutamine, 5% fetal bovine serum (Lonza, Belgium), antibiotic antimycotic solution (HiMedia, India), 100 nM dexamethasone and 100 nM insulin, with 2.5×10^5 cells per well in 12-well plates. After isolation were obtained $324.48 \pm 1.25 \times 10^6$ hepatocytes, with a viability of 94.7 ± 0.9 % which indicates a high yield of cells viability.

Conclusions. Hepatocyte isolation method is efficient and need further study for *in vitro* liver recellularisation.

Keywords: hepatocytes, isolation, viability.

Cercetări clinice (profilul medico-terapeutic)



SĂNĂTATEA TINERILOR MEDICINIȘTI Lupu Lilia, Ignat Rodica, Chiosa Diana

(Conducător științific: Curocichin Ghenadie, dr. hab. șt. med., prof. univ., Catedra de medicină de familie)

Introducere. Starea de sănătate a tineretului studios, în special a celor din domeniul medical, a fost în mare parte neglijată în domeniul sănătății publice, deoarece acest grup de vârstă este perceput ca fiind sănătos.

Scopul lucrării. Evaluarea modificării stării de sănătate a studenților medici în perioada studiilor universitare.

Material și metode. Studiu prospectiv de cohortă. Examen fizic standard efectuat la 727 studenți din anul I și 264 din anul V (vârstele: 17-36 ani [ME±ES 20,5±2,21] ani).

Rezultate. Frecvența patologiilor decelabile prin metode clinice a constituit: la anul I - 65,1±1,77% vs. anul V - 76,9±2,59%, ($\chi^2 = 12,505$, $p < 0,001$). Analiza entităților nosologice la anul V vs. anul I constată creșterea frecvenței obezității (3,0±0,89% vs. 2,3±0,55%), mastopatiei chistice difuze (2,4±0,80% vs. 1,6±0,47%), gastroduodenitei (2,4±0,80% vs. 0,9±0,36%), dorsalgiei (2,2±0,76% vs. 0,8±0,33%), cefaleei cronice (1,9±0,71% vs. 0,8±0,33%), colecistitei cronice (1,6±0,66% vs. 0,8±0,33%).

Concluzii. (1) Indicii morbidității sunt în creștere în perioada formării profesionale. (2) Screening-ul bolilor și aplicarea intervențiilor timpurii de profilaxie și tratament sunt necesare în sensul promovării sănătății la tineretul studios.

Cuvinte cheie: starea de sănătate, studenți medici.

MEDICAL STUDENTS' HEALTH Lupu Lilia, Ignat Rodica, Chiosa Diana

(Scientific adviser: Curocichin Ghenadie, PhD, university professor, Chair of family medicine)

Introduction. Health condition of the young students, especially of those in the medical field, has been largely neglected, because this age group is perceived as healthy.

Objective of the study. To assess the changes of health condition of medical students during university studies.

Material and methods. A prospective cohort study. A standard physical examination was performed in 727 freshmen and in 264 Vth year students (age: 17-36 years [ME±SE 20.5±2.21] years).

Results. The frequency of the pathologies detectable by clinical methods: Ist year – 65.1±1.77% vs. Vth year – 76.9±2.59%, ($\chi^2 = 12.505$, $p < 0.001$). Analysis of the nosological entities in Vth year vs. Ist year students revealed increasing frequency of obesity (3.0±0.89% vs. 2.3±0.55%), diffuse cystic mastopathy (2.4±0.80% vs. 1.6±0.47%), gastroduodenitis (2.4±0.80% vs. 0.9±0.36%), back pain (2.2±0.76% vs. 0.8±0.33%), chronic headache (1.9±0.71% vs. 0.8±0.33%), chronic cholecystitis (1.6±0.66% vs. 0.8±0.33%).

Conclusions. (1) Morbidity rates are increasing during the professional training. (2) Screening of diseases and application of early interventions for prevention and treatment are necessary in order to promote health among young students.

Keywords: health condition, medical students.

HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ – ASPECTE EVOLUTIVE LA PACIENȚII CU ICTUS CEREBRAL

Borisova Anna

(Conducător științific: Feghiu Maria, dr. șt. med., Departamentul de medicină internă)

Introducere. Studiarea aspectelor clinice ale HTA la pacienții care au suportat ictus cerebral este important pentru evaluare, tratament și prognosticul acestor pacienți.

Scopul lucrării. Studiarea unor aspecte clinice ale hipertensiunii arteriale la pacienții cu ictus cerebral.

Material și metode. Retrospectiv au fost analizate 30 de fișe de observație clinice a pacienților cu HTA cu ictus cerebral, care s-au aflat la tratament în secția de terapie a IMSP SCM “Sfântul Arhangel Mihail” în perioada 2012-2015. Vârsta medie a pacienților: $60,16 \pm 0,8$ a. Au fost analizate datele anamnestice, de laborator și instrumentale (AGS, AGU, probele biochimice, ECG, ECO-CG. Statistica: t-Student.

Rezultate. La 9 (30%) pacienți nivelul HTA nu s-a modificat după ictus cerebral (gradul II 160-179/100-109 mm Hg.), la 2 pacienți (6,6%) cifrele s-au majorat (gradul III $\geq 180/\geq 110$ mm Hg.), la 19 (63,3) s-a stabilit o scădere a HTA (tensiune normală 130-139/85-89 mm Hg, tensiune normală crescută 140-149/ 90-94 mm Hg).

Concluzii. La majoritatea pacienților cu HTA, care au suportat ictus cerebral s-a depistat scăderea nivelului tensiunii arteriale, care influențează negativ la evoluția tensiunii arteriale, prin risc major pentru un ictus cerebral repetat la cea mai mică creștere a tensiunii arteriale.

Cuvinte cheie: hipertensiunea arterială (HTA).

HIGH BLOOD PREASURE – EVOLUTIVE ASPECTS TO THE PATIENTS WITH CEREBRAL STROKE

Borisova Anna

(Scientific adviser: Feghiu Maria, PhD, Departament of internal medicine)

Introduction. Awareness during the HBP to the patients who have had cerebral stroke has an important prognostic value in the management of these patients.

Objective of the study. To explore the features of the clinical course of hypertension in patients who have had cerebral stroke

Material and methods. A retrospective study of 30 patient's cases with hypertension after suffering a stroke treated in the Care Unit of the IMSP SCM “Sfântul Arhangel Mihail”, during 2012-2015. The average age of the patients was 60.16 ± 0.8 . Methods: laboratory and instrumental testing methods: GBA, GUA, blood chemistry, ECG, ECO-CG. Statistics t-Student.

Results. In 9 (30%) of the patients the hypertension level remained the same (second degree 160-179/100-109 mm Hg), 2 (6.6%) of patients there is an increase in the degree of HBP (third degree $\geq 180/\geq 110$ mm Hg), and in 19 (63.3%) of cases was registered a decline of the degree of HBP.

Conclusions. After a stroke at the studied patients there is a decrease of the degree of HBP, which has a negative effect on its course, which can result in an increased risk of recurrent stroke, even with a slight increase in systemic blood pressure.

Keywords: high blood pressure (HBP).

MODIFICĂRILE HEMATOLOGICE ÎN ENDOCARDITA INFECȚIOASĂ

Evtodiev Valeria, Grib Livi, Munteanu Victor, Șișcanu Maria, Rotari Mihai

(Conducător științific: Grejdieru Alexandra, dr. șt. med., conf. univ., Departamentul de medicină internă, Disciplina de Cardiologie, Clinica medicală nr. 3)

Introducere. Endocardita infecțioasă (EI) este o patologie gravă, cu incidența de 1,7-7,9 cazuri la 100.000 populație cu rata mortalității intraspitalicești de 15-22%. Manifestările hematologice în EI se întâlnesc la 90-100% și crează dificultăți în stabilirea diagnosticului de EI.

Scopul lucrării. Studiarea manifestărilor hematologice la pacienții cu endocardită infecțioasă.

Material și metode. Cercetarea a fost efectuată pe 235 de pacienți – 69,8% bărbați și 30,2% femei, vârsta medie constituind 51 ± 0.7 , de la 19 până la 83 ani, cu diagnostic cert de EI. Studiul a fost efectuat în Institutul de Cardiologie și SCM „Sfânta Treime” din Republica Moldova în perioada 2008-2016.

Rezultate. Manifestări hematologice (MH) au prezentat 96,6% pacienți: VSH majorat – 93,2%, anemie 76%, modificări leucocitare 69%, trombocitare 38,6%, și limfocitare 33,3%. Anemiile și patologii limfocitare au dezvoltat mai frecvent femeile în 84% și 84,1%. La pacienții cu hemoculturi pozitive preponderent am înregistrat MH (97,5%), trigger-ul responsabil fiind stafilococul auriu (26,9%). Valvele cele mai afectate au fost cea aortică (57,9%) și mitrală (42,7%). Mortalitatea în grupul pacienților cu MH a constituit 6,2%.

Concluzii. La pacienții cu EI în majoritatea cazurilor am depistat manifestări hematologice: VSH mărit, anemie, leucocitoză, limfopenie și trombocitopenie, ce au creat dificultăți în stabilirea precoce a diagnosticului.

Cuvinte cheie: endocardita infecțioasă, manifestări hematologice, anemie.

HEMATOLOGICAL MODIFICATIONS IN INFECTIOUS ENDOCARDITIS

Evtodiev Valeria, Grib Livi, Munteanu Victor, Șișcanu Maria, Samohvalov Elena

(Scientific adviser: Grejdieru Alexandra, PhD, associate professor, Department of internal medicine, Department of Cardiology, Medical clinic nr. 3)

Introduction. Infectious endocarditis (IE) is a serious pathology, with the incidence of 1.7 to 7.9 cases per 100,000 population with an intrahospital mortality rate of 15-22%. Hematological events in IE occur in 90-100% of cases and creates difficulties in diagnosis establishing.

Objective of the study. To study hematologic manifestations in patients with IE.

Material and methods. The research was done on 235 patients – 69.8% men and 30.2% women, mean age being 51 ± 0.7 years old, from 19 to 83 years with a definite diagnosis of IE. The study was done in the Institute of Cardiology and SMH "Holy Trinity", Republic of Moldova during 2008-2016.

Results. Hematological events (HE) were recorded in 96.6% of patients: increased ESR – 93.2%, anemia – 76 %, changes in leukocyte – 23.4%, platelet – 38.6% and lymphocyte – 33.3%. Anemia and leukocyte changes developed more in women – 84% and 84.1% respectively. Patients with positive blood cultures were often recorded HE (97.5%), being triggered by *Staphylococcus aureus* (9.2%). The most affected ones were aortic (40%) and mitral (29.5 %) valves. The mortality of patients with HE group was 6.6% cases.

Conclusions. Patients with IE were detected hematological manifestations in most cases, presented by increased ESR, anemia, leukocytosis, thrombocytopenia, lymphopenia that creates some difficulties in diagnosis.

Keywords: infectious endocarditis, hematological manifestations, anemia.

STRATIFICAREA RISCULUI ÎN ANGINA PECTORALĂ STABILĂ

Berzoi Lidia, Chiorescu Anna, Gnaciuc Victoria

(Conducător științific: Vetrilă Snejana, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de cardiologie)

Introducere. Stratificarea riscului este importantă pentru definirea prognosticului, ghidarea managementului medical și selectarea pacienților potriviți pentru revascularizare.

Scopul lucrării. Studiarea particularităților factorilor de risc pentru stratificarea pacienților cu angină pectorală stabilă.

Material și metode. Studiul prospectiv a inclus 55 pacienți cu angină pectorală stabilă, spitalizați în Institutul de Cardiologie. Raportul bărbați:femei a fost de 1.75:1. Evaluarea a inclus anchetarea, examenul clinic, electrocardiografia (ECG) de repaus, testul de efort fizic și ecocardiografia (Eco-CG). Conform scorului Duke pacienții au fost repartizați în 3 loturi: I – 18 (32,7%) cu risc mic, II – 17 (30,9%) cu risc intermediar și III – 20 (36,4%) cu risc înalt.

Rezultate. Estimarea datelor a remarcat predominarea bărbaților în grupul cu risc înalt 15 (75,0%), pe când majoritatea femeilor – 11 (61,1%) s-au atestat în grupul cu risc mic. Analiza factorilor de risc cardiovascular a decelat predominarea tabagismului – 10 (50,0%), sedentarismul și obezitatea a câte 14 (70,0%) cazuri și dislipidemie – 13 (65,0%) cazuri pentru cei cu risc înalt. Devieri ale segmentului ST pe ECG prezente în lotul II și III – în 17 (85,0%) și 14 (82,3%) cazuri, respectiv. Disfuncția ventriculului stâng a fost constatată în 12 (60,0%), numai la cei cu risc înalt.

Concluzii. Riscul înalt în angină pectorală stabilă este caracterizat prin prezența factorilor de risc cardiovascular: tabagism – 10 (50,0%), sedentarism și obezitate a câte 14 (70,0%) cazuri, dislipidemia – 13 (65,0%) și prin metode clinice variate: devierea segmentului ST pe ECG – 17 (85,0%) și disfuncția ventriculară stângă în 12 (60,0%) cazuri.

Cuvinte cheie: angină pectorală stabilă, stratificarea riscului.

RISK STRATIFICATION IN STABLE ANGINA PECTORIS

Berzoi Lidia, Chiorescu Anna, Gnaciuc Victoria

(Scientific adviser: Vetrila Snejana, PhD, associate professor, Departament of cardiology)

Introduction. Risk stratification of patients is important to define prognosis, to guide medical management and to select patients suitable for revascularisation.

Objective of the study. To study the particularities of risk factors in stratification in patients with stable angina pectoris.

Material and methods. The prospective study included 55 patients with stable angina pectoris hospitalized in Institute of Cardiology. The men: women ratio was 1.75:1. The assessment included the hystory, physical examination, electrocardiography (ECG) at rest, stress testing and echocardiography (Eco-CG). Acording Duke scale the patients were divided into 3 groups: I – 18 (32.7%) with low risk, II – 17 (30.9%) intermediate risk and III group – 20 (36.4%) with high risk.

Results. Analysis of the data noted men predominance in high-risk group – 15 (75.0%) cases, while the most of women – 11 (61.1%) were in group with low risk. Analysis of cardiovascular risk factors detected prevalence of tobacco – 10 (50.0%), sedentary and obesity – 14 (70.0%) in each and dyslipidemia – 13 (65.0 %) cases for the high risk. The ST segment deviation on ECG at rest was present in group II and III – in 17 (85.0%) and 14 (82.3 %), respectively. Left ventricular dysfunction was observed in 12 (60.0 %) cases, only in those with high risk stratification.

Conclusions. High risk stratification in stable angina is characterized by presents of traditional cardiovascular risk factors: tobacco – 10 (50.0%), sedentary and obesity – 14 (70.0%) in each, dyslipidemia – 13 (65.0%) and with variety of clinical tools: ST segment deviation on ECG – 17 (85.0%) and left ventricular dysfunction in 12 (60.0%)cases.

Keywords: stable angina pectoris, risk stratification.

PARTICULARITĂȚI CLINICO-PARACLINICE ANGINEI PECTORALE STABILE

Hohan Nadejda

(Conducător științific: Bezu Ghenadie, dr. șt. med., conf. univ., Departamentul de medicină internă, Disciplina de medicină internă)

Introducere. Angina pectorală stabilă (APS) este o afecțiune des întâlnită și generatoare de invalidități.

Scopul lucrării. Studiarea particularităților clinico- paraclinice la bolnavi cu APS.

Material și metode. În studiu au fost supuse analizei 35 de foi de observații clinice a bolnavilor spitalizați în secțiile de terapie, cardiologie a IMSP SCM "Sf. Arhanghel Mihail" în perioada 2011-2013 cu diagnosticul clinic APS. Datele au inclus rezultatele investigațiilor paraclinice, instrumentale și de laborator. Rezultatele obținute au fost supuse analizei statistice cu utilizarea criteriului t-Student.

Rezultate. Factori de risc pentru APS sunt: dislipidemiile, obezitate, HTA, vîrstă înaintată, stres, ereditate, fumatul. Particularitățile clinice majore ale APS: durerea localizată retrosternal (60%) cu caracter constrictiv (62,6%), însoțită de dispnee (94,3%), cefalee (74,3%), palpitații (42,3%). Indici de laborator în APS: creșterea semnificativă a trigliceridelor (55%), colesterolului total (45%), glucozei serice (40%). Electrocardiografic se atestă localizarea segmentului ST pe izolinie (51,4%), subdenivelarea lui (45,7%), fibrilații atriale (34,3%), hipertrofie VS (17,1%), extrasistolii ventriculare (14,3%). Pe ECO-CG sunt prezente zonele de normokinezie (58%), hipokinezie (34%).

Concluzii. (1) Cunoscînd particularitățile APS putem diagnostica la timp această patologie și putem evita complicații nedorite. (2) Corectarea factorilor de risc modificabili ar putea duce la o evoluție mai benignă a patologiei.

Cuvinte cheie: angina pectorală, datele clinice, datele paraclinice.

CLINICAL AND PARACLINICAL PECULARITIES WITH STABLE ANGINA PECTORIS

Hohan Nadejda

(Scientific adviser: Bezu Ghenadie, PhD, associate professor, Department of general medicine, Discipline of general medicine)

Introduction. Stable angina pectoris (SAP) is a widely spread disease and a cause of disability.

Objective of the study. To conduct a study of clinical and paraclinical features of patients with SAP.

Material and methods. 35 medical histories of patients, who have been hospitalized (in "Sf. Archangel Michael" clinic) with SAP diagnosis between 2011- 2013, have been analyzed. Data have included the results of instrumental, laboratorial investigations and other general information. The obtained results were subjected to statistical analysis using t-Student criterion.

Results. Risk factors for SAP are dyslipidemia, obesity, hypertension, age (starting from 50), psychosocial stress, family history of premature cardiovascular disease, smoking. Clinical features of SAP include: retrosternal pain (60%) with constrictive pains (62.6%), accompanied by dyspnea (94.3%), headache (74.3%), palpitations (42.3%). Laboratory indices for SAP are a significant increase of triglycerides (55%), cholesterol (45%), serum glucose (40%). On an electrocardiogram there were observed such changes as ST on isoline (51.4%), depression of ST segment (45.7%), atrial fibrillation (34.3%), left ventricular hypertrophy (17.1%), ventricular extrasystole (14.3%). On echocardiogram of the patients there were present zones of normokinesia (58%), hypokinesia (34%).

Conclusions. (1) Knowing the features of SAP, we can diagnose this disease in time and avoid unwanted complications. (2) Correcting the modifiable risk factors could lead to a more beneficial prognostic of the illness.

Keywords: angina pectoris, clinical data, paraclinical data.

DIFICULTĂȚI ÎN DIAGNOSTICUL TUBERCULOZEI PULMONARE

Barghut Mohammed

(Conducător științific: Malic Alina, asist. univ., Catedra de pneumoftiziologie)

Introducere. Diagnostic diferențial a tuberculozei și patologiei nespecifice depinde, în mare măsură, de prudența și calificarea personalului medical al serviciilor de medicină primară. În consecință, crește riscul de infectare cu *M. tuberculosis* și de apariție a cazurilor noi de TB (inclusive a formelor rezistente la tratament) la bolnavii cu alte patologii, aflați la tratament în secțiile specializate.

Scopul lucrării. Studiarea cazurilor cu diagnosticul de tuberculoză neconfirmat.

Material și metode. În studiu au fost incluse 71 pacienții, cu patologia nespecifică aflați la tratament în IMSP Spitalul Clinic Municipal Ftiziologic, mun. Chisinau, 2014. Metode de analiză: de comparație, de sinteză. Materialul prelucrat a fost tabelat, folosind tabele simple, de grup și combinate.

Rezultate. Au predominat bărbați de vîrsta >61 ani. Din spitalele somatice cu suspjecția la tuberculoză au fost transferate 38,0% pacienți. Sechele posttuberculoase s-a stabilit la 31,0% persoane. Toți pacienții au suferit de diferite comorbidități. Pentru precizarea diagnosticului majoritatea (47,7%) bolnavilor s-au aflat în spitalul ftiziologic de la 8 pînă la 14 zile. La externare diagnosticul de pneumonia comunitară a fost confirmat la 53,8% cazuri, bronșita cronică – 11,0%, cancer cu localizarea diferită – 7%.

Concluzii. Majoritatea pacienților (26,8%) au avut vîrsta peste 61 de ani. O 1/3 din pacienții au suferit de tuberculoză în anamneză. În mediu 2 săptămîni sunt necesare pentru infirmarea diagnosticului de TB. Diagnostic diferențial minuțios trebuie să fie efectuat la nivelul asistenței medicale primare, pentru evitarea internării pacienților non tuberculoși în secțiile specializate.

Cuvinte cheie: patologia nespecifică, diagnosticul TB neconfirmat.

DIFFICULTIES IN DIAGNOSIS OF PULMONARY TUBERCULOSIS

Barghut Mohammed

(Scientific adviser: Malic Alina, MD, assistant professor, Chair of pneumophtisiology)

Introduction. Differential diagnosis of tuberculosis and nonspecific pathology depends largely due to care and qualification of primary care medical services. Consequently, increase the risk of infection with *M. tuberculosis* and the occurrence of new cases of TB (including resistant forms of tuberculosis) in patients with other pathologies, which receive treatment in specialized units.

Objective of the study. Study of cases with not confirmed tuberculosis diagnosis.

Material and methods. The study included 71 patients with nonspecific pathology admitted in Municipal Phtyziological Clinical Hospital, Chisinau, in 2014. Methods of analysis: comparative, synthesis. The processed material was tabled, using simple, group and combined tables.

Results. Predominated men, age >61 years. With TB suspicion, from somatic hospitals were transferred 38.0% patients. Post-tuberculosis sequelae was established at 31.0% persons. All patients had suffered various comorbidities. To precise the diagnosis of the majority of patients (47.7%), they were in the hospital from 8 till 14 days. At hospital discharge the diagnosis of community-acquired pneumonia was confirmed in 53.8% of cases, chronic bronchitis – 11.0%, cancer of different localization – 7%.

Conclusions. Most patients (26.8%) were aged over 61 years. A third of the patients have suffered from tuberculosis in anamnesis. On average two weeks are needed for refutation of the TB diagnosis. Differential diagnosis must be done thoroughly at primary healthcare level, to avoid admission in specialized departments non tuberculosis patients.

Keywords: nonspecific pathology, unconfirmed TB diagnosis.

IMPORTANȚA METODEI GENEXPERT MTB/RIF ÎN DIAGNOSTICUL TUBERCULOZEI PULMONARE

Gasnaș Svetlana

(Conducător științific: Ustian Aurelia, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de pneumoftiziologie)

Introducere. În literatura de specialitate se acordă o importanță mare diagnosticului TB cu metoda GeneXpert/RIF, aceasta fiind un sistem închis complet automatizat pentru M.Tuberculosis și rezistența la RIF prin tehnica REAL TIME PCR.

Scopul lucrării. Determinarea eficacității metodei genetic-moleculare GeneXpert/RIF în diagnosticul tuberculozei în comparație cu metodele bacteriologice, microscopice.

Material și metode. Total în mun.Chișinău în anul 2014 au fost investigați 413 de cazuri noi de tuberculoză pulmonară. În studiu au fost introduși 361 de pacienți examinați prin metoda GeneXpert/RIF. Rezultatul pozitiv al testului au prezentat 174 (48,2%) de cazuri. GeneXpert/RIF pozitiv-sensibil s-au determinat 123 (70,7%) de cazuri și GeneXpert/RIF pozitiv-rezistent 51 (29,3%) de cazuri.

Rezultate. În comparație cu metodele microscopice și bacteriologice, sensibilitatea metodei GeneXpert/RIF a fost de 48,2%, specificitate 100%, GeneXpert/RIF sensibil 70,7% și GeneXpert/RIF rezistent 29,3%.

Concluzii. Prioritatea metodei moleculare Xpert MTB/RIF a fost confirmată de sensibilitatea înalta față de microscopia sputei la BAAR, rapiditatea stabilirii rezistenței la RIF față de metoda bacteriologică, și posibilitatea inițierii tratamentului precoce la bolnavii cu TB MDR. Totodată metoda culturală a demonstrat o importanță semnificativă în aprecierea unui spectru mai larg al sensibilității MBT față de preparatele antituberculoase.

Cuvinte cheie: pozitiv , TB, GeneXpert/RIF.

SIGNIFICANCE OF GENEXPERT MTB/RIF METHOD IN THE DIAGNOSTICS OF PULMONARY TUBERCULOSIS

Gasnaș Svetlana

(Scientific adviser: Ustian Aurelia, PhD, associate professor, Chair of pneumophthysiology)

Introduction. In published literature, it is awarded a great importance to the subject of TB diagnostic with the GeneXpert/RIF method, this being a fully closed automated system for M. Tuberculosis and resistant to RIF through the REAL TIME PCR technique.

Objective of the study. The determination of the efficiency of the GeneXpert/RIF genetic-molecular method in the diagnosis of tuberculosis in comparison with the bacteriologic, microscopic methods.

Material and methods. Overall in Chișinău in 2014 were investigated 413 new cases of pulmonary tuberculosis. In the research were introduced 361 patients examined with the GeneXpert/RIF method. The positive result of the test showed 174 cases (48.2%). There were determined 123 cases (70.7%) GeneXpert/RIF positive-sensitive and 51 cases (29.3%) GeneXpert/RIF positive- resistant.

Results. In comparison with the microscopic and bacteriologic methods, the sensitivity of the GeneXpert/RIF method was of 48.2%, specificity of 100%, 70.7% GeneXpert/RIF sensitive and 29.3% GeneXpert/RIF resistant.

Conclusion. Priority of Xpert MTB/RIF molecular- metode has been confirmed by high sensitivity to the sputum microscopy, speed determination of resistance to RIF to bacteriological method, and the possibility of early treatment initiation in patients with MDR TB.

Keywords: positive, TB, GeneXpert/RIF.

TUBERCULOZA OSTEOARTICULARĂ

Tucan Inna

(Conducător științific: Malic Alina, asist. univ., Catedra de pneumoftiziologie)

Introducere. Tuberculoza osteoarticulară (TOA) este o boală infecțioasă cauzată de cele mai multe ori, dar nu întotdeauna, de *Mycobacterium tuberculosis*. TOA este o inflamație mediată celular, cu o vindecare care este aproape întotdeauna o vindecare imperfectă și relativă. Tuberculoza osteoarticulară este întotdeauna secundară unei primoinfecții care diseminează pe cale vasculară la os sau pulmonar.

Scop. Studiarea cazurilor de tuberculoza osteoarticulară.

Material și metode. În studiu au fost incluși 38 de cazuri de tuberculoză osteoarticulară. Aflați la tratament în secția „Diagnosticare și tratament chirurgical al TB” a IFP „Chiril Draganiuc”, Chișinău pe parcursul anului 2015. Metode de analiză: de comparație, de sinteză. Materialul prelucrat a fost tabelat, folosind tabele simple, de grup și combinate.

Rezultate. Majoritatea pacienților (97,5%) au fost depistați prin adresare. Nu s-a stabilit contact cu bolnavi de tuberculoza în 74% de cazuri. Toți pacienții (38) au suferit de diferite comorbidități, cea mai frecventă fiind patologia tractului gastro - intestinal. Analiza formelor TOA s-a evedințiat, că afectarea sistemul osteo-articular a fost primară la toți pacienții, cea mai frecventă localizarea fiind spondilita tuberculoasă – 95% de cazuri, cu predominarea spondilitei regiunii lombare ale coloanei vertebrale. Succesul tratamentului a constituit 81%.

Concluzii. Factorii de risc pentru dezvoltarea TOA sunt genul masculin, vârsta peste 61 de ani, patologia tractului gastro-intestinal. Cea mai frecventă formă TOA este spondilita tuberculoasă.

Cuvinte cheie: tuberculoza osteoarticulară, spondilita tuberculoasă, succesul tratamentului.

OSTEOARTICULAR TUBERCULOSIS

Tucan Inna

(Scientific adviser: Malic Alina, associate professor, Department of pneumophtisiology)

Introduction. Osteoarticular tuberculosis (OAT) is an infectious disease caused most often, but not always, by *Mycobacterium tuberculosis*. OAT is a cell-mediated inflammation, with almost always imperfect and relative recovery. Osteoarticular tuberculosis is always secondary to the primary infection, with hematogenous dissemination to the bone or lung.

Objective of the study. To study osteoarticular tuberculosis cases.

Material and methods. The study included 38 cases of osteoarticular tuberculosis. The patients were treated in the department "TB diagnosis and surgical treatment", Institute of Pneumophtisiology "C. Draganiuc", Chisinau, during 2015. The main methods of analysis were the comparative method and synthesis. The processed material was tabled, using simple, group and combined tables.

Results. The majority of the patients (97.5%) were detected when visiting the doctor. There has not been established any contact with tuberculosis patients in 74% of cases. The analysis of OAT forms revealed that osteoarticular affection was primary in all patients, the most frequent localization being tuberculous spondylitis - 95% of cases, with the prevalence of ankylosing lumbar region of the spine. Treatment success was 81%.

Conclusions. Risk factors for the development of OAT are male gender, age over 61 years, gastrointestinal tract diseases. Tuberculous spondylitis is the most common form of OAT.

Keywords: osteoarticular tuberculosis, tuberculous spondylitis, treatment success.

EFICACITATEA TRATAMENTULUI BOLNAVILOR DE TB MDR ÎN DEPENDENȚĂ DE REGIMUL TERAPEUTIC

Abboud Mohammad

(Conducător științific: Malic Alina, asist. univ., Catedra de pneumoftiziologie)

Introducere. Tuberculoza multidrogrezistentă (TB MDR) reprezintă rezistența *M. tuberculosis* față de cele mai efective preparate antituberculoase de I-a linie – Isoniazida (H) și Rifampicina (R). Tratamentul TB MDR este o problemă medicală complexă. Studiile clinice au sugerat că Isoniazida în doze mari poate fi activă împotriva TB rezistente la medicamente. OMS recomandă Isoniazida în doze mari ca un medicament cu "eficacitate neclară" pentru tratamentul TB MDR/XDR.

Scopul lucrării. Studiarea eficacității tratamentului bolnavilor de TB MDR în dependență de regimul terapeutic.

Material și metode. În studiu au fost incluși 80 de pacienți cu tuberculoză pulmonară, MDR, aflați la tratament în IMSP SCMF, în 2013-2014. Pacienții au fost divizați în două eșantioane: eșantionul I include 43 de pacienți, care au urmat tratamentul cu schemă standard DOTS Plus; eșantionul II include 37 de pacienți, care au urmat tratamentul cu schemă individuală, cu doze mari de Isoniazidă. Metode de analiză: de comparație, de sinteză.

Rezultate. Tuberculoza pulmonară infiltrativă a predominat în ambele eșantioane. Abacilare prin microscopie la 3 luni în eșantionul I, a fost atinsă în 62,9% de cazuri; în eșantionul II – 40,6% de cazuri. Succesul tratamentului în eșantionul I a constituit 62,8% vs. 37,8% – în eșantionul II.

Concluzii. Rata de succes a tratamentului la pacienții din eșantionul II a fost mai mica decât la cei din eșantionul I. Administrarea Isoniazidei în doze mari este justificată pentru a îmbunătăți eficiența tratamentului la pacienții cu TB MDR, când nu există posibilitatea administrării medicamentelor anti-TB noi.

Cuvinte cheie: tuberculoza multidrogrezistentă (TB MDR), Isoniazida în doze mari, schema standardă DOTS Plus.

TREATMENT EFFICACY OF TB MDR PATIENTS ACCORDING THERAPEUTIC REGIMEN

Abboud Mohammad

(Scientific adviser: Malic Alina, MD, assistant professor, Chair of pneumophtisiology)

Introduction. Multidrug resistant tuberculosis (MDR-TB) is the resistance of *M. tuberculosis* to the most effective 1st line anti tuberculosis drugs – Isoniazid (H) and Rifampicin (R). MDR-TB treatment is a complex medical problem. Clinical studies suggested that high doses Isoniazid may be active against drug-resistant TB. WHO recommends Isoniazid in high doses as a drug with "unclear efficacy" for the treatment of MDR-TB/XDR.

Objective of the study. Study of the treatment efficacy in MDR-TB patients according therapeutic regimen.

Material and methods. The study included 80 patients with MDR pulmonary tuberculosis, treated in 2013-2014. Patients were divided into two groups: the 1st group included 43 patients, followed DOTS Plus standard schema treatment; 2nd group included 37 patients who were treated by individual schema with high doses of Isoniazid. Methods of analysis: comparative, synthesis.

Results. Infiltrative pulmonary tuberculosis prevailed in both groups. Microscopy conversion at the 3rd month of the treatment in the 1st group has been achieved in 62.9% of cases, in the 2nd group – 40.6% cases. The rate of treatment success I in the 1st group was 62.8% vs. 37.8% – In the 2nd group.

Conclusions. The rate of the treatment success in the 1st group patients was less than in the 2nd group. The administration of Isoniazid in high doses is justified in order to improve the treatment efficiency in MDR-TB patients, when there is no possibility of the new anti-TB drugs administering.

Keywords: multidrug resistant tuberculosis (MDR-TB), Isoniazid in high doses, DOTS Plus standard schema.

PARTICULARITĂȚILE CLINICO-EVOLUTIVE ALE HIPERTENSIUNII PULMONARE LA COPII, SECUNDARĂ ȘUNTURILOR CONGENITALE, ÎN ASOCIERE CU SINDROMUL DOWN

Badan Irma

(Conducător științific: Paliu Ina, dr. hab. șt. med., conf. univ., Departamentul pediatrie)

Introducere. Hipertensiunea pulmonară (HTP) secundară șunturilor congenitale sistemico-pulmonare (S-P) constituie o problemă majoră. O particularitate specifică este debutul precoce cu evoluție clinică severă la copiii cu sindromul Down.

Scopul lucrării. Elucidarea particularităților clinico-evolutive ale HTP secundară șunturilor congenitale S-P la copiii cu sindromul Down în funcție de tipul șuntului, timpul instalării și gradul de severitate hemodinamică în conformitate cu Ghidul Societății Europene de Cardiologie (SEC) al HTP, 2015.

Material și metode. Studiu descriptiv. Analiza datelor clinice, rezultatelor examenului Eco-CG Doppler color (Aviz CE [+], acord informat scris) a 10 pacienți (vârsta: 43 [3-124] luni) diagnosticați cu MCC cu șunt congenital asociat cu sindromul Down.

Rezultate. În 90% din cazuri a fost șunt complex-canal atrioventricular complet, dintre care 30% asociat cu canal arterial patent. În 10% șunt simplu-defect ale septului atrial. Presiunea sistolică în artera pulmonară – 75 mm/Hg), Pmed AP – 47 mm/Hg. Vârsta medie de instalare ale HTP – 4 luni. Grad sever ale HTP – 90%, mediu – 10%. Particularitățile clinice au fost: dispnea, tahipnea, fatigabilitatea, dificultățile în alimentație. Cianoza la efort a fost în 60% din cazuri, iar în 30% din cazuri în repaus.

Concluzii. Particularitățile clinico-evolutive ale HTP secundară șunturilor congenitale în asociere cu sindromul Down sunt debutul precoce și evoluție clinică severă. Screeningul conform Ghidului SEC al HTP în primele 6 luni este oportun, cu evaluarea indicilor hemodinamici cardio-pulmonari.

Cuvinte cheie: hipertensiune pulmonară, sindrom Down, șunt sistemico-pulmonar.

CLINICAL AND EVOLUTIVE CHARACTERISTICS OF PULMONARY HYPERTENSION IN CHILDREN SECONDARY TO CONGENITAL SHUNTS ASSOCIATED WITH DOWN SYNDROME

Badan Irma

(Scientific advisor: Paliu Ina, PhD, associate professor, Department of pediatrics)

Introduction. Pulmonary hypertension (PH) secondary to congenital systemic-to-pulmonary shunts (S-P) is of major concern nowadays. A specific feature is the early onset of severe clinical course in children with Down syndrome.

Objective of the study. Elucidation of clinical and evolutive characteristics of PH secondary to congenital S-P shunts in children with Down syndrome according to the type of shunt, time of its onset and hemodynamic severity degree in accordance with European Society of Cardiology guidelines (ESC) of PH, 2015.

Material and methods. Descriptive study. Analysis of clinical data, results of Color Doppler ultrasound examination (Opinion EC [+], written informed consent) of 10 patients (at age 43 [3-124] months) diagnosed with MCC congenital shunt associated with Down syndrome.

Results. There were reported complete atrioventricular canal shunt in 90% of cases, whereas 30% were associated with patent ductus arteriosus. Simple atrial septal defect shunt was detected in 10% of cases. Systolic pulmonary artery pressure of – 75 mm/Hg), Pmed AP – 47 mm/Hg. The average age of PH onset is 4 months. Severe PH degree in 90% of cases, medium – 10%. Clinical features: dyspnea, tachypnea, fatigue, difficulty in eating. Exertional cyanosis in 60% and 30% at rest.

Conclusions. Clinical and evolutive characteristics of PH secondary to congenital shunts and associated with Down syndrome show an early onset and severe clinical course. PH screening, which is carried out according to the Guidelines of the ESC in the first 6 months is appropriate to assess cardio-pulmonary hemodynamic indices.

Keywords: pulmonary hypertension, Down syndrome, left-right shunt.

GASTRODUODENITELE CRONICE ÎN ACUTIZARE LA COPII

Belaia Inna

(Conducător științific: Gasnaș Ludmila, conf. univ., Departamentul de pediatrie)

Introducere. Etiopatogenia complexă a gastroduodenitei cronice, manifestările clinice polimorfe, dificultatea diagnosticării corecte, fac ca studiul patologiei să reprezinte o preocupare continuă pentru a aduce date noi asupra aspectelor enunțate anterior.

Scopul lucrării. Studiarea particularităților clinice și endoscopice a gastroduodenitelor cronice în acutizare la copii.

Material și metode. Au fost revizuite 140 de foi de observație clinică a bolnavilor cu gastroduodenite cronice spitalizați în secția de gastroenterologie a IM și C în anii 2013-2015. Diagnosticul a fost stabilit în baza anamnezei, examenului clinic și endoscopic.

Rezultate. Au fost afectați preponderent copii de vîrsta adolescentă – 46%, sexul feminin predominînd în 74%. Fetele tind mai mult decît băieții să dezvolte această afecțiune la vîrsta preșcolară, raportul fiind 2:1 și adolescentă – 2,5:1, cu egalare la vîrsta 6-11 ani – 1:1. Tabloul clinic a fost dominat de: sindromul algic – 96%, sindromul dispeptic – 95% și sindromul astenovegetativ – 80%. Prin testul rapid cu urează în timpul FGDES, infecția cu *Helicobacter pylori* a fost depistată la 82% copii, cu afectarea preponderentă a copiilor de vîrsta adolescentă – 40%. La adolescenți, gastroduodenita este însoțită predominant de hiperaciditatea mediului gastric – 77%. Hipoaciditatea mediului gastric predomină la copiii pînă la 5 ani – 57% și la copii la vîrsta de 6-11 – 53,7%, ce se explică prin prezența bolii de reflux duodeno-gastral.

Concluzii. Gastroduodenita cronică este mai frecventă în adolescență, cu afectare mai mare a fetelor decît a băieților. Tabloul clinic este dominat de sindroamele: algic, dispeptic și astenovegetativ. Cauza principală rămîne infecția cu *Helicobacter pylori*.

Cuvinte cheie: gastroduodenita cronică, *helicobacter pylori*.

CHRONIC GASTRODUODENITIS IN EXACERBATION IN CHILDREN

Belaia Inna

(Scientific adviser: Gasnas Ludmila, PhD, associate professor, Department of pediatrics)

Introduction. Complex etiopathogenesis of chronic gastroduodenitis, polymorphic clinical manifestations and difficulties of diagnosis, make the study of this pathology to be continually concerned, in order to bring new data about the above - mentioned aspects.

Objective of the study. Clinical and endoscopic feature studies of escalated chronic gastroduodenitis in children.

Material and methods. There were reviewed 140 medical records of patients with chronic gastroduodenitis hospitalized in the Gastroenterology Department of the Mother and Child Institute during the 2013-2015 years. The diagnosis was based on the case history, clinical and endoscopic examination.

Results. There were affected mainly children of teenage age – 46%, with the bigger proportion of females – 74%. Girls more than boys tend to develop this condition at preschool age, the ratio is 2:1 and adolescent age – 2.5:1, and evens out at the age of 6-11 years – 1:1. The clinical picture was determined by the pain syndrome – 96%, dyspeptic syndrome – 95%, astheno-vegetative syndrome – 80%. Through rapid urease test during endoscopic examination, *Helicobacter pylori* infection was detected in 82% of children with marked preponderance in teenagers – 40%. Also in this age, gastroduodenitis is associated with the high levels of stomach pH in 77%. Hypoacidity prevails in children up to 5 years – 57% and in children aged 6-11 – 53.7%, which can be explained by the presence of the gastroduodenal reflux disease.

Conclusions. Chronic gastroduodenitis is more frequent in adolescence, affecting more girls than boys. The clinical picture of chronic gastroduodenitis is dominated by pain, dyspeptic and astheno-vegetative syndroms. The main cause remains to be the *Helicobacter Pylori* infection.

Keywords: chronic gastroduodenitis, *helicobacter pylori*, children.

MODIFICĂRILE PULMONARE IMAGISTICE LA COPIII PREMATURI CU DISPLAZIE BRONHOPULMONARĂ

Chiriac Nina

(Conducător științific: Sciuca Svetlana, dr. hab. șt. med., prof. univ., Departamentul de pediatrie)

Introducere. Displazia bronhopulmonară (DBP) este acum relativ rar întâlnită la sugarii născuți peste 32-34 săptămâni de gestație. Incidența DBP la 36 săptămâni de gestație la copiii care cântăresc 1500 g la naștere a crescut de la 19% în anul 1990 până la 27% în 2003.

Scopul lucrării. Evaluarea modificărilor pulmonare la diagnosticul imagistic radiologic și tomografic computerizat la copiii prematuri cu displazie bronhopulmonară.

Material și metode. Au fost evaluați 9 copii cu displazie bronhopulmonară dintre care 55,6%: 95% CI, 21,2-86,3 băieți și 44,4%: 95% CI, 13,7-78,8 fete. HRCT examinations were performed with 80-slice CT-scanner Aquilion Prime (Toshiba).

Rezultate. Copiii diagnosticați cu displazie bronhopulmonară au fost născuți la termenul de gestație $24,5 \pm 1,3$ săptămâni și masa la naștere $1126,6 \pm 101,2$ gr. Toți copiii din studiu dezvoltă sindromul de stres respirator. Au fost aplicați la terapie cu presiune continuă pozitivă (CPAP) cu durată medie de $13,21 \pm 0,21$ zile. Unul din copii a fost aplicat și la ventilație artificială 7 zile.

Modificările radiologice la copiii cu displazie bronhopulmonară au fost prezente prin pneumonie bilaterală în 87%, hiperinflație – 69%. Modificările la tomografia computerizată au fost separate: hipertransparență în 88,9%, emfizem în 66,7%, opacități triunghiulare subpleurale în 66,7%, modificări interstițiale reticulare – 77,8%.

Concluzii. (1) Displazia bronhopulmonară la copii are o evoluție progresivă cu riscuri de patologie pulmonară cronică manifestată mai frecvent la diagnosticul imagistic prin hipertransparență, și semne de modificări interstițiale.

Cuvinte cheie: copil prematur, displazia bronhopulmonară (DBP), modificări imagistice pulmonare.

PULMONARY IMAGING MODIFICATIONS IN PREMATURE BABIES WITH BRONCHOPULMONARY DYSPLASIA

Chiriac Nina

(Scientific adviser: Sciuca Svetlana, PhD, university professor, Department of pediatrics)

Introduction. Bronchopulmonary dysplasia (BPD) is now relatively rare in infants over 32-34 weeks of gestation. The incidence of BPD at 36 weeks of gestation in children who weighed 1500 gr at birth increased from 19% in 1990 to 27% in 2003.

Objective of the study. Evaluation of pulmonary changes on radiological and chest CT examinations in premature babies with bronchopulmonary dysplasia.

Material and methods. The study population consists of 10 premature babies with bronchopulmonary dysplasia, of whom 55.6%: 95% CI, 21.2-86.3 boys, and 44.4%: 95% CI, 13.7-78.8 girls. HRCT examinations were performed with 80-slice CT-scanner Aquilion Prime (Toshiba).

Results. Children diagnosed with bronchopulmonary dysplasia were born in conformity with the gestation age 24.5 ± 1.3 weeks, with birth weight 1126.6 ± 101.2 gr, respectively. All 9 children developed a respiratory distress syndrome, of whom 8 children were treated with continuous positive airway pressure (CPAP) therapy with the average duration of 13.21 ± 0.21 days, and 1 child – was on mechanical ventilation during 7 days.

Radiological changes in children with bronchopulmonary dysplasia were present with bilateral pneumonia (87%), hyperinflation (69%). Chest high-resolution CT findings were the following: hyperexpansion 88.9%, emphysema 66.7%, fibrous and subpleural triangular opacities 66.7% and interstitial abnormalities with reticular pattern 77.8%.

Conclusions. (1) The bronchopulmonary dysplasia in premature babies has a progressive evolution with risk of developing pulmonary chronic pathology manifested more frequently at imaging diagnosis through correlated with the following hyperexpansion and interstitial abnormalities.

Keywords: premature babies, bronchopulmonary dysplasia (BPD), lung imaging changes.

UNELE ASPECTE CLINICE ÎN ASTMUL BRONȘIC ASOCIAT CU PNEUMONIE LA COPII

Dudnic Irina, Pasari Ramina, Ușacov Inna

(Conducător științific: Stasii Ecaterina, dr. hab. șt. med., prof. univ., Deprtamentul de pediatrie)

Introducere. Astmul bronșic la copii este una din cele mai frecvente maladii cronice cu o incidență în creștere, iar una din complicații ce agravează evoluția bolii este pneumonia.

Scopul lucrării. Aprecierea aspectelor clinice și paraclinice în astmul bronșic la copii asociat cu pneumonia.

Material și metode. Au fost analizate 100 fișe medicale a bolnavilor cu astm bronșic în vârstă de la 1 la 17ani. Lotul de studiu a constituit din 2 grupuri. I grup a inclus 50 de cazuri a bolnavilor cu astm bronșic asociat cu pneumonia, al II gup – 50 de bolnavi cu astm bronșic în acutizare fără asociere cu pneumonia. Diagnosticul de pneumonia a fost confirmat prin analiza cercetărilor radiologice. Pentru comparatie au fost analizați unii indici clinici și paraclinici.

Rezultate. S-a constatat că în I grup a predominat tusea umedă începând cu ziua a III, pe când în lotul II tusa se menținea uscată. Dispnea în primele zile se înregistra la toții copiii, însă cu ameliorare mai rapidă după inhalare cu Salbutamol în grupul II. În grupul II a predominat wheezing ușor (56%) și moderat (32%), pe cand în I grup se nota îndeosebi wheezing moderat (45%) și sever (38%), febra la momentul spitalizării s-a notat în circa 40% la pacienții din I grup și în 5% la pacienții din grupul II. Deasemenea s-a constatat, că în I grup au predominat (77%) schimbări de tip mixt: restrictive și obstructive de diferit grad de severitate, pe când în grupul de comparație au predominat schimbări obstructive (52%) și mixt (24%).

Concluzii. Aspectul specific al asocierii pneumoniei la pacienții cu astm bronșic, e clinica dominată de dispnee, de tip mixt, wheezing mai accentuat, răspuns redus la inhalare cu salbutamol, tuse umedă și sindrom febril. Paraclinic se determină predominarea schimbărilor restrictive în asociere cu schimbări obstructive.

Cuvinte cheie: astm bronșic, pneumonia.

CLINICAL ASPECTS IN PEDIATRIC ASTHMA ASSOCIATED WITH PNEUMONIA

Dudnic Irina, Pasari Ramina, Ușacov Inna

(Scientific adviser: Stasii Ecaterina, PhD, university professor, Department of pediatrics)

Introduction. Asthma is one of the most frequent chronic diseases with an increasing incidence. One of the complications that make the clinical course of the disease even more difficult is pneumonia.

Objective of the study. To appreciate clinical and paraclinical aspects in pediatric asthma associated with pneumonia.

Material and methods. The clinical data of 100 patients aged from 1 to 17 years with asthma was retrospectively evaluated. The patients were divided in a test (I) and a control group (II). The I group involved patients with asthma associated with pneumonia and the II – asthma patients without any evidence of pneumonia. The diagnosis of pneumonia was made based on radiological data. Some clinical and paraclinical data was also evaluated.

Results. It was established that productive cough in the I group started on the 3rd day, whereas in the II group the cough was still dry. Dyspnea was a noticed in both groups, but with a more rapid resolution after salbutamol inhalations in the II group. In the II group a mild (56%) and moderate (32%) wheezing was present, whereas in the I was noticed moderate (45%) and severe (38%) wheezing. Fever was present at the hospital admission in 40% in I group vs 5% in II. Also, it was established that on functional lung test patients from the I group had mixed pattern of spirometry (77%) vs. obstructive patern in II group (55%).

Conclusion. The specific aspects of the asthma associated with pneumonia are: the domination of mixed type of dyspnea, more severe wheezing, a reduced response to inhalations with salbutamol, productive cough, febrile syndrome and mixed pattern of spirometry was noticed.

Keywords: asthma, pneumonia.

APRECIEREA PYRILINKS-ULUI CA MARKER DE RESORBȚIE OSOASĂ LA COPII CU ARTRITĂ JUVENILĂ IDIOPATICĂ

Foca Silvia

(Conducător științific: Revenco Ninel, dr. hab. șt. med., prof. univ., Departamentul de pediatrie)

Introducere. Copiii cu maladii reumatice, și în special cu artrită juvenilă idiopatică (AJI), prezintă un risc crescut de osteoporoză/osteopenie atât prin mecanismul patogenetic al bolii cât și prin tratamentul agresiv și de lungă durată cu glucocorticosteroizi. Utilizarea în practica clinică a markerilor biochimici ai turnoverului osos reprezintă un progres major în evaluarea bolilor metabolice osoase.

Scopul studiului. A fost aprecierea pyrilinks-ului ca marker de resorbție osoasă la copii cu AJI.

Material și metode. În studiu au fost incluși 46 de copii cu diagnosticul stabilit de AJI (conform criteriilor ILAR 1997). Vârsta medie a copiilor incluși în studiu a constituit $9,8 \pm 0,5$ ani. Repartiția gendrică: băieții – 18 și fetițe în număr de 28, raportul pe sexe fiind 1:1,5. Durata medie a bolii a constituit $4,59 \pm 0,3$ ani, durata maladiei variind de la 4 la 186 luni. Majoritatea copiilor au prezentat forma oligoarticulară (23) cu forma poliarticulară au fost 15 copii și 8 copii cu forma sistemică. Markerul de resorbție osoasă a fost apreciat în urina matinală, prin metoda de chemiluminiscență la analizatorul IMMULITE 2000XPi în cadrul Centrului Republican de Diagnosticare Medicală.

Rezultate. La toți copiii incluși în studiu valorile pyrilinks-ului au variat de la 12,95 la 93,56 nM DPD/mM creatinina, media constituind 47,1. La copii cu durata bolii mai mult de 2 ani valorile pyrilinks-ului au prezentat un nivel mai mare comparativ cu cei din grupul cu durata bolii mai mică de 2 ani, indicii medii constituind 56,21 respectiv 37,9. În dependență de forma bolii au fost obținute următoarele medii de valori: forma sistemică 52,3, forma poliarticulară – 48,7 și forma oligoarticulară 40,4.

Concluzii. Studiul pyrilinks-ului la copii cu AJI a permis stabilirea unor valori de referință importante în diagnosticul și monitorizarea modificărilor mineralizării osoase, parametrii obținuți variind în funcție de gradul de activitate al maladiei, durată și tratament.

Cuvinte cheie: osteoporoză, artrita juvenilă idiopatică, pyrilinks.

ASSESSING OF PYRILINKS AS A BONE RESORPTION MARKER IN CHILDREN WITH JUVENILE IDIOPATHIC ARTHRITIS

Foca Silvia

(Scientific adviser: Revenco Ninel, PhD, university professor, Department of pediatrics)

Introduction. Children with rheumatic diseases, especially those with juvenile idiopathic arthritis (JIA), have an increased risk of osteoporosis / osteopenia due to the pathogenetic mechanism of the disease and to the aggressive and long-term glucocorticosteroids treatment. The practical clinical use of biochemical markers of bone turnover is a major breakthrough in assessing the metabolic bone diseases.

Objective of the study. The purpose of the study was to evaluate the pyrilinks as a marker of bone resorption in children with JIA.

Material and methods. The study included 46 children diagnosed with JIA (ILAR criteria 1997). The average age of children in the study was 9.8 ± 0.5 years. Gender distribution: boys – 18 and girls – 28, the gender ratio is 1: 1.5. The mean time of the disease was 4.59 ± 0.3 years, ranging from 4 to 186 months. Most children (23) had oligoarticular type, there were 15 children with polyarticular and 8 children with systemic type. The group with the disease's duration less than two years consisted of 32 children, and 14 children had the disease more than 2 years. The bone resorption marker was appreciated in the first morning sample of urine by chemiluminescence analyzer IMMULITE 2000XPi method in the Republican Center of Medical Diagnosis.

Results. In all children in the study the pyrilinks' values ranged from 12.95 to 93.56 nM DPD/mM creatinine, the average being 47.1. Depending on the type of the disease the following average values were obtained: 52.3 in systemic type, 48.7 in polyarticular type and 40.4 oligoarticular type.

Conclusions. Studying pyrilinks in children with JIA helped setting important benchmarks in the diagnosis and monitoring the changes in bone mineralization; the obtained parameters varying depending on the degree of activity, duration and treatment of the disease.

Keywords: osteoporosis, juvenile idiopathic arthritis, pyrilinks.

FACRORII DE RISC ÎN INFECȚIA MATERNO-FETALĂ HERPETICĂ LA SUGARI

Jalba Tatiana

(Conducător științific: Țurcanu Tamara, dr. șt. med., conf. univ., Departamentul de pediatrie)

Introducere. Infecția materno-fetală – este o problemă de sănătate publică. Evoluția infecției fiind frecvent latentă, persistentă, prezentând dificultăți în diagnostic.

Scopul lucrării. Studiarea anamnezei epidemiologice al infecției herpetice materno-fetale citomegalovirus (CMV) și herpes simplex virus (HSV 1,2), aprecierea incidenței factorilor de risc antenatali, intranatali și postnatali, cauzate de citomegalovirus și herpes simplex virus 1,2.

Material și metode. În studiu au fost incluși 120 de sugari cu anamneză epidemiologică pozitivă, suspecți la infecția herpetică materno-fetală, cu aprecierea factorilor de risc antenatali, intranatali și postnatali. La toți pacienții a fost apreciat ADN-ul CMV, HVS 1,2 în materialele biologice: urină și sânge, IgG anti CMV și HVS 1,2, prin metoda PCR, ELISA.

Rezultate. 75 de copii au prezentat infecția CMV, 30 de copii – HVS 1,2, la 15 sugari s-a apreciat infecție mixtă: CMV și HSV 1,2. Incidența factorilor de risc: antenatali: în 100% anamneza epidemiologică a infecției herpetice la mamă a fost pozitivă, avorturi spontane 35%, sarcina stagnată 30%, toxicoză 30%; intranatali: ruperea timpurie a sacului amniotic 19%, naștere rapidă 15%, hipoxie la naștere 7,5%; postnatali: bilirubinemia, nivelul ALT/AST mărite mai mult de 2 ori peste valorile normei, 100%, cazuri, hepatosplenomegalie – 93,33%, pseudo-chisturi – 60%, calcinate pe creier, 56,66%, ventriculomegalie, 53,33%.

Concluzii. Infecția materno-fetală herpetică este frecventă la sugari. Aprecierea factorilor de risc antenatali, intranatali și postnatali favorizează suspectarea infecției cu investigații clinico-paraclinice aprofundate și intervenții terapeutice posibile.

Cuvinte cheie: infecție, herpes, copii, factori de risc.

INFECTION RISK FACTORS OF MATERNAL-FETAL HERPES INFECTION IN INFANTS

Jalba Tatiana

(Scientific adviser: Turcanu Tamara, PhD, associate professor, Department of pediatric)

Introduction. Maternal-fetal infection is a public health problem. Evolution is often like latent infection, persistent, difficulty to diagnose.

Objective of the study. Studying epidemiological anamnesis of maternal-fetal herpes infection with cytomegalovirus (CMV) and herpes simplex virus (HSV) 1,2 and findings incidence of antenatal, intranatal and postnatal risk factors caused by CMV and HSV 1,2.

Material and methods. The study included 120 infants with positive epidemiological history, clinical signs and vary-symptoms suspects with maternal-fetal herpes infection and appreciation the antenatal, intranatal and postnatal risk factors. In all patients the DNA CMV and HVS 1.2 was appreciated in biological materials: urine and blood, IgG by CMV and IgG by HSV 1.2, research methods: PCR, ELISA.

Results. CMV infection had 75 children, 30 children HSV 1,2, the 15 infants were appreciated with mixed infection: CMV and HSV 1,2. The incidence of risk factors: antenatal in 100% epidemiological history of herpes infection in the mother was positive, spontaneous abortions 35%, task stagnant 30%, toxicosis 30%; intranatal: early amniotic sac rupture 19%, rise rapidly 15%, hypoxia at birth 7.5%; postnatal: level of bilirubin and ALT / AST increased more than 2 times higher than normal 100%, hepatosplenomegaly 93.33%, pseudo cysts 60%, brain calcinate 56.66%, ventriculomegaly 53.33%.

Conclusion. Maternal-fetal herpes infection is common in infants with high rates of morbidity and mortality. a finding of antenatal, intranatal and postnatal risk factors favors to suspect infection thorough clinical and laboratory investigation and possible therapeutic interventions;

Keywords: infection, Herpes, children, risk factors.

MONITORIZAREA AMBULATORIE HOLTER ECG 24 ORE LA COPII CU ARTRITĂ JUVENILĂ IDIOPATICĂ

Bogonovschi Livia

(Conducător științific: Revenco Ninel, dr. hab. șt. med., prof. univ., Departamentul de pediatrie)

Introducere. Implicarea țesutului cardiac în artrita juvenilă idiopatică (AJI) cuprinde și componente ale reglării vegetative, declanșând un dezechilibru simpatovagal. Echilibrul dintre sistemul nervos simpatic și cel parasimpatic reflectă variația frecvenței cardiace normale. Holter ECG permite determinarea activității funcției nervoase simpatice și parasimpatice asupra cordului.

Scopul lucrării. Aprecierea unor parametri ai funcției vegetative asupra ritmului cardiac la copiii cu artrită juvenilă idiopatică.

Material și metode. În studiul clinic prospectiv au fost incluși 55 de copii: 25 de copii cu AJI și 30 de copii sănătoși. Repartiția după gen a fost aceeași: fete – 60%, băieți – 40%. Vârsta copiilor incluși în studiu a 6-18 ani, media vârstei a constituit $13 \pm 0,5$ ani. Holter ECG 24 de ore a fost efectuat la toți copiii, cu aprecierea indicilor variabilității ritmului cardiac (VRC): SDNN, SDANN, rMSSD, pNN50.

Rezultate. Analiza traseelor ECG a evidențiat la copiii cu AJI tendința crescută a tahicardiei sinusale: 83,2% vs 62% și a extrasistolelor supraventriculare în 47% vs. 26%. În urma analizei parametrilor de timp ai VRC, s-a determinat o scădere semnificativă a acestor indici în AJI. Astfel, valori scăzute ale SDNN s-au înregistrat la 81,5 % în AJI, comparativ cu copiii sănătoși (68 %), SDANN – 46,5% comparativ cu 27 % la copiii sănătoși. Aceiași tendință s-a notat și pentru rMSSD: 56% vs. 32 % și pNN50 94% vs. 74% la copiii sănătoși.

Concluzie. Pacienții cu AJI dezvoltă modificări semnificative ale parametrilor de timp ale VRC, ceea ce denotă o reducere a funcției parasimpatice și o creștere a acțiunii simpatice asupra ritmului cardiac, contribuind la apariția dereglărilor de ritm cardiac.

Cuvinte cheie: artrita juvenilă idiopatică, SDNN, SDANN, pNN50, rMSSD.

HOLTER ECG AMBULATORY MONITORING 24 HOURS IN CHILDREN WITH JUVENILE IDIOPATHIC ARTHRITIS

Bogonovschi Livia

(Scientific adviser: Revenco Ninel, PhD, university professor, Department of pediatrics)

Introduction. Involvement of cardiac tissue in juvenile idiopathic arthritis (JIA) encompasses both autonomic components and results in sympathovagal imbalance. Balance between sympathetic and parasympathetic nervous system reflects the variation of normal heart rate. Holter ECG determines the sympathetic and parasympathetic nerve function activity on the heart.

Objective of the study. To assess autonomic function parameters of heart rate in children with juvenile idiopathic arthritis

Material and methods. The prospective clinical study included 55 children of which 25 children with JIA and 30 healthy children. The gene distribution was the same: 60% girls, 40% boys. The age of children included in the study was 6-18 years, the average age was 13 ± 0.5 years. Holter ECG 24 hours was performed in all children, appreciating the indices of heart rate variability (HRV): SDNN, SDANN, RMSSD, pNN50.

Results. The analysis of ECG in children with JIA emphasized the increasing tendency of sinus tachycardia: 83.2% vs 62% and premature supraventricular beats 47% vs. 26%. Following the analysis, time parameters of HRV determined a significant decrease in these indices in children with JIA. Thus, low values of SDNN were recorded in 81.5% in AJI compared to healthy children (68%), SDANN – 46.5% compared to healthy children in 27%. The same tendency was noted in rMSSD values: 56% vs. 32% and pNN50 94% vs. 74% to healthy children.

Conclusions. JIA patients develop significant changes in HRV parameters, which shows a reduction of parasympathetic function and an increase in sympathetic action on heart rate, leading to the development of disorders of cardiac rhythm.

Keywords: idiopathic juvenile arthritis, SDNN, SDANN, RMSSD, pNN50.

TRATAMENTUL IMPLANTO-PROTETIC AL EDENȚAȚIEI TOTALE

Cociu Constantin, Mutavci Artiom, Gusco Vladimir

(Conducător științific: Bajurea Nicoale, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de propedeutică stomatologică și implantologie orală „Pavel Godoroja”)

Introducere. Metoda tradițională de tratament protetic are mai multe dezavantaje ca: volum mare, instabilitate pe câmpul protetic, intoleranță etc. Pe când tratamentul implanto-protetic este o metodă modernă și permite reabilitarea morfo-funcțională a sistemului stomatognat.

Scopul lucrării. Studiul particularităților tratamentului implanto-protetic a edențatiei totale și varietatea de construcție protetică aleasă în dependență de tabloul clinic.

Material și metode. Materialul de bază pentru efectuarea cercetării este rezultatul examenul clinic, paraclinic al pacientului și conceperea tratamentului implanto-protetic al edențatiei totale a 15 pacienți, vârsta cuprinsă între 54 și 69 ani în perioada 2015-2016.

Rezultate. S-a aplicat un tratament implanto-protetic fără pregătiri chirurgicale specifice (utilizarea grefelor osoase, sinus-lifting sau transpoziții de nerv alveolar inferior). S-a stabilit că la 8 (53%) pacienți complicațiile cariei dentare sunt cauzele edențatiei totale, la 4 (27%) pacienți cauza a fost afecțiunile parodontiului marginal, iar la 3 (20%) pacienți cauza a fost asocierea factorilor (complicațiile cariei dentare, parodontitele marginale, traumele, suprasolicitările funcționale). Conform sexului am observat că au prevalat bărbații 60%, versus femeii 40%. Au fost realizate 7 (46,6%) restaurări fixe, 6 (40%) restaurări implanto-protetice mobilizabile și 2 (13,4%) restaurări hibride.

Concluzii. Conceperea planului de tratament implanto-protetic al edențatiei totale și realizarea lui sporește esențial șansele de stopare a procesului de resorbție cantitativă și calitativă a ofertei osoase.

Cuvinte cheie: implanto-protetic, edențatie totală.

IMPLANTO-PROSTHETIC TREATMENT OF TOTAL EDENTULISM

Cociu Constantin, Mutavci Artiom, Gusco Vladimir

(Scientific adviser: Bajurea Nicoale, PhD, associate professor, Chair of dental and oral implantology propaedeutic “Pavel Godoroja”)

Introduction. Traditional prosthetic treatment has several disadvantages like: the large dimensions of the prosthetic constructions, prosthetic field instability, intolerance, etc. While prosthetic implant treatment is a modern method and allows morphological and functional rehabilitation of the stomatognathic system.

Objective of the study. The study features prosthetic implant treatment of total edentation and the variety of prosthetic construction selected depending on the clinical picture.

Material and methods. The base material for conducting research is the result of physical and laboratory patient examination, and the conception of prosthetic implant treatment of 15 patients with total edentation, aged between 54 and 69 years in the period 2015-2016.

Results. By applying prosthetic implant treatment without specific surgical training (using bone grafts, sinus lifting or transpositions of inferior alveolar nerve) we established that 8 (53%) patients had total edentation caused by dental caries complications, marginal periodontal illness was the cause of 4 (27%) patients and 3 (20%) patients had total edentation caused by the associated factors (complications of dental caries, marginal periodontitis, trauma, functional overuse). According to the gender, we noticed that men prevailed 60%, versus 40% women. Were performed 7 (46.6%) fixed restorations, 6 (40%) mobilized implant prosthetic restorations and 2 (13.4%) hybrid restorations.

Conclusions. Concepting and planning of prosthetic implant treatment and its realization increases essentially the chances of stopping the resorbing process of bone supply in quantity and quality.

Keywords: implant-prosthetic, total edentation.

COMPLICAȚIILE OFTALMOLOGICE LA PACIENȚII CU SFENOIDITĂ IZOLATĂ

Barladean Aliona, Tataru Petru

(Conducător științific: Cepoida Irina, asist. univ., Catedra de radiologie și imagistică)

Scopul lucrării Evaluarea aportului imagistic în sfenoidită izolată cu complicații oftalmologice.

Material și metode. Pe parcursul ultimilor 10 ani în cadrul IMSP Spitalul Clinic Republican și Euromed s-au adresat 15 pacienți (vîrstă între 19 – 55 ani) cu sinusită sfenoidală asociată cu dezvoltarea complicațiilor oftalmologice.

Rezultate. O treime din cazuri evaluate, pacienții s-au adresat cu sinusită acută, restul fiind confirmat caracterul cronic al sfenoiditei în acutizare. Clinic, sfenoidita izolată se manifestă prin semne nespecifice inflamatorii locale și antecedente de infecții respiratorii suportate 1 – 2 săptămîni înainte de debutul maladiei. S-a înregistrat afectarea nervilor cranieni II – IV, cu manifestările oftalmologice corespunzătorii. În cazurile de sfenoidită cu debut acut și progresie rapidă radiografia convențională determină prezența unui nivel de lichid la nivelul sinusului sfenoidal, pentru cazurile cronice e caracteristică îngroșarea mucoasei parietale sinusale, mai bine evidențiată prin CT. Examenul clinic completat de studiile imagistice efectuate a permis aprecierea a 9 cazuri de celulită orbitală, 2 cazuri de abces orbital, 3 cazuri de sindromul apexului orbital și un proces purulent raspîndit intra și extracranian. După aplicarea tratamentului corespunzător 13 din 15 cazuri s-au rezolvat cu succes.

Concluzii. Identificarea sfenoiditei izolate ca și cauza complicațiilor oftalmologice solicită aplicarea a mai multor metode imagistice cu evaluare dinamică a evoluției procesului patologic.

Cuvinte cheie: sfenoidită, complicații oftalmologice.

OPHTHALMOLOGICAL COMPLICATIONS IN PATIENTS WITH ISOLATED SPHENOIDITIS

Barladean Aliona, Tataru Petru

(Scientific adviser: Cepoida Irina, associate professor, Chair of radiology and imaging)

Objective of the study. Evaluation of the role of imaging in patients with isolated sphenoiditis associated with ophthalmological complications.

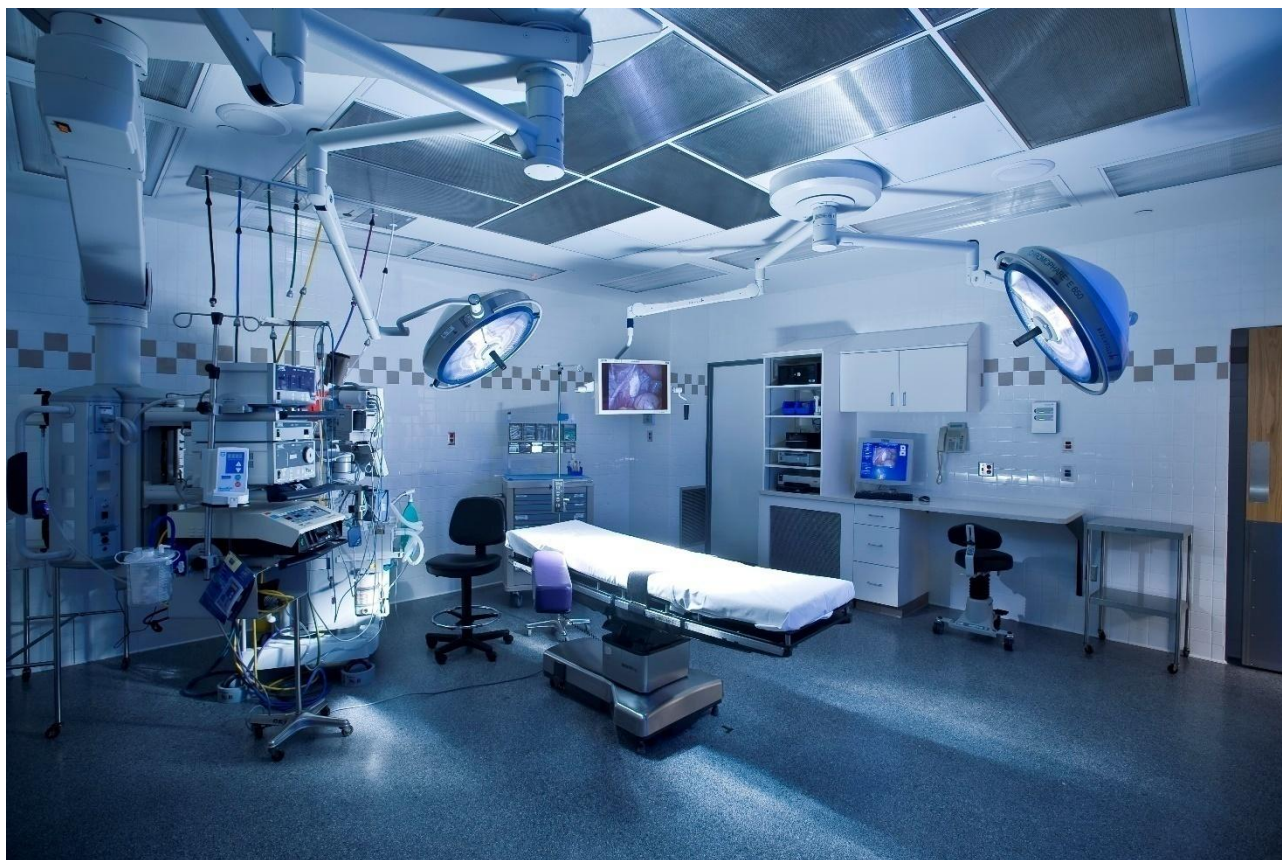
Material and methods. During the last 10 years at the radiology department of the Clinical Republican Hospital and „Euromed” were diagnosed 15 patients (aged from 19 to 55 years) with isolated sphenoid sinusitis with ophthalmic complications.

Results. One third of the patients has addressed with acute sinusitis, the rest of patients being chronic ones. Clinical manifestations of the pathology included nonspecific signs and respiratory infections within 1 – 2 weeks before the disease's onset. There was characterized by brutal onset and rapid progression. Conventional radiography determines sinus opacity or presence of fluid level in sphenoid sinus. Mucosal thickening is a characteristic feature of chronic sinusitis, better observed on CT. Clinical examination completed by imaging studies allowed the diagnosis of 9 cases of orbital cellulitis, 2 orbital abscesses, 3 orbital apex syndromes and purulent process spread intra and extracranial After applying the appropriate treatment 13 of 15 cases had a favorable evolution.

Conclusions. Identification of isolated sphenoiditis complications calls for implementing several imaging methods with dynamic assesment of the evolution of the disease process.

Keywords: sphenoiditis, ophthalmological complications.

Cercetări clinice (profilul medico-chirurgical)



SINDROMUL DE ISCHEMIE CRONICĂ ENTERO-MEZENTERICĂ – DIAGNOSTIC ȘI TACTICĂ CHIRURGICALĂ

Coțaga Igor

(Conducător științific: Cazac Anatol, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de chirurgie nr. 2)

Introducere. Deși sindromul de ischemie cronică entero-mezenterică (sdr. ICEM) reprezintă doar 5% dintre toate evenimentele ischemice, cauzate în special de ateroscleroză, poate induce consecințe clinice grave.

Scopul lucrării. Diagnosticul și tactica chirurgicală în sdr.ICEM.

Material și metode. Studiul prezintă rezultatele diagnosticului și tratamentul chirurgical aplicat la 19 pacienți cu sdr. ICEM pe perioada anilor 2010-2015, efectuat în Clinica 2 Chirurgie. Diagnosticul de sdr. ICEM a fost stabilit printr-o abordare complexă ce include gândirea clinică, investigațiile paraclinice (analiza generală și biochimică a sîngelui) și cele imagistice (radiografia, USG Doppler, CT în regim angiografic și angiografia selectivă).

Rezultate. Operațiile efectuate pacienților cu sdr. ICEM au fost: laparotomia exploratorie – 8 (42,11%) cazuri, rezechția intestinului subțire cu aplicarea stomei – 2 (10,53%) cazuri, rezechția intestinului subțire cu formarea anastomozei termino-terminale – 6 (31,58%) cazuri și hemicolecctomia dreaptă cu colostomie – 3 (15,79%) cazuri. Evoluția favorabilă a stării pacienților a fost în 9 (47,36%) cazuri. Mortalitatea postoperatorie a fost înregistrată în 10 (52,63%) cazuri. Cauzele deceselor au fost insuficiența organelor vital importante, drept consecință a ischemiei entero-mezenterice.

Concluzii. Adresarea precoce a pacienților cu sdr. ICEM și metodele contemporane de diagnostic imagistic au un rol decisiv în tactica tratamentului chirurgical. Astfel, tratamentul aplicat în stadiul de leziuni reversibile ale intestinului, asigură o rată mai înaltă a supraviețuirii comparativ cu tratamentul efectuat în stadiul de leziuni ireversibile, care înregistrează o rată a mortalității mai mare de 50%.

Cuvinte cheie: ateroscleroză, ischemie cronică entero-mezenterică, diagnostic, tratament chirurgical.

THE CHRONIC SYNDROME OF ENTERO-MESENTERIC ISCHEMIA – THE DIAGNOSTICS AND SURGICAL TACTICS

Coțaga Igor

(Scientific adviser: Cazac Anatol, PhD, associate professor, Department of surgery nr. 2)

Introduction. Although the syndrome of chronic entero-mesenteric ischemia (SDR. ICEM) is only 5% of all the ischemic events, caused mainly by atherosclerosis, can induce severe clinical consequences.

Objective of the study. The diagnosis and surgical tactics in sdr. ICEM.

Material and methods. The study presents the results of diagnosis and surgical treatment applied to 19 patients with sdr. ICEM during the years 2010-2015, conducted in Surgery Clinic 2. The diagnosis of RDS. ICEM was established through a comprehensive approach that includes clinical thinking, laboratory investigations (general and biochemical analysis of blood) and imaging (radiography, Doppler ultrasound, angiography and CT angiography under selective).

Results. The operations performed at patients with sdr. ICEM were exploratory laparotomy – 8 (42.11%) cases, small bowel resection with application of stoma – 2 (10.53%) cases, small bowel resection with anastomosis termino-terminal – 6 (31.58%) cases and right hemicolecctomy with colostoma – 3 (15.79%) cases. The favorable evolution of the condition of the patients was 9 (47.36%) cases. Postoperative mortality was recorded in 10 (52.63%) cases. Causes of death were important vital organ failure as a result of entero-mesenteric ischemia.

Conclusions. The addressing patients with the early sdr. ICEM and contemporary diagnostic imaging methods play a decisive role in the tactics of surgical treatment. Thus, the treatment at the stage of reversible damage of the intestine, provides a higher survival rate as compared to the treatment carried out at the stage of irreversible, which records a death rate of more than 50%.

Keywords: atherosclerosis, chronic entero-mesenteric ischemia, diagnosis, surgical tactics.

SINTEZA REZULTATELOR OBTINUTE ÎN CLINICA CHIRURGIE NR. 2 PRIVIND DIAGNOSTICUL ȘI TRATAMENTUL NEOPLAZIEI EPITELIALE COLORECTALE

Tintiuc Nadina, Balan Ludmila

(Conducător științific: Palii Lucian, conf. univ., Catedra de chirurgie nr. 2)

Introducere. Afecțiunile tractului gastrointestinal se află printre locurile de frunte în patologiile neoplazice. Depistarea tardivă a acestora impune implementarea imperativă a unor metode eficiente și contemporane de diagnosticare și alegerea tacticii de tratament argumentate în scopul prevenirii recidivelor.

Scopul lucrării. Eficientizarea diagnosticului neoplaziei epiteliale colorectale cu selecția metodei optime de tratament.

Material și metode. Studiu retrospectiv efectuat pe perioada anilor 2007-2015 pe un lot de 156 de pacienți cu vârsta cuprinsă între 15-84 ani. Pacienții au fost supuși următoarelor metode de investigație: RSS (85,0%), irigoscopia (95,0%), colonoscopia (84,3%), FCS intraoperatorie (15,2%). Tacticile de tratament aplicate în funcție de diagnostic au fost: 1) metoda mini-invazivă și 2) intervenția chirurgicală prin laparotomie.

Rezultate. Pacienții diagnosticați cu polipi solitari și multipli au constituit 81,9 % din lotul total, cei cu Polipoză Adenomatoadă Familială – 4,6%, iar cei cu NECR malignizată – 13,1%. În urma stabilirii diagnosticului au existat 2 direcții de tratament: polipectomia endoscopică și transanală – realizată la 81,9% pacienți și intervenția chirurgicală prin laparotomie – în 17,7% cazuri.

Concluzii. Evoluția asimptomatică a etapelor inițiale ale NECR determină adresarea tardivă a pacienților la serviciile medicale. Astfel, alegerea unor metode de diagnostic certe reprezintă un element de bază în screeningul maladiei. În adoptarea unei tactici de tratament al NECR este preferată polipectomia endoscopică, pe când în cazul malignizării polipilor se recurge la intervenția chirurgicală prin laparotomie.

Cuvinte cheie: neoplazie colorectală, polipectomia endoscopică, intervenția chirurgicală prin laparotomie.

SYNTHESIS OF THE RESULTS OF THE SURGICAL CLINIC NR.2 REGARDING THE EPITHELIAL COLORECTAL NEOPLASIA DIAGNOSIS AND TREATMENT

Tintiuc Nadina, Balan Ludmila

(Scientific adviser: Lucian Palii, associate professor, Department of surgery nr.2)

Introduction. The affections of the gastrointestinal system take up one of the leading roles in the neoplastic diseases. Their late interpretation imposes the imperative implementation of some efficient and contemporary methods of diagnosis, as well as choosing an argued approach of treatment to prevent relapses.

Objective of the study. The efficientization of the diagnosis of epithelial colorectal neoplasia with the selection of an optimal treatment method.

Material and methods. The retrospective study was made between 2007-2015 on a group of 156 patients aged 15-84 years. The patients were submitted to the following methods of investigation: recto-manoscopy (85.0%), irrigoscopy (95.0%), colonoscopy (84.3%), intraoperative fibrocolonoscopy (15.2%). The treatment technique was chosen according to the diagnosis: 1) mini-invasive methods and 2) surgical intervention through laparotomy.

Results. The patients diagnosed with single or multiple adenomatous polyps constituted 81.9% of the whole group, those with familial adenomatous polyposis – 4.6 % and those with malignant polyps – 13.1%. After establishing the diagnosis, there were 2 directions of treatment: endoscopic and transanal polypectomy – done in 81.9 % of cases and surgical intervention through laparotomy – in 17.7%.

Conclusions. The asymptomatic evolution of the initial stage of ECRN determines the late addressability of patients to the medical healthcare service. Therefore, choosing a specific diagnostic path is an essential element of screening of the disease. When selecting a treatment procedure of the ECRN it is preferably to use endoscopic polypectomy, whereas in the case of malignant polyps surgical intervention through laparotomy is more applicable.

Keywords: colorectal neoplasia, endoscopic polypectomy, surgical intervention through laparotomy.

FACTORII DE RISC, CARE PREDISPUAN SINDROMUL PLANTEI DIABETICE

Turlacova Diana

(Conducător științific: Curca Victor, prof. univ., Catedra de chirurgie generală și semiologie)

Introducere. Sindromul plantei diabetice (SPD) este o complicație diabetului zaharat (DZ). Depistarea precoce factorilor de risc poate împiedica apariția complicațiilor SPD.

Scopul lucrării. Determinarea factorilor de risc la pacienți cu DZ, care duc la complicații SPD.

Material și metode. A fost efectuat un studiu în care au participat 50 pacienți cu DZ care deja au avut complicații SPD și ca urmare amputarea falangelor plantei. Pacienții au fost repartizați în grupe, conform sexului, vârstei, indexului corporal, prezenței deprinderilor nocive (fumatul), retinopatiei (scăderea vederii), duratei maladiei principale, tipului SPD: neuropatic (prezența neuropatiei senzorie (NS)), ischemic (prezența macroangiopatiei (MAP)), mixt (NS+ MAP), prezența traumelor acute și cronice (traume anterioare și purtarea încălțămintei incomode).

Rezultate. Sexul masculin – 72%, vârsta 48-78 ani (vârsta medie 62 ani), obezi – 70%, fumătorii – 18%, pacienți cu retinopatie – 78%, DZ mai mult de 10 ani – 74%, NS – 40%, MAP – 34%, NS+MAP – 26%, traume anterioare – 24%, purtătorii încălțămintei incomode – 20%.

Concluzii. (1) Complicațiile SPD mai frecvent survin la pacienți de sex masculin, obezi, care sunt bolnavi cu DZ mai mult de 10 ani. (2) Retinopatie diabetică se dezvoltă la 78% de pacienți. (3) Tipul SPD cel mai răspândit este neuropatic (40%), mai rar ischemic (34%), mixt (26%).

Cuvinte cheie: sindromul piciorului diabetic, diabet zaharat, factorii de risc.

THE RISK FACTORS, WHICH PREDISPOSE TO DIABETIC FOOT

Turlacova Diana

(Scientific adviser: Curca Victor, university professor, Chair of general surgery and semiology)

Introduction. The syndrome of diabetic foot (SDF) is the complication of diabetes. Detection on time of the risk factors gives the possibility to prevent appearance of SDF complications.

Objective of the study. The determination of risk factors in patients with diabetes which leads to SDF complications.

Material and methods. The research was carried out on 50 patients with diabetes, who have already had complications and subsequently amputated phalanges on the leg. The patients were assigned to groups according to sex, age, body mass index, the presence of bad habits – the smoking, retinopathy (the disturbance of visual acuity), the duration of underlying disease, the type of SDF: neuropathic (the presence of sensory neuropathy (SN)), ischemic (the presence of macroangiopathy (MAP)), mixed (SN+ MAP), the presence of acute and chronic trauma (preceding trauma and wearing uncomfortable shoes).

Results. Males – 72%, the age 48-78 (the average age - 62), fat patients – 70%, smokers – 18%, the patients with retinopathy – 78%, the diabetes more than 10 years – 74%, SN – 40%, MAP – 34%, SN+MAP – 24%, preceding trauma – 24%, wearing uncomfortable shoes – 20%.

Conclusions. (1) The complications of SDF more frequently occur in male, obese patients with diabetes more than 10 years. (2) Diabetic retinopathy occurs in 78% of patients. (3) The type of SDF more frequently is neuropathic (40%), more rarely ischemic (34%), mixed (26%).

Keywords: the syndrome of diabetic foot, diabetes, the risk factors.

TRAUMATISMUL ASOCIAT AL FRACTURILOR DE MANDIBULĂ

Baciu Dumitrița, Bolboceanu Veronica, Veleșco Valeria

(Conducător științific: Hîțu Dumitru, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan”)

Introducere. Traumatismul asociat al fracturilor de mandibulă generează un șir de probleme. Toate acestea justifică actualitatea studierii problemei tratamentului traumatismului asociat al fracturilor de mandibulă, de către medicii specialiști, iar elaborarea unui nou algoritm de diagnostic rămîne o prioritate a traumatologiei moderne.

Scopul lucrării. Evaluarea studiului comparativ observațional descriptiv în leziunile traumatice asociate ale fracturilor de mandibulă.

Materiale și metode. Pentru atingerea scopului propus au fost supuși examenului și li s-a acordat asistență medicală bolnavilor cu leziuni traumatice asociate ale feței, tratați în Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială (ChOMF), pe parcursul anului 2011. Au fost monitorizați 90 de pacienți cu traumatisme asociate ale fracturilor de mandibulă, supuși unui studiu retrospectiv epidemiologic, care a inclus: frecvența și repartizarea traumatismului asociat al fracturilor de mandibulă.

Rezultate. Leziuni traumatice asociate ale fracturilor de mandibulă au constituit 51,42%, tratați în secția de ChOMF. Fracturile angulare ale mandibulei au constituit 54,44%. Leziunile închise au ocupat 41,11%. Tratamentul fracturilor de mandibulă prin metode ortopedice au constituit 95,55%. Osteosinteza mandibulei a alcătuit 31,11%.

Concluzii. Traumatismul asociat al fracturilor de mandibulă a ocupat 51,42% de cazuri din pacienții cu leziuni traumatice asociate ale feței. Fracturile angulare au constituit 54,44% de cazuri din pacienții cu leziuni traumatice asociate ale fracturilor de mandibulă. Tratamentul fracturilor de mandibulă prin metode ortopedice a constituit 95,55% de cazuri din pacienții cu leziuni traumatice asociate ale fracturilor de mandibulă.

Cuvinte cheie: leziuni traumatice, mandibulă, diagnostic, tratament.

ASSOCIATED TRAUMA OF MANDIBLE FRACTURES

Baciu Dumitrița, Bolobocianu Veronica, Veleșco Valeria,

(Scientific adviser: Hîțu Dumitru, PhD, university professor, Chair of oro-maxillofacial surgery and oral implantology „Arsenie Guțan”)

Introduction. The associated trauma of mandible fractures causes a lot of problems. All these justify the topical interest of studying the treatment problem of associated trauma of mandible fractures by specialists, since the development of a new diagnostic algorithm remains a priority of modern traumatology.

Objective of the study. The assessment of the descriptive, observational and comparative study of injuries associated with the mandible fractures.

Material and methods. In order to achieve the proposed goal patients with associated facial injuries treated in Oro-Maxillofacial Surgery (OMFS) in 2011 examined and were provided medical assistance. 90 patients with associated trauma of mandible fractures have been monitored and underwent a retrospective epidemiological study, which included: the frequency and distribution of associated trauma of mandible fractures.

Results. Patients with associated trauma of mandible fractures constituted 51.42% of treated in OMFS Department. The mandible angular fractures have constituted 54.44%. Closed injuries occupied 41.11%. The orthopedic treatment of mandible fractures represented a total of 95.55%. The osteosynthesis of mandible made up 31.11%.

Conclusions. Associated trauma of mandible fractures constituted 51.42% of cases of patients with associated facial injuries. The mandible angular fractures have constituted 54.44 % of cases of patients with associated trauma of mandible fractures. The orthopedic treatment of mandible fractures represented a total of 95.55% of cases of patients with associated trauma of mandible fractures.

Keywords: associated trauma of the mandible fractures, diagnosis, treatment.

APRECIEREA SCORULUI SEVERITĂȚII FRACTURILOR FACIALE

Boicu Maria, Eftodii Victoria, Hîțu Ilie

(Conducător științific: Hîțu Dumitru, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan”)

Introducere. Trauma regiunii oro-maxilo-faciale este o problemă majoră de sănătate a societății contemporane, cu o incidență în creștere. Pentru a evalua prejudiciul acțiunii factorului subit, elaborarea unui nou algoritm curativ-diagnostic rămîne o direcție prioritară a traumatologiei moderne.

Scopul lucrării. Evaluarea studiului în aprecierea scorului severității traumei feței în traumatismul asociat al regiunii oro-maxilo-faciale.

Material și metode. Pentru atingerea scopului preconizat s-a efectuat un studiu epidemiologic descriptiv pe un eșantion de 175 de pacienți cu traumatisme asociate ale feței, tratați în Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială (ChOMF), pe parcursul anului 2011. S-a calculat proporția traumatismului asociat al feței, frecvența fracturilor faciale, s-a apreciat scorul severității fracturilor faciale în traumatismul asociat al feței și s-a aplicat testul *T-Student*.

Rezultate. Leziunile traumatice asociate ale feței au constituit 9,63% din numărul total de bolnavi tratați în secția de ChOMF ($ES=\pm 2,23\%$; $t=40,52$; $p<0,001$). Fracturile faciale au ocupat 94,28% cazuri din pacienții cu traumatism asociat ($ES=\pm 1,80\%$; $t=3,16$; $p<0,01$). Scorul mediu al severității fracturilor faciale a constituit 3,04. Valoarea cea mai des întâlnită a corespuns fracturilor cu scorul “1” ce a constituit 29,72%. Scorul severității fracturilor faciale de la 1 la 3 a ocupat peste 56,76% din leziunile traumatice asociate ale feței.

Concluzii. Leziunile traumatice asociate ale feței au constituit 9,63% din numărul total de bolnavi. Fracturile faciale au ocupat 94,28% din traumatismul asociat al feței. Scorul severității fracturilor faciale în mediu a constituit 3,04.

Cuvinte cheie: scorul severității fracturilor faciale, traumatism asociat.

THE APPRECIATION OF FACIAL FRACTURES SEVERITY SCORE

Boicu Maria, Eftodii Victoria, Hîțu Ilie

(Scientific adviser: Hîțu Dumitru, PhD, associate professor, Chair of oral and maxillofacial surgery and oral implantology „Arsenie Guțan”)

Introduction. The injury of the oro-maxillo-facial region is a major health problem of contemporary society with a rising incidence. To evaluate the damage caused by the sudden factor's action, the elaboration of a new curative-diagnostic algorithm remains a priority in modern traumatology.

Objective of the study. Evaluation of the study regarding facial injuries score appreciation in associated injuries of the oral-maxillofacial region.

Material and methods. To achieve the intended purpose a descriptive epidemiological study was performed on a sample of 175 patients with associated facial injuries treated at the Oral and Maxillofacial Surgery Clinic (ChOMFS) during 2011. We have calculated the proportion of the associated facial injury, the frequency of facial fractures, appreciated the severity score of the facial fractures in the facial associated injuries and the *Student's t-test* has been applied.

Results. The associated facial injuries represent 9.63% of the total number of patients treated in the OMF surgery department ($ES=\pm 2.23\%$; $t=40.52$; $p<0.001$). Facial fractures represent 94.28% from the number of patients with associated injuries ($ES=\pm 1.80\%$; $t=3.16$; $p<0.01$). The average score of the facial fractures severity was 3.04. The most frequently encountered value has corresponded to "1", which constitutes 29.72%. The severity score of the facial fractures from 1 to 3 have represented over 56.76% from the associated injuries of the face.

Conclusions. The associated facial injuries represent 9.63 % of the total number of patients. The Facial fractures occupied 94.28% of the face associated injuries. The average severity score in facial fractures was 3.04.

Keywords: severity score of the facial fractures, associated injury.

POLITRAUMATISMULUI ASOCIAT AL FEȚEI

Bolboceanu Veronica, Veleşco Valeria, Baciú Dimitrița

(Conducător științific: Hîțu Dumitru, dr. șt. med, conf. univ., Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan”)

Introducere. Politraumatismul asociat al feței generează un șir de probleme ce impun studierea problemei tratamentului și elaborarea unui nou algoritm curativ-profilactic.

Scopul lucrării. Evaluarea studiului comparativ observațional descriptiv în politraumatismul asociat al feței cu stabilirea formelor clinice și structurii variantelor de asocieri a traumatismelor faciale.

Material și metode. Pentru atingerea scopului preconizat au fost supuși examenului și li s-a acordat asistență medicală bolnavilor cu leziuni traumatice asociate ale feței, tratați în Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială (ChOMF), pe parcursul anului 2011. Au fost monitorizați 175 de pacienți, cu leziuni traumatice asociate ale feței, și supuși unui studiu care a inclus: frecvența, repartizarea traumatismului asociat facial, statistica: t – Student.

Rezultate. Leziuni traumatice asociate ale feței au constituit 9,63% din numărul total de bolnavi tratați în secția de ChOMF. Politraumatismul asociat al feței s-a repartizat în felul următor: leziuni traumatice biasociate în 139 cazuri (79,42%)(EM – 3,429; t = 6,001; p < 0,001), triasociate în 24 cazuri (13,71%)(EM – 7,171; t = 12,031; p < 0,001) și patru leziuni asociate în 12 cazuri (6,85%) (EM – 7,902; t = 11,715; p < 0,001).

Concluzii.(1) Fiecare al 10-lea bolnav tratat în secția de ChOMF prezintă leziuni traumatice asociate ale feței. (2) Cel mai des s-au înregistrat pacienți cu leziuni traumatice biasociate, iar cea mai mică frecvență o prezintă leziunile traumatice asociate a patru regiuni.

Cuvinte cheie: politraumatism asociat ale feței, diagnostic, biasociat, triasociat, quadroasociat.

ASSOCIATED POLYTRAUMATISM OF FACE

Bolboceanu Veronica, Veleşco Valeria, Baciú Dimitrița

(Scientific advisor: Hîțu Dumitru, PhD, associate professor, Department of oro-maxilo-facial Surgery and oral implantology „Arsenie Guțan”)

Introduction. Associated politraumatism of face includes many treatment studies and establishment of a new curative-diagnosis algorithm.

Objective of the study. The evaluation of comparative observational descriptive study of facial politraumatism with the establishment and structure of type of facial associated traumatism.

Material and methods. For the obtained aim, during 2011 year there were examined and treated the patients with associated facial traumatic injuries at the Oro-Maxilo-Facial surgical clinic. 175 patients with associated facial traumatic injuries there were monitored and included in a study which contains the frequency and the cranio-facial associated traumatism, statistics: t-Student.

Results. Facial associated traumatism injuries constitute of 9.63% from the total number of patients treated at the OMFSu department. Facial associated polytraumatism was divided in the following way: dual-associated facial traumatic injuries 139 cases (79.42%) (EM – 3.429; t = 6.001; p < 0,001), trio-associated 24 cases (13.71%) (EM – 7.171; t = 12.031; p < 0.001) and four regions 12 cases (6.85%)(EM – 7.902; t = 11.715; p < 0.001) .

Conclusions.(1) Every 10-th treated patient in the department of OMFSC has associated facial traumatic injuries of the face. (2)The most frequent were registered patients with dual-associated traumatic injuries. Associated traumatic injuries of the fourth region were the rare.

Keywords: facial associated polytraumas, diagnostic, dual-associated, trio-associated, quadroassociated.

TRAUMATISMUL ASOCIAT AL ȚESUTURILOR MOI ALE FEȚEI

Veleșco Valeria, Baci Dumitrița, Bolboceanu Veronica

(Conducător științific: Hîțu Dumitru, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan”)

Introducere. Traumatismul asociat al țesuturilor moi al feței ocupă un loc tot mai important, având caracteristici proprii din cauza complexității regiunilor topografice vitale în care se produc, aspectele, evoluția, complicațiile și metodele de tratament. De aceea rămâne o problema actuală, ce prevede studierea și elaborarea unui nou algoritm de diagnostic, care va ajuta la scăderea frecvenței complicațiilor.

Scopul lucrării. Evaluarea studiului comparativ observațional descriptiv în leziunile traumatice asociate ale țesuturilor moi ale feței.

Material și metode. Pentru atingerea scopului propus s-a acordat asistență medicală bolnavilor cu leziuni traumatice asociate ale feței, tratați în Clinica de Chirurgie Oro-Maxilo-Facială (ChOMF), pe parcursul anului 2015. Au fost monitorizați 29 de pacienți cu traumatisme asociate ale țesuturilor moi ale feței și supuși unui studiu retrospectiv epidemiologic, care a inclus: frecvența și repartizarea traumatismului asociat al țesuturilor moi al feței. Statistica: criteriul t-Student

Rezultate. Leziunile traumatice asociate a țesuturilor moi ale feței au constituit 30,20% din numărul total de bolnavi tratați în secția ChOMF (EM= 4,68; t= 14,89; p <0,001). Rezultatele obținute se împart astfel: plăgi contuze în 21 cazuri (72,41%), plăgi cu defect 6 cazuri (20,68%), plăgi tăiate și plăgi multiple a feței a câte 1 caz (3,44%). Tratamentul leziunilor traumatice ale țesuturilor moi a feței cu prelucrarea chirurgicală a plăgii a constituit 24 cazuri (82,75%).

Concluzii. Fiecare al 3 pacient este cu traumatism asociat al țesuturilor moi al feței. Plăgile contuze constituie 2/3 din totalul leziunilor țesuturilor moi ale feței.

Cuvinte cheie: leziuni traumatice asociate ale țesuturilor moi ale feței,diagnostic,tratament.

ASSOCIATED TRAUMA OF THE SOFT TISSUES OF THE FACE

Veleșco Valeria, Baci Dumitrița, Bolboceanu Veronica

(Scientific adviser: Hîțu Dumitru, PhD, associate professor, Department of oral and maxillofacial surgery and oral implantology „Arsenie Guțan”)

Introduction. Associated trauma of soft tissues of the face is becoming more important, having its own characteristics due to the complexity of vital topographic regions where they occur, aspects, evolution, complications and treatment methods. Therefore, it remains a current issue, which requires study and development of new diagnostic algorithm, that will help decrease the number of complications.

Objective of study. The assessment of the descriptive, observational and comparative study of associated trauma of soft tissues of the face.

Material and methods. In order to achieve the proposed goal, patients with associated traumas of the face, were provided with medical assistance and treated in Oro-Maxillofacial Surgery (OMFS) during 2015. There were monitored 29 patients, who had associated traumas of soft tissues of the face and were subject to a retrospective epidemiological study, which included: the frequency and the distribution of associated trauma of soft tissues of the face. Statistics: t-Student criteria.

Results. The percentage of associated trauma of soft tissues of the face constituted 30.21% of the patients treated in OMFS Department (EM= 4.38; t= 14.89; p< 0.001). The results can be distributed as shown further: Contusion wounds were present in 21 or 72.41% of cases, cut wounds and multiple facial wounds in 1 or 3.44% of cases per each. The treatment of soft tissues injuries of the face via surgical manipulations of the wound have constituted 24 or 82.75% of cases.

Conclusions. Every 3 rd patient had traumas associated with facial soft tissues. Contusion wounds constitute 2/3 of facial soft tissue injuries.

Keywords: associated trauma of the facial soft tissues,diagnosis,treatment.

TROMBOCITEMIA ESENȚIALĂ. ASPECTE CLINICE ȘI HEMATOLOGICE

Cojocaru Nadea

(Conducător științific: Corcimaru Ion, dr. hab. șt. med., prof. univ., Catedra de oncologie, hematologie și radioterapie)

Introducere. Trombocitemia esențială (TE) prezintă o patologie mieloproliferativă, cronică. Are loc proliferarea megacariocitelor și formarea excesivă de trombocite (T), care conduce la complicații trombotice grave.

Scopul lucrării. Studiarea manifestărilor clinico-hematologice ale TE.

Material și metode. Studiu observațional analitic, de tip retrospectiv. A inclus 60 de pacienți, cu vârsta între 21 ani și 80 ani, vârsta medie 55,3 ani. Lucru cu fișele de observație din arhivă. Colectarea parametrilor (vârsta (V), sex (S), examenul fizic, hemoleucograma (H), trepanobiopsia, complicații (C)).

Rezultate. S: F – 39 (65%) vs B – 21 (35%), V: 41-70, H: T – 640-2880, Nr. T >1000 – 38p, C: 12p.

Concluzii. (1) Înregistrată în vârsta 20-80 ani, cu predominare la femei. (2) Semnele clinice au caracter similar cu alte patologii hematologice și nehematologice. (3) Diagnosticul se confirmă prin trepanobiopsie.

Cuvinte cheie: megacariocite, trombocitemie, complicații trombotice.

ESSENTIAL THROMBOCYTHEMIA. CLINICAL AND HEMATOLOGICAL ASPECTS

Cojocaru Nadea

(Scientific adviser: Corcimaru Ion, PhD, university professor, Chair of oncology, hematology and radiotherapy)

Introduction. Essential thrombocythemia (ET) is a myeloproliferative pathology, chronic. Proliferate megakaryocytes and platelets (P) increased formation occurs, which causes serious thrombotic complications.

Objective of the study. The study of clinical and hematological manifestations of ET.

Material and methods. Analytical retrospective study. It included 60 patients, aged between 21 years and 80 years, average age 55.3 years. Analysis of observation cards from the archive. Parameters collection (age (A), sex (S), physical examination, blood test (BT), trepanobiopsy, complications (C)).

Results. S: W – 39 (65%) vs. M – 21 (35%), A: 41-70, BT: P – 640-2880, Nr. P >1000 – 38p, C: 12p.

Conclusions. (1) ET is frequently recorded in the age between 20-80 years, with prevalence in women. (2) Clinical signs have a character similar to other hematologic and non-hematologic pathologies. (3) The diagnosis is confirmed by trepanobiopsy.

Keywords: megakaryocytes, thrombocythemia, thrombotic complications.

REZULTATELE TRATAMENTULUI RECIDIVELOR LA PACIENȚII CU STADIILE I ȘI II ALE LIMFOMULUI HODGKIN

Danila Aliona

(Conducător științific: Robu Maria, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de oncologie, hematologie și radioterapie)

Introducere. Limfomul Hodgkin (LH) prezintă o tumoră malignă a țesutului limfoid. Deși eficacitatea tratamentului la pacienții cu stadiile I și II ale LH este înaltă în aproximativ 10-15% cazuri se dezvoltă recidive. Recidivele influențează negativ asupra calității și duratei vieții pacienților. De aceea recidivele LH constituie o problemă importantă și actuală atât în plan de diagnostic cât și de tratament.

Scopul lucrării. Studiarea rezultatelor tratamentului recidivelor la pacienții cu stadiile I și II ale limfomului Hodgkin.

Material și metode. Au fost studiate rezultatele tratamentului recidivelor care s-au dezvoltat la 57 de pacienți în vârstă de la 14 până la 64 de ani cu LH diagnosticați în stadiile I și II cu remisiuni complete.

Tratamentul a fost efectuat cu 6-8 cicluri de (PChT) după schemele ABVD, CVPP, la 42 de bolnavi. În 15 cazuri a fost aplicat tratament combinat (PChT + radioterapie).

Rezultate. Studiarea rezultatelor tratamentului recidivelor a arătat că eficacitatea tratamentului a fost joasă, remisiuni complete au fost obținute doar la 56,1% de pacienți. Procentul remisiunilor complete a fost mai înalt în cazurile de utilizare a PChT după schema ABVD (77,8%), spre deosebire de PChT după schema CVPP (45,0%). Supraviețuirea fără recidive a pacienților cu remisiuni complete peste 2 și 5 ani a constituit 90,2% și 84,7% respectiv. Astfel în cazurile când au fost obținute remisiuni complete majoritatea din ele au fost de lungă durată.

Concluzii. În tratamentul recidivelor LH eficacitatea a fost mai înaltă la aplicarea PChT după schema ABVD.

Cuvinte cheie: limfomul Hodgkin, recidive, tratament.

TREATMENT RESULTS RELAPSES IN PATIENTS WITH STAGE I AND II HODGKIN LYMPHOMA

Danila Aliona

(Scientific adviser: Robu Maria, PhD, associate professor, Chair of oncology, hematology and radiotherapy)

Introduction. Hodgkin lymphoma (LH) has a malignant tumor of lymphoid tissue. Although efficacy in patients with stages I and II of LH is high in 10-15% of cases develop recurrences. Relapses adversely affects the quality and duration of life. Therefore relapses LH is an important issue and present both in diagnosis and treatment.

Objective of the study. Studying the results of treatment of relapses in patients with stages I and II Hodgkin lymphoma.

Material and methods. They have studied the results of treatment of relapses which were developed in 57 patients aged 14 to 64 years old diagnosed with LH in the early stages I and II with complete remission.

The treatment was carried out with 6-8 cycles (PChT) following schemes ABVD, CVPP in 42 patients. In 15 cases combined treatment was applied (PChT + radiotherapy).

Results. Study results showed that treatment relapses efficacy was low. Complete remission was obtained only 56.1% of patients. The percentage of complete remission was higher in case of use of PChT according to the scheme ABVD (77.8%), as opposed to following scheme CVPP PChT (45.0%). Recurrence-free survival of patients with complete remission over 2 to 5 years was 90.2% and 84.7% respectively. Thus in cases where complete remissions were achieved in most of these were long lasting.

Conclusions. In the treatment of recurrences LH efficacy was higher in PChT application after ABVD scheme.

Keywords: hodgkin lymphoma, relapses, treatment.

FRACTURI-LUXAȚII ALE COLOANEI CERVICALE

Mazu Alexandru

(Conducător științific: Caproș Nicolae, dr. hab. șt. med., prof. univ., Catedra de ortopedie și traumatologie)

Introducere. Fracturi-luxații ale coloanei cervicale sunt traumatisme articulare (ale vertebrelor cervicale) ce includ discontinuități liniare ale oaselor produse prin acțiunea unor forțe care depășesc modulul lor de elasticitate sau traumatisme care include poziții anormale manifestându-se prin: durere, impotență funcțională și mobilitate anormală prin urmare provoacă suferință pronunțată pacientului.

Scopul lucrării. Evaluarea tehnicilor chirurgicale reconstructive contemporane în tratamentul fracturilor – luxații a coloanei cervicale.

Material și metode. Descrierea clinică a pacienților cu prezentarea datelor paraclinice din fișe de observație din arhiva Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie.

Rezultate. Intervențiile chirurgicale au fost aplicate mult mai frecvent la pacienții cu deficit neurologic incomplet (68,8%), la cei fără fenomene neurologice (65%) și numai în 16,3% din cazurile cu deficit neurologic complet. În același timp marea majoritate (97,8%) din intervențiile chirurgicale au fost efectuate peste 72 ore de la accident.

Concluzii. Tratamentul medical aplicat în primele 8 ore de la traumatism la pacienții cu fracturi luxatii a coloanei cervicale poate contribui la ameliorarea prognosticului funcțional conform recomandării curente NASCIS 3.

Cuvinte cheie: fracturi, luxații, coloana cervicală.

FRACTURES-DISLOCATIONS OF THE CERVICAL SPINE

Mazur Alexandru

(Scientific adviser: Caproș Nicolae, PhD, university professor, Department of orthopaedics and traumatology)

Introduction. Fractures - dislocations of the cervical spine are articular injuries (of cervical vertebrae) that include bone linear discontinuities produced by the action of forces beyond of their elasticity capacity or trauma which provoke abnormal position and are manifested by: pain, functional impotence and abnormal mobility therefore causing pronounced patient suffering.

Objective of the study. Assessment of contemporary reconstructive surgery techniques in the treatment of fractures - dislocations of the cervical spine.

Material and methods. Clinical presentations of the patients and the laboratory data reported from the observation forms from the archive of Traumatology and Orthopaedics Hospital.

Results. Surgical interventions were performed more frequently on patients with incomplete neurological deficiency (68.8%); without neurological manifestations (65%); complete neurological deficiency (only 16.3% of cases). Whereas the majority of surgeries (97.8%) were performed over 72 hours after the accident.

Conclusions. The medical treatment which is applied within first 8 hours after injury in patients with fractures-dislocations of the cervical spine may help improve functional outcomes as recommended by NASCIS.

Keywords: fractures, dislocations, cervical spine.

TRATAMENTUL CHIRURGICAL ȘI OFTALMOTONUSULLA PACIENȚII CU GLAUCOM PRIMAR CU UNGHI DESCHIS

Popșoi Diana

(Conducător științific: Bendelic Eugeniu, dr. hab. șt. med., prof. univ., Catedra de oftalmologie)

Introducere. Glaucomul primar cu unghi deschis (GPUD) este o boala cronică, lent progresivă, bilaterală, caracterizată prin creșterea presiunii intraoculare (PIO) cu afectarea fibrelor nervoase ale retinei și nervului optic, cu dereglarea funcției vizuale.

Scopul lucrării. Studiarea particularităților de tratament chirurgical la pacienții cu GPUD.

Material și metode. Studiu retrospectiv integral al unui lot de 149 de pacienți, internați și în IMSP SCR Chișinău, secția oftalmologie, pe perioada anului 2009. Pacienților li s-a măsurat PIO preoperator cât și postoperator.

Rezultate. Conform criteriilor au fost selectați 149 de pacienți, din ei – 140 tratament chirurgical, 9 – tratament medicamentos. După tipul intervențiilor pacienții au fost divizați în 3 loturi: trabeculectomie – 50,7%, sclerectomie profundă – 36,7 %, alte tipuri de intervenții la – 12,6 %. După PIO preoperator pacienții s-au împărțit în: PIO < 27mmHg – 13,5%, PIO = 27-32mmHg – 21,4%, PIO > 32mmHg – 65,1%. Succesul terapeutic s-a stabilit în funcție de nivelul PIO: 1) PIO compensată: PIO < 27 mmHg – 86,5%; 2) PIO decompensată: PIO ≥ 27 mmHg – 13,5%.

Concluzii. (1) Cel mai des a fost efectuată trabeculectomia (50,7%), urmată de sclerectomia profundă (36,4%). (2) PIO postoperator s-a micșorat cu 42,9% în aplicarea sclerectomiei profunde, 39,2% în aplicarea trabeculectomiei, și cu 41,6% în caz de aplicare a altor metode chirurgicale. (3) Succesul tratamentului cu o compensare totală a PIO constituie 86,5%, iar succesul tratamentului cu o compensare incompletă a PIO constituie 13,5%.

Cuvinte cheie: glaucom primar cu unghi deschis, trabeculectomie.

SURGICAL TREATMENT AND OPHTHALMOTONUS IN PATIENTS WITH OPEN-ANGLE GLAUCOMA

Popșoi Diana

(Scientific adviser: Bendelic Eugeniu, PhD, university professor, Department of ophthalmology)

Introduction. Primary open-angle glaucoma is a chronic slowly progressing, bilateral and asymmetric disease characterized by increasing IOP, affecting nerve fibers of the retina and optic nerve and impaired central and peripheral vision.

Objective of the study. To study the peculiarities of surgical treatment in patients with POAG.

Material and methods. A full descriptive study was accomplished on a lot of 149 patients, hospitalized and treated in Chișinău Republican Clinical Hospital during 2009.

Results. Of the 149 patients diagnosed with POAG, 9 patients were managed with medication, and 140 patients underwent surgical treatment. In all patients who have undergone surgical intervention, IOP was measured preoperatively as well as postoperatively. The following IOP values were recorded: IOP < 27mmHg in 19 patients, IOP = 27-32mmHg in 30 patients, IOP > 32mmHg in 91 patients. These patients underwent surgical treatment: trabeculectomy (71 patients) – 50.71%, and deep sclerectomy (51 patients) – 36.42%, and other types of interventions (18 patients) – 12.37%. Following the treatment, therapeutic success was determined based on the level of IOP: 1) full IOP compensation: IOP < 27mmHg – 129 patients (86.57%); 2) partial IOP compensation: IOP ≥ 27mmHg, 20 patients (13.43%).

Conclusions. (1) Trabeculectomy was the most frequently performed procedure – 50.71%, followed by profound sclerectomy – 36.42%. (2) IOP decreased post-surgery by 42.9% in profound sclerectomy, by 39.15% in trabeculectomy and 41.62% by performing other surgical methods. (3) The efficacy of the treatment constitutes 86.57% with full IOP compensation, and partial IOP compensation constitutes 13.43%.

Keywords: primary open-angle glaucoma, sinus trabeculectomy.

ESTIMAREA STĂRII FUNCȚIONALE HEPATICE LA GRAVIDELE CU TUBERCULOZĂ ACTIVĂ ALE ORGANELOR RESPIRATORII LA APLICAREA CHIMIOTERAPIEI

Cazacu Zoreana

(Conducător științific: Cernetchi Olga, dr. hab. șt. med., prof. univ., Catedra de obstetrică-ginecologie nr.2)

Introducere. Tuberculoza maternă este o afecțiune perinatală cu risc ridicat. Tratamentul precoce al gravidei cu tuberculoză prin utilizarea strategiei DOTS inversează impactul negativ asupra rezultatelor perinatale. Toleranța chimioterapiei rămîne a fi discutabilă, în vederea încărcării medicamentoase sporite asupra ficatului, în special pe parcursul sarcinii.

Scopul lucrării. Aprecierea, analiza și compararea gradului de afectare hepatică la gravidele cu TB activă la aplicarea chimioterapiei standardizate.

Material și metode. Am inclus în studiu 116 gravide cu vârsta cuprinsă între 18 și 43 de ani (vârsta medie a constituit $26,67 \pm 0,5$ ani). Lotul de bază – 58 de gravide cu tuberculoză activă a organelor respiratorii, care au administrat tratament specific cu preparate de linia I conform strategiei DOTS. Lotul de control – 58 de gravide sănătoase. Aprecierea stării funcționale a ficatului a fost realizată în baza a 8 parametri biochimici ai serului sanguin.

Rezultate. Estimarea în dinamică a relevat o creștere statistic semnificativă ale alaninaminotransferazei ($21,47 \pm 1,3$ și $44,89 \pm 4,3$ u/l, $p < 0,001$), aspartataminotransferazei ($20,95 \pm 1,2$ și $44,93 \pm 4,9$ u/l, $p < 0,001$) și fosfatazei alcaline ($109,49 \pm 3,5$ și $134,53 \pm 2,9$ u/l, $p < 0,001$). Nivelul bilirubinei totale ($8,47 \pm 0,5$ și $12,51 \pm 0,8$ mcmol/l, $p < 0,001$) și probei cu timol ($1,87 \pm 0,2$ și $3,11 \pm 0,2$ unități, $p < 0,001$) s-au apreciat în creștere moderată. A avut loc o creștere statistic semnificativă a proteinei totale ($59,88 \pm 0,6$ și $64,13 \pm 0,7$ g/l, $p < 0,001$), albuminelor ($32,82 \pm 0,3$ și $34,94 \pm 0,4$ g/l, $p < 0,001$) și globulinelor ($27,06 \pm 0,5$ și $29,07 \pm 0,6$ g/l, $p < 0,01$). Incidența reacțiilor adverse hepatotoxice în baza simptomatologiei clinice a fost apreciată în 10 (17,2%) cazuri la gravidele din lotul de bază.

Concluzii. Aplicarea terapiei specifice la gravide poartă secvențe de pericol în vederea dezvoltării hepatitelor toxice medicamentoase, însă este strict necesară pentru profilaxia dezvoltării tuberculozei congenitale la făt.

Cuvinte cheie: tuberculoza activă, chimioterapie, gravide, starea funcțională hepatică, DOTS.

ESTIMATED LIVER FUNCTIONAL STATUS IN WOMEN WITH ACTIVE TUBERCULOSIS RESPIRATORY ORGANS IN CHEMOTHERAPY APPLICATION

Cazacu Zoreana

(Scientific adviser: Cernetchi Olga, PhD, university professor, Chair of obstetrics and gynecology nr. 2)

Introduction. Tuberculosis during pregnancy is a perinatal disease with high risk. Early treatment of pregnant women with TB by using DOTS reverses the negative impact on perinatal outcomes. Tolerance of chemotherapy remains questionable for loading increased drug on the liver, especially during pregnancy.

Objective of the study. To evaluate, analyze and compare the degree of liver damage in women with active TB chemotherapy standardized application.

Material and methods. We included in the study 116 pregnant women aged between 18 and 43 years (mean age was 26.67 ± 0.5 years). The main group – 58 pregnant women with active TB of the respiratory organs, which received antituberculosis treatment according to regimen DOTS. The control group – 58 healthy pregnant women. Assessing the functional status of the liver was carried out on the basis of 8 serum biochemical parameters.

Results. The dynamic estimate showed a statistically significant increase in mean alanine aminotransferase (44.89 ± 4.3 u/l), aspartate aminotransferase (44.93 ± 4.9 u/l) and alkaline phosphatase (134.53 ± 2.9 u/l). Total bilirubin level (12.51 ± 0.8 mcmol/l) and thymol test (3.11 ± 0.2 units) were assessed moderate increase from baseline observed in the main group. There was a statistically significant increase in total protein (64.13 ± 0.7 g/l), albumin (34.94 ± 0.4 g/l) and globulin (29.07 ± 0.6 g/l). The incidence of adverse hepatotoxic reactions based on clinical symptoms was assessed in 10 (17.2%) of cases in patients in the main group.

Conclusions. Application specific therapy in pregnant women wearing sequences risk for developing toxic hepatitis drug, but it is strictly necessary for the development of tuberculosis prophylaxis defects in the fetus.

Keyword: active tuberculosis, chemotherapy, pregnant, liver functional status, Directly Observed Treatment Short-course (DOTS).

EVALUAREA ȘI IMPACTUL EJACULĂRII PRECOCE LA STUDENȚI

Romanschii Andrei

(Conducător științific: Dumbrăveanu Ion, conf. univ., Catedra de urologie și nefrologie chirurgicală)

Introducere. (EP) ejacularea precoce este una din cele mai frecvent întâlnite disfuncții sexuale masculine în comunitate, ceea ce necesită studierea aspectelor etiopatogenetice, de diagnostic și tratament.

Scopul studiului. Studierea epidemiologiei și impactul EP la studenții de la USMF.

Material și metode. În studiul dat (EP) ejacularea precoce au participat 30 subiecți – studenți la USMF „Nicolae Testemițanu”, pe perioada cuprinsă între 1-16 mai. Participanților li s-a explicat modul de completare a chestionarului și sensul întrebărilor, semnând consimțământul și acordul Informat.

Rezultate. Analiza statistică a inclus datele colectate din anchete prin oferirea acestora a punctajului de la 1 la 5 în ordinea creșterii controlului, satisfacției sau diminuarea stresului. Punctajul minim al testului a fost 12, iar punctajul maxim 77, cu mediana 44,5. Media statistică a datelor anchetării are un punctaj de 65,8.

Concluzii. Studiul propriu a arătat absența EP la studenții USMF „Nicolae Testemițanu” cu o medie de 65,8, ce indică un control bun asupra ejaculării cu o satisfacție sexuală normală și lipsa stresului.

Cuvinte cheie: ejaculare precoce.

EVALUATION AND IMPACT OF PREMATURE EJACULATION IN STUDENTS

Romanschii Andrei

(Scientific adviser: Dumbrăveanu Ion, PhD, Chair of urology and surgical nephrology)

Introduction. Premature ejaculation is one of the most common male sexual dysfunction in the community, which requires the analysis of the diagnostic, treatment and ethiopathogenetic features.

The goals of the study. Study of epidemiology and its impact on students at SUMPh.

Material and methods. The study included 30 subjects – students of the State University of Medicine and Pharmacy “N. Testemitanu”, during the period from May 1-16 2016. Participants were explained how to complete the survey and the meaning of questions, and the agreement was signed by them.

Results. Statistical analysis included the collected data from surveys with a score of 1 to 5 in order of the increasing control, satisfaction or stress reduction. The lowest score was 12 and the highest score was 77, with median of 44.5. The average statistical data of investigation had a score of 65.8.

Conclusion. The study showed the absence of premature ejaculation in students of SUMPh with an average of 65.8, indicating a good control over the ejaculation, with a normal sexual satisfaction, and the absence of stress.

Keywords: premature ejaculation

RINOSINUZITA CRONICĂ POLIPOASĂ ȘI STRESUL OXIDATIV: CONSIDERAȚII PATOGENICE

Istratenco Ala

(Conducător științific: Cabac Vasile, dr. șt. med., conf. univ., Catedra de otorinolaringologie)

Introducere. Rinossinuzita cronică polipoasă (RSCP) este o patologie multifactorială cu impact negativ asupra calității vieții și efecte socio-economice uriașe. Cauzele ei nu sunt pe deplin elucidate. În studiile recente se stipulează tot mai des despre implicarea stresului oxidativ în patogenia RSCP.

Scopul lucrării. Scopul acestui reviu este de a analiza rolul stresului oxidativ în patogenia RSCP în vederea nuanțării tratamentului etiopatogenetic.

Material și metode. A fost elaborat un review al literaturii în cea ce privește rolul stresului oxidativ în patogenia RSCP. Informația relevantă a fost extrasă din baza de date de profil medical HINARI.

Rezultate. S-a determinat că valorile serice și tisulare ale oxidanților și antioxidanților au fost semnificativ diferite la pacienții cu RSCP comparativ cu pacienții fără RSCP. La pacienții cu RSCP valorile serice și tisulare ale antioxidanților s-au dovedit a fi scăzute și cele ale oxidanților – crescute semnificativ. De asemenea, pacienții cu RSCP au avut nivele semnificativ mai mari ale statusului oxidant total și indicelui de stres oxidativ și, respectiv, mai mici ale statusului antioxidant total, atât în specișenele serice, cât și în cele tisulare din polipii nazali.

Concluzii. Prezentul review demonstrează că există o relație puternică între stresul oxidativ și patogenia RSCP; Predominarea radicalilor liberi rezultă cu injuria celulelor, lezarea tisulară și RSCP; Remediile antioxidante pot avea un rol preventiv în afectarea rinossinuzală polipoasă, mediată de radicalii liberi.

Cuvinte cheie: rinossinuzita cronică polipoasă, stres oxidativ, oxidanți, antioxidanți.

CHRONIC RHINOSINUSITIS WITH NASAL POLYPS AND OXIDATIVE STRESS: PATHOGENIC CONSIDERATIONS

Istratenco Ala

(Scientific adviser: Cabac Vasile, PhD, associate professor, Chair of otorhinolaryngology)

Introduction. Chronic rhinosinusitis with nasal polyps (CRwNP) is a multifactorial pathology with negative impact on quality of life and huge socio-economic effects. Its causes are not fully understood. In recent studies there is emphasized more frequently about the involvement of oxidative stress in the pathogenesis of CRwNP.

Objective of the study. The aim of this review is to analyze the role of oxidative stress in the pathogenesis of CRwNP for nuancing etiopathogenetic treatment.

Material and methods. It was developed a literature review on the role of oxidative stress in the pathogenesis of CRwNP. Relevant information was extracted from the medical profile of HINARI database.

Results. It has been determined that the serum and tissue values of antioxidants and oxidants were significantly different in the patient with CRwNP compared to the patient without CRwNP. The serum and tissue antioxidant values were found to be decreased, and levels of oxidants increased significantly in the patient with CRwNP. Patients with CRwNP had significantly higher total oxidant status and oxidative stress index as well, and, respectively, lower total antioxidant status levels both in serum specimens and nasal polyps tissues.

Conclusions. The current review demonstrates that there is a strong relationship between oxidative stress and the pathogenesis of CRwNP. The predominance of free radicals results in cell injury, tissue damage and CRwNP; The antioxidant remedies can have a preventive role in free-radical-mediated tissue damage in rhinosinusal polyposis.

Keywords: chronic rhinosinusitis with nasal polyps, oxidative stress, oxidants, antioxidants.

MODIFICĂRILE TONUSULUI CARDIAC AUTONOM ÎN TIMPUL INDUCȚIEI ANESTEZIEI GENERALE CU SOLUȚIE DE TIOPENTAL

Feghiu Iuliana

(Conducător științific: Șandru Sergiu, dr. șt. med., Catedra de anesteziologie și reanimatologie „V. Ghereg”)

Introducere. Variabilitatea intervalului RR pe electrocardiogramă este definită drept variabilitatea ritmului cardiac. Cu cât aceasta este mai mare cu atât inima este mai sănătoasă, așa cum mai rapid se poate adapta la diverse situații fiziologice în repaos sau activitate fizică. Marea majoritate a agenților de inducție utilizați în anestezie reduc variabilitatea ritmului cardiac.

Scopul lucrării. Evaluarea modificărilor tonusului cardiac autonom în timpul inducției anesteziei generale cu soluție tiopental.

Material și metode. Studiul a inclus 25 de pacienți programați pentru intervenții chirurgicale în Institutul Medicină de Urgență (studiul aprobat de comitetul de Etică a USMF). Modificările tonusului cardiac vegetativ au fost evaluate cu ajutorul analizatorului Holter aplicat pacienților. Inducția anesteziei generale a fost realizată cu soluție tiopental 6-7 mg/kg. Testul statistic utilizat – testul t par.

Rezultate. După injectarea intravenoasă a soluție de tiopental puterea totală a spectrului variabilității cardiace s-a redus cu 79,4% (de la $679,3 \pm 132,8 \text{ ms}^2$ la $140,0 \pm 30,9 \text{ ms}^2$; $p < 0,0001$). Spectrul HF (High Frequency) – de frecvență înaltă, care definește tonusul cardiac parasimpatic s-a redus cu 86,0% (de la $281,8 \pm 70,1 \text{ ms}^2$ la $39,11 \pm 10,2 \text{ ms}^2$; $p < 0,0001$).

Concluzii. Inducția anestezică cu agentul intravenos tiopental se asociază cu o reducere marcată a puterii spectrale a variabilității ritmului cardiac, iar cel mai mult este redus tonusul cardiac vegetativ parasimpatic.

Cuvinte cheie: variabilitatea ritmului cardiac, tonus cardiac autonom, inducție anestezică.

CHANGES OF AUTONOMIC HEART TONUS DURING ANESTHESIA INDUCTION WITH THIOPENTAL SOLUTION

Feghiu Iuliana

(Scientific adviser: Sandru Sergiu, PhD, Chair of anesthesiology and reanimatology “V. Ghereg”)

Introduction. Variability of RR interval on electrocardiography is defined as heart rate variability. The higher it is, the healthier the heart is. This is because it can more promptly adapt to different situations, both at rest and during effort. Most agents used in general anesthesia are known to diminish heart rate variability.

Objective of the study. To assess changes in autonomic heart tonus during general anesthesia induction with thiopental solution.

Material and methods. The study involved 25 patients scheduled for surgical intervention in the Institute of Emergency Medicine (the study was approved by Ethic Committee, SUMPh). Changes in heart rate variability were assessed with Holter monitor. Induction of general anesthesia was performed with thiopental solution 6-7mg/kg. Statistical analysis was performed with paired t-test.

Results. After intravenous injection of thiopental solution total spectral power of heart rate variability was reduced by 79.4% (from $679.3 \pm 132.8 \text{ ms}^2$ to $140.0 \pm 30.9 \text{ ms}^2$; $p < 0.0001$). High frequency spectrum, which defines mainly parasympathetic heart tonus was reduced by 86.0% (from $281.8 \pm 70.1 \text{ ms}^2$ to $39.11 \pm 10.2 \text{ ms}^2$; $p < 0.0001$).

Conclusion. Anesthesia induction with thiopental solution is associated with marked reduction of spectral power of heart rate variability, mainly parasympathetic heart tonus is diminished.

Keywords: heart rate variability, autonomic heart tonus, anesthesia induction.

Sumarul

I. Cercetări fundamentale.....	5
▪ Catedra de anatomie a omului.....	7
▪ Catedra de biochimie și biochimie clinică.....	8
▪ Catedra de fiziologie a omului și biofizică.....	12
▪ Catedra de fiziopatologie și fiziopatologie clinică.....	15
▪ Catedra de farmacologie și farmacologie clinică.....	17
▪ Catedra de farmacognozie și botanică farmaceutică	18
▪ Catedra de tehnologie a medicamentelor.....	21
▪ Catedra de filosofie și bioetică.....	23
▪ Catedra de medicină socială și management sanitar „Nicolae Testemițanu”....	28
▪ Catedra de igienă generală.....	32
▪ Catedra de microbiologie, virusologie și imunologie.....	37
▪ Catedra de medicină de laborator.....	40
▪ Laboratorul de inginerie tisulară și culturi celulare.....	41
II. Cercetări clinice (profilul medico-terapeutic)	43
▪ Catedra de medicină de familie.....	45
▪ Departamentul de medicină internă.....	46
▪ Catedra de pneumoftiziologie.....	50
▪ Departamentul de pediatrie.....	54

▪ Catedra de propedeutică stomatologică și implantologie orală „Pavel Godoroja”..	61
▪ Catedra de radiologie și imagistică.....	62
III. Cercetări clinice (profilul medico-chirurgical).....	63
▪ Catedra de chirurgie nr. 2.....	65
▪ Catedra de chirurgie generală și semiologie.....	67
▪ Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan”..	68
▪ Catedra de oncologie, hematologie și radioterapie.....	72
▪ Catedra de ortopedie și traumatologie.....	74
▪ Catedra de oftalmologie.....	75
▪ Catedra de obstetrică și ginecologie nr. 2.....	76
▪ Catedra de urologie și nefrologie chirurgicală.....	77
▪ Catedra de otorinolaringologie.....	78
▪ Catedra de anesteziologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”.....	79